

**KENTSEL YAŞAM KALİTESİNİN ALANYA'DAKİ YERLEŞİK
YABANCILAR ÜZERİNDEN İRDELENMESİ**

Yüksek Lisans Tezi

Ebru KARAKAŞ

Alanya, 2022

**KENTSEL YAŞAM KALİTESİNİN ALANYA'DAKİ YERLEŞİK
YABANCILAR ÜZERİNDEN İRDELENMESİ**

Ebru KARAKAŞ

0000-0002-5284-9423

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Mimarlık Anabilim Dalı

Danışman: Dr. Öğretim Üyesi Bayram Er

Alanya Hamdullah Emin Paşa Üniversitesi

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü

Şubat 2022

JÜRİ VE ENSTİTÜ ONAYI

Ebru KARAKAŞ'ın “Kentsel Yaşam Kalitesinin Alanya'daki Yerleşik Yabancılar Üzeinden İredelenmesi” başlıklı tezi 04/02/2022 tarihinde aşğıdaki jüri tarafından değerdendirilerek “Alanya Hamdullah Emin Paşa Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğı”nin ilgili maddeleri uyarınca, Mimarlık Bölümü Anabilim dalında Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Unvanı Adı Soyadı

İmza

Üye (Tez Danışmanı) : Dr. Öğr. Üyesi Bayram ER (Alanya Hep Üniversitesi)

Üye : Dr. Öğr. Üyesi İbrahim BAKIR (Akdeniz Üniversitesi)

Üye : Prof Dr. Erol Rıfat SAYIN (Alanya Hep Üniversitesi)

Prof Dr. Ebru Gülbuğ EROL

Enstitü Müdürü V.

ÖZET

KENTSEL YAŞAM KALİTESİNİN ALANYA'DAKİ YERLEŞİK YABANCILAR ÜZERİNDEN İRDELENMESİ

Ebru KARAKAŞ

Mimarlık Anabilim Dalı

Alanya Hamdullah Emin Paşa Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü,

Şubat 2022

Danışman: Dr. Öğretim Üyesi Bayram Er

Günümüz koşullarında kentler nüfus artışları ve kontrolsüz büyümeler sonucunda birçok problemlerle karşı karşıya kalmaktadır. Kentte yaşanan fiziksel, ekonomik ve çevresel tahribatlar kentsel yaşam kalitesini olumsuz yönde etkilemektedir. Bu problemten hareketle bu çalışmada, kentsel yaşam kalitesi fiziksel, ekonomik ve çevresel kriterler üzerinden değerlendirilerek, Alanya'daki yerleşik yabancıların ihtiyaçlarının hangi boyutta karşılandığının tespit edilmesi ve elde edilen sonuçlara göre çözüm önerileri sunulması amaçlanmıştır. Kentsel yaşam kalitesi ölçeğine ilişkin yapılan faktör analizi sonucunda olanaklar ve hizmetler, çevresel faktörler, sosyal yönler, insanların kişisel durumu ve güvenlik olmak üzere beş boyut belirlenmiştir. Araştırma bulguları incelendiğinde, yerleşik yabancıların Alanya'da kentsel yaşam kalitesine ilişkin katılımlarının ortalamaları genel olarak algılarının olumlu yönünde olduğunu ve Alanya'daki kentsel yaşamdan memnun olduğunu göstermektedir. Memnuniyet algısı sıralamasında özellikle güvenlik vurgusunun olması araştırmanın dikkat çekici sonuçlarındandır. T-testi ve ANOVA sonucunda elde edilen bulgulara göre ise, eğitim durumuna, emeklilik durumuna ve uyruğa göre kentsel yaşam kalitesinin sadece olanaklar ve hizmetler boyutuna ilişkin yerleşik yabancıların algılarının anlamlı bir farklılık gösterdiği; yaş gruplarına göre kentsel yaşam kalitesinin olanaklar ve hizmetler, çevresel faktörler boyutuna ilişkin yerleşik yabancıların algılarının anlamlı bir farklılık gösterdiği; Alanya'da yaşanan süreye göre kentsel yaşam kalitesinin çevresel faktörler, sosyal yönler ve insanların kişisel durumu boyutlarına ilişkin yerleşik yabancıların algılarının anlamlı bir farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Öte yandan cinsiyete, medeni duruma ve çalışma durumuna göre kentsel

yaşam kalitesinin boyutlarına ilişkin yerleşik yabancıların algılarının anlamlı bir farklılık göstermediği tespit edilmiştir. Bu kapsamda, araştırmada öncelikle kentsel yaşam kalitesi ile ilgili literatür taraması yapılarak kavramsal çerçeve oluşturulacaktır.

Anahtar Sözcükler: Yaşam Kalitesi, Kentsel Yaşam Kalitesi, Yerleşik Yabancılar

ABSTRACT

EXAMINATION OF URBAN LIFE QUALITY BY RESIDENT FOREIGNERS IN ALANYA

Ebru KARAKAŞ

Department of Architecture

Alanya Hamdullah Emin Pasa University, Graduate School, February 2022

Advisor: Dr. Asst. Prof. Dr. Bayram Er

In today's conditions, cities are faced with many problems as a result of population increases and uncontrolled growth. Physical, economic and environmental destructions in the city negatively affect the quality of urban life. Based on this problem, in this study, it is aimed to determine the extent to which the needs of resident foreigners in Alanya are met by evaluating the quality of urban life through physical, economic and environmental criteria and to offer solutions according to the results obtained. As a result of the factor analysis of the quality of urban life scale, five dimensions were determined: facilities and services, environmental factors, social aspects, personal situation of people and security. When the research findings are examined, the average of the participation of the resident foreigners on the quality of urban life in Alanya shows that their perceptions are generally positive and they are satisfied with the city life in Alanya. It is one of the remarkable results of the research that there is an emphasis on security in the ranking of satisfaction perception. According to the findings obtained as a result of the T-test and ANOVA, there is a significant difference in the perceptions of resident foreigners regarding only the facilities and services dimension of the quality of urban life according to education level, retirement status and nationality; According to age groups, there is a significant difference in the perceptions of resident foreigners regarding facilities and services, and environmental factors dimensions of the quality of urban life. It has been determined that the perceptions of resident foreigners regarding the environmental factors, social aspects and personal status of people of the quality of urban life show a significant difference according to the time lived in Alanya. On the other hand, it was determined that the perceptions of resident foreigners regarding the dimensions of the quality of urban life

did not show a significant difference according to gender, marital status and working status.

Key Words: Quality Life, Urban Quality of Life, Resident Foreigners

ÖNSÖZ

Bu çalışmada emeği geçen ve çalışmanın tamamlanması süresince bana yol gösteren, yardımlarını esirgemeyen kıymetli danışman hocam Dr. Öğretim Üyesi Bayram ER'e teşekkür ederim.

Ayrıca bu süreçte manevi desteklerini hiç esirgemeyen canım ailem annem, babam, abim ve kardeşime; bana yardımcı olan değerli arkadaşım Dr. Öğretim Üyesi Aysen Ercan İŞTİN'e; ve en zorlu görevi üstlenen sabırla desteğini hiç esirgemeyen her zorlu süreçte her zaman ve her yerde yanımda olan eşim Emre'ye ve onun sevgili ailesine, son olarak ise tez yazarken bana hiç zorluk çıkarmayan küçük kızım Dolunay'a gönülden teşekkür ederim.

Ebru KARAKAŞ

İTHAF

Kızım Dolunay'a

ETİK İLKE VE KURALLARA UYGUNLUK BEYANNAMESİ

Bu tezin bana ait, özgün bir çalışma olduğunu; çalışmamın hazırlık, veri toplama, analiz ve bilgilerin sunumu olmak üzere tüm aşamalarında bilimsel etik ilke ve kurallara uygun davrandığımı; bu çalışma kapsamında elde edilen tüm veri ve bilgiler için kaynak gösterdiğimi ve bu kaynaklara kaynakçada yer verdiğimi; bu çalışmanın Alanya Hamdullah Emin Paşa Üniversitesi tarafından kullanılan “bilimsel intihal tespit programı”yla tarandığını ve hiçbir şekilde “intihal içermediğini” beyan ederim. Herhangi bir zamanda, çalışmamla ilgili yaptığım bu beyana aykırı bir durumun saptanması durumunda, ortaya çıkacak tüm ahlaki ve hukuki sonuçları kabul ettiğimi bildiririm.

Ebru KARAKAŞ

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
ÖZET	iii
ABSTRACT	v
ÖNSÖZ	vii
İTHAF	viii
ETİK İLKE VE KURALLARA UYGUNLUK BEYANNAMESİ	ix
İÇİNDEKİLER.....	x
TABLolar DİZİNİ.....	xii
ŞEKİLLER DİZİNİ.....	xiii
SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ.....	xiv
1. GİRİŞ.....	1
2. KURAMSAL ÇERÇEVE	3
2.1. Kalite Kavramı.....	3
2.2. Yaşam Kalitesi ve Kentsel Yaşam Kalitesi Kavramı.....	6
2.2.1. Kentsel yaşam kalitesi kuramları ve modelleme.....	9
2.2.2. Kentsel yaşam kalitesi göstergeleri	12
2.2.3. Kentsel yaşam kalitesi boyutları.....	15
2.2.3.1. Ekonomik boyut.....	17
2.2.3.2. Fiziksel boyut.....	18
2.2.3.3. İdari (Üst yapı) boyutu	19
2.2.3.4. Sosyo-kültürel boyut.....	19
2.2.3.5. Çevresel boyut.....	20
2.2.3.6. Psikolojik boyut	21
2.2.3.7. Mobilite boyut.....	22
2.2.4. Kentsel yaşam kalitesini etkileyen faktörler	23
2.3. Literatür Taraması Olarak Yapılan Çalışmalar	25
2.4. Alanya'daki Yerleşik Yabancılar	26

3. METODOLOJİ.....	29
3.1. Aaştırmanın Amacı.....	29
3.2. Aaştırmanın Yöntemi	29
3.3. Evren ve Örneklem.....	29
3.4. Veri Toplama Aracı.....	30
3.5. Veri Toplama Süreci.....	31
3.6. Veri Analiz Teknikleri.....	32
4. BULGULAR VE YORUMLAR	33
4.1. Katılımcıların Demografik ve Mesleki Özelliklerine İlişkin Bulgular.....	33
4.2. Katılımcıların Kentsel Yaşam Kalitesine İlişkin Bulgular	34
4.3. Kentsel Yaşam Kalitesi Ölçeğine İlişkin Güvenirlik Analizi.....	37
4.4. Kentsel Yaşam Kalitesi Ölçeğine İlişkin Faktör Analizi.....	39
4.5. Katılımcıların Kentsel Yaşam Kalitesine İlişkin Algılarının Frekans ve Yüzde Değerleri	43
4.6. Demografik ve Mesleki Özelliklere Göre Katılımcıların Kentsel Yaşam Kalitesi Algılarının Karşılaştırılması.....	47
5. SONUÇ VE ÖNERİLER	55
KAYNAKÇA.....	62
EKLER	70
EK-1: İNGİLİZCE ANKET FORMU	70
EK-2: ALMANCA ANKET FORMU.....	73
EK-3: RUSÇA ANKET FORMU.....	76
ÖZGEÇMİŞ	79

TABLÖLAR DİZİNİ

	<u>Sayfa</u>
Tablo 2.1. Kentsel Yaşamın Boyutları.....	16
Tablo 3.1. Kentsel Yaşam Kalitesi Ölçek Maddeleri	31
Tablo 4.1. Katılımcıların Demografik ve Mesleki Özelliklerinin Dağılımı	33
Tablo 4.2. Kentsel Yaşam Kalitesine İlişkin Ölçekte Yer Alan Maddelere Verdikleri Puanların Betimleyici İstatistikleri	35
Tablo 4.3. Katılımcıların Alanya İçin En Önemli Buldukları Konulara İlişkin Frekans Analizi	36
Tablo 4.4. Kentsel Yaşam Kalitesi Ölçeğine İlişkin Güvenirlilik Analizi Sonuçları	37
Tablo 4.5. Kentsel Yaşam Kalitesi Ölçeğine İlişkin Faktör Analizi Sonuçları	41
Tablo 4.6. Yerleşik Yabancıların Kentsel Yaşam Kalitesine İlişkin Algılarının Frekans ve Yüzde Değerleri.....	43
Tablo 4.7. Cinsiyet Göre Katılımcıların Kentsel Yaşam Kalitesine İlişkin Algılarının Karşılaştırılması (t-testi).....	48
Tablo 4.8. Medeni Durumuna Göre Katılımcıların Kentsel Yaşam Kalitesine İlişkin Algılarının Karşılaştırılması (t-testi)	48
Tablo 4.9. Çalışma Durumuna Göre Katılımcıların Kentsel Yaşam Kalitesine İlişkin Algılarının Karşılaştırılması (t-testi)	49
Tablo 4.10. Eğitim Durumuna Göre Katılımcıların Kentsel Yaşam Kalitesine İlişkin Algılarının Karşılaştırılması (t-testi)	50
Tablo 4.11. Emeklilik Durumuna Göre Katılımcıların Kentsel Yaşam Kalitesine İlişkin Algılarının Karşılaştırılması (t-testi)	50
Tablo 4.12. Yaş Değişkenine Göre Katılımcıların Kentsel Yaşam Kalitesine İlişkin Algılarının Karşılaştırılması (ANOVA).....	51
Tablo 4.13. Uyruk Değişkenine Göre Katılımcıların Kentsel Yaşam Kalitesine İlişkin Algılarının Karşılaştırılması (ANOVA).....	52
Tablo 4.14. Yaşanılan Süreye Göre Katılımcıların Kentsel Yaşam Kalitesine İlişkin Algılarının Karşılaştırılması (ANOVA)	53

ŞEKİLLER DİZİNİ

Sayfa

Şekil 2.1. Kentsel Yaşam Kalitesi Boyutları.....	16
--	----

SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ

SPSS	: Statistical Package for Social Sciences
KB	: Kalkınma Bakanlığı
TÜBA	: Türkiye Bilimler Akademisi
TÜİK	: Türkiye İstatistik Kurumu
KFA	: Keşfedici Faktör Analizi

1. GİRİŞ

Kentleşme, köyden kente geçiş hareketlerinin hızlanma sürecinde üzerinde en fazla durulan kavramlardan biridir. Kent yaşamını benimseme anlamını içeren kentleşme toplumun hem ekonomik, hem sosyal, hem siyasal, hem de kültürel dönüşümü olarak da ifade edilmektedir. Diğer bir ifadeyle kentleşme, toplumun ekonomiden kültüre, siyasetten sanata varana kadar pek çok alandaki dönüşümüdür. Kırsalda yaşayan bir toplumun kentli bir topluma dönüşümü ya da evrimleşme sürecini kapsayan kentleşme aynı zamanda, sanayi devrimi ile birlikte modernleşmenin yarattığı toplumsal bir olgudur (Bal, 2002: 51). Buradan hareketle sanayi devrimi ve sonrasında kentlerin hem yapısal hem de işlevsel olarak dönüştüğü söylenebilir. Dolayısıyla, sanayileşmenin etkisiyle kentler hızla büyümüş ve böylece nüfus hareketleriyle birlikte kentleşme olgusu ortaya çıkmıştır (Yılmaz, 2004:252).

Dünyada kentleşme hızlı bir şekilde gerçekleşmiştir. Bu hızlı değişime dahil olan Türkiye’de 1950’li yıllardan sonra hızlı bir biçimde endüstrileşmenin de etkisiyle kırsal alanlardan kentlere doğru çok hızlı bir göç hareketi yaşanmıştır. Türkiye’de, 1950 yılında nüfusunun %15’i kentlerde yaşarken, % 85’i kırsal alanda yaşamaktaydı (Es ve Ateş, 2004: 216). Ancak, 2019 yılı TÜİK verilerine göre nüfusun % 93’ü kentlerde ve % 7’si kırsal alanda yaşamaktadır (TÜİK, 2020). Kırsal hayattan, kent hayatına geçiş sürecinde, kent kültürünün yoğun bir şekilde kendini hissettirdiği alan olan mimari alanlarda da büyük farklılar yaşanmaya başlamıştır. Kırsal alanda müstakil evlerde yaşayan bireyler, kent yaşamında toplu yaşamın zorlukları ile karşı karşıya kalmaya başlamışlardır. Genel olarak küresel bakımdan artan nüfus ile birlikte kentlerdeki yaşam kalitesinde bir takım problemler ortaya çıkmıştır.

Kentlerdeki nüfus artışı plansızlık ve denetimsizlik sonucunda çarpık kentleşme olgusunu ortaya çıkarmıştır. Dolayısıyla kırsal alanlardan kentlere göçler nedeniyle ilkel yerleşimler kentleri kuşatmakta, kentlerdeki dokunun bozulmasına, tarihi, kültürel ve doğal değerlerin tahrip edilip yok olmasına ve bunların sonucunda yaşam kalitesinin düşmesine yol açmaktadır (Oktay, 2007).

Gerek Türkiye’de gerekse diğer dünya ülkelerinde çarpık kentleşme doğal dengeyi bozmaktadır. Özellikle imar aflarından sonra ortaya çıkan çarpık kentleşme plansız yapılaşmaya neden olmanın dışında, sosyal olarak da varoşlaşmayı doğurmuştur. Kısaca özetlemek gerekirse kentler kontrolsüz bir şekilde büyümüştür.

Tüm bunların dışında verimli olabilecek tarım alanları hızlı bir şekilde betonlaşmaya yenik düşmüştür. Bu durum sonucunda plansız yapılaşma, öncelikli olarak su kaynaklarını ve diğer doğal kaynakları olumsuz yönde etkilemiştir (Kaya, vd., 2007: 191). Dolayısıyla sosyal bakımdan herhangi bir dayanışmanın olmadığı, kişilerin sosyo-kültürel, ekonomik ve enformasyon ihtiyaçlarını tam anlamıyla karşılayamayan kentler, insan ve toplum doğasını tahrip edebilmektedir. Kentlerde nüfusun yoğun olması, kentin ortaya çıkardığı sorunlar, çarpık kentleşme gibi problemler kentte yaşayan insanların birbirleriyle olan ilişkilerini de zedelemekte; bu da kentleri yaşanamaz mekânlar haline getirmektedir. Tüm bunlara ek olarak eğitim, sağlık, eğlence, spor ve benzeri imkânların dağılımında ortaya çıkan çarpıklıklar kentleri yaşanmaz hale getiren ve bu süreci tetikleyen diğer unsurlardır (Toprak, 2008: 167).

Bir kentin zenginliği mevcut iş olanakları, sermaye birikimi ve benzer unsurlarla beraber kentin havası, suyu, denizi, ormanı ve özetle hem canlı hem de cansız varlıkları olmak üzere bir bütün şeklinde nitelendirilmektedir. Bir kent kalkınırken, sözü edilen bu zenginlikleri de korursa, gerçek zenginliği işte o zaman yakalamıştır demek daha doğru olacaktır. Küresel ısınma ve diğer doğaya zararlı olabilecek atıkların yaşam alanlarından uzaklaştırılması ya da etkisiz duruma getirilmesi günümüzde gerek resmi gerek özel tüm kurum ve kuruluşların üzerinde önemle durduğu hususlardır. Ayrıca hava, su ve toprak kirliliği ile ilgili tedbirlerle gelecek nesillere yaşanabilir bir çevre bırakmak en önemli amaçlardan biridir (Yörük, 2006: 93).

Bu bağlamda yaşam kalitesi çalışmalarının her yönü göz önünde bulundurularak, yaşam kalitesini araştırmak amacıyla bir çerçeve geliştirilmiştir. Kentsel yaşam kalitesi ileren başlıklarda da ele alınacağı üzere ekonomik, sosyal ve fiziksel çevre gibi parametrelerden oluşmaktadır. Ekonomik çevre kalitesi, yaşam için gereken maliyetler ve alım gücü şeklinde tanımlanmaktadır. Sosyal çevre kalitesi; toplumsal yaşam şekli, eğitim ve sağlık gibi özelliklerle tanımlanmaktadır. Fiziksel çevre kalitesi ise yeşil alanların varlığı, ulaşım, toplu taşıma, altyapı, iletişim, sosyo-kültürel aktiviteler gibi özelliklerle tanımlanmaktadır (Bilgili, 2017: 68).

Araştırmanın bu bağlamdaki amacı, Alanya’da algılanan kentsel yaşam kalitesini objektif (nesnel) ve sübjektif (öznel) göstergeler açısından ortaya koymaktır. Araştırmanın alt amaçları ise algılanan kentsel yaşam kalitesinin demografik özelliklere göre farklılık gösterip göstermediğini tespit etmek, ayrıca araştırmanın örneklemini

oluşturan yerleşik yabancıların milliyetlerine göre algılanan kentsel yaşam kalitesini karşılaştırma yaparak analiz etmektir. Bunlara ek olarak, araştırma sonucunda elde edilen bulgular doğrultusunda kentsel yaşam kalitesini artırmaya yönelik planlamacılara ve yetkililere öneriler sunmak; ilgili literatüre katkı sağlamak amaçlanmıştır.

Araştırma kapsamında öncelikle kalite ve kentsel yaşam kalitesi kavramına, kentsel yaşam kalitesinin kuramlarına ve modellemelerine yer verilmektedir. Daha sonra kentsel yaşam kalitesi göstergelerine, kentsel yaşam kalitesi boyutlarına, kentsel yaşam kalitesi üzerinde etkili olan faktörlere değinilmiş; ilgili literatürdeki çalışmalara da yer verilmiştir.

2. KURAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Kalite Kavramı

Juran ve Godfrey (1998), kaliteyi, bir ürün ya da hizmetin belirlenen veya olabilecek istek ve ihtiyaçların kullanıma uygun olarak karşılanmasıdır şeklinde açıklamıştır. Garvin (1988), kaliteyi tanımlamak için ise 5 farklı yaklaşım önermiştir:

1. Üstünlük odaklı yaklaşım: Kalite ne düşünsel ne de somut bir kavramdır, aksine ikisinden de bağımsız üçüncü bir varlıktır. İyi kaliteyi işaret eden bir mükemmellik durumudur. Üstünlük odaklı yaklaşıma göre, kalite "doğuştan gelen mükemmellik" ile eş anlamlıdır. Hem mutlak hem de evrensel olarak tanınabilir ve tavizsiz standartların ve yüksek başarının bir işaretidir. Üstünlük odaklı yaklaşımdaki örtülü varsayım; yüksek kaliteli olan işlerin zamandan bağımsız ve kalıcı olduğu zevkler ve renklerdeki değişimlerin ötesine geçen bir nitelik olduğudur. Bu yaklaşım kalitenin kesin olarak tanımlanamayacağını, sadece deneyim yoluyla tanımayı öğrendiğimiz basit, analiz edilemez bir özellik olduğunu iddia eder. Örneğin , yaşam memnuniyeti, çevre gibi kişiden kişiye göre değişen soyut kavramları ifade etmektedir.

2. Ürün odaklı yaklaşım: Kaliteyi kesin ve ölçülebilir bir değişken olarak görürler. Bu nedenle kalite farklılıkları, bir ürünün sahip olduğu bazı bileşenlerin veya özelliklerin miktarındaki farklılıkları yansıtır. Daha yüksek kalite ancak daha yüksek maliyetle elde edilebilir. Kalite, bir ürünün içerdiği özelliklerin miktarını yansıttığından ve özelliklerin üretilmesinin maliyetli olduğu düşünüldüğünden, daha kaliteli ürünler daha pahalı olacaktır.

3. Kullanıcı odaklı yaklaşım: Kalite, istekleri karşılama kapasitesinden oluşur. Kalite, kullanıma uygunluktur. Bir ürünün kalitesi, tüketici tercihlerine ne denli uyduğuna bağlıdır.

4. Değer odaklı yaklaşım: Kalite, kabul edilebilir bir fiyat için sağlanan mükemmeliyet derecesi ve kabul edilebilir bir maliyette değişkenliğin kontrolüdür. Kalite, belirli müşteri koşulları için en iyisi anlamına gelir. Bu koşullar, ürünün gerçek faydası ve satış fiyatıdır. Kaliteyi aslında maliyetler ve fiyatlar açısından tanımlamaktadır. Bu nedenle, kaliteli bir ürün, kabul edilebilir bir fiyat veya maliyetle performans veya uygunluk sağlayan bir üründür.

5. Üretim odaklı yaklaşım: Kalite, belirli bir ürünün bir tasarıma veya spesifikasyona (şartnameye) uyma derecesidir. Üretim odaklı yaklaşım, tüketicinin kaliteyle ilgilendiğini kabul ederken, spesifikasyonlara uymayan bir ürün veya hizmetin kötü veya güvenilmez olması muhtemeldir ve düzgün yapılmış bir ürün veya gerçekleştirilmiş hizmete kıyasla daha az memnuniyet sağlayacaktır. Birincil odağı nesneldir. Dolayısıyla, kalite ve uygunluk dışındaki ürün özelliklerine çok az dikkat edilir.

Çoğu insan, bir ürünün veya hizmetin sahip olması gereken bir veya daha fazla arzu edilen karakter özellikleri ile ilgili olarak kavramsal bir kalite anlayışına sahiptir. Kalite, tüketici için birbirine rakip ürün ve hizmetler arasında seçim yaparken en önemli kriterlerden biri haline gelmektedir (Montgomery, 2009:4).

Xiang (2007) açısından ise kalite ifadesi kullanıldığında, genel olarak kişilerin ihtiyaçlarını karşılayan ya da ihtiyaçları mükemmel bir şekilde karşılayan ürün / hizmet terimi akla gelmektedir. Bireylerde ortaya çıkan bu beklentiler, kullanım amacını ve satış fiyatlarını esas almaktadır. Sonuç olarak tüketicinin beklentisini aşan ya da beklentinin altında olan ürün / hizmet kalite düzeyini belirlemektedir. Bundan ötürü kalite maddi olmayan kavram olarak nitelendirmek mümkündür (Xiang, 2007: 10). Dolayısıyla, kalite, soyut bir kavram olup insanların yaşamlarını yansıtan kişiden kişiye değişen öznel bir olgu olduğunu ve sadece nesnel göstergelerin kaliteyi ifade etmediğini açıklamaktadır (Dülger Türkoğlu, 2007).

Kentte kalite çalışmalarında ise, kalitenin öznel boyutu algılanan refah, yaşanabilirlik, sağlık, yaşam memnuniyeti, iş memnuniyeti ve kişisel mutluluk gibi

psikolojik tepkilere dayanmaktadır. Örneğin, nesnel göstergeler kullanıldığında katılımcılardan yaşam koşullarının iyi veya kötü olup olmadığını değerlendirmeleri istenmez, belirli birtakım ölçütlere göre yaşam şartlarından bahsetmeleri istenir. Mesela bir ekonomist nesnel göstergeleri kullanarak belirli bir bölgedeki yaşam ve barınma maliyetini değerlendirebilir. Ancak, öznel değerlendirme insanların yaşam şartlarından ne kadar memnun olup olmadıklarını elde eder ve bireylerin hayatları ile ilgili algısal ve duygusal değerlendirmelerini ifade etmektedir (Das, 2008: 298-299). Kısaca, kalite kavramı insanların ihtiyaçlarının karşılanabilme düzeyi olarak ifade edilmektedir. Ancak, ürün ya da hizmette olması gerekenler ve insanların beklentilerinin hangi düzeyde karşılandığı ise kalite boyutları şeklinde tanımlanmaktadır (Bumin ve Erkutlu, 2002: 84). Bu bağlamda, Garvin (1987) kalitenin; performans, güvenilirlik, dayanıklılık, servis kolaylığı, estetik, algılanan kalite ve standartlara uygunluk olmak üzere sekiz boyutta değerlendirilebileceğini belirtmiştir.

1. Performans: Performans farklılıklarının kalite farklılıkları olup olmadığı sorusu, durumsal tercihlere bağlı olduğunu ancak tercihlerin zevke göre değil işlevsel gereksinimlere dayalı olduğunu belirtmektedir.

2. Güvenilirlik: Güvenilirlik boyutu, bir ürünün arızalanma ve arızalanma olasılığını yansıtır. Güvenirlilik ölçütleri için arıza oranı, ilk arızaya kadar geçen ortalama süre, arızalar arasındaki ortalama süre ile bulunarak yapılır. Arıza süresi ve bakım daha pahalı hale geldikçe, güvenilirlik tüketiciler için daha önemli hale gelir. Dolayısıyla, ürün beklenenden daha sık onarım gerektiriyorsa güvenilir olmadığı algısı oluşur.

3. Dayanıklılık: Dayanıklılığın ekonomik ve teknik boyutları vardır. Bir ürün bozulmadan önceki kullanım miktarı teknik dayanıklılık olarak tanımlanabilir. Müşteriler, uzun süre tatmin edici bir şekilde performans gösteren ürünler istemektedir.

4. Servis Kolaylığı: Kalitenin dördüncü boyutu, hizmet verilebilirlik veya hız, nezaket, yeterlilik ve onarım kolaylığıdır. Tüketiciler, yalnızca bir ürünün arızalanmasıyla değil, bir onarım ya da bakım faaliyetinin hızlı ve ekonomik bir şekilde gerçekleştirilebileceğiyle ilgilenmektedir.

5. Estetik: Estetik bir ürünün nasıl görüldüğü, genellikle stil, renk, şekil, ambalaj alternatifleri, dokunsal özellikler ve diğer özellikler gibi faktörler dikkate alınmaktadır.

6. Özellikler: Özelliklerin nesnel ve ölçülebilir nitelikler içermesidir, önyargılar değil, nesnel bireysel ihtiyaçlar ürünün kalite farklılıklarını etkiler.

7. Algılanan Kalite: Algılanan kalite boyutunda şirketin ya da ürünün itibarı önemlidir genelde müşteriler kalite konusunda marka adları reklamlar ve görsellere güvenir.

8. Standartlara Uygunluk: Uygunluk, bir ürünün tasarım ve işletim özelliklerinin belirlenmiş standartları karşılama derecesidir. Yüksek kaliteli bir ürün üzerinde yer alan gereksinimleri karşılayan bir ürün olarak düşünülmektedir.

Kalite, bir özelliğin mükemmelliğini ifade ederken, yaşam kalitesi ise her birey için farklı anlamlara gelebilir. Bazıları için ne kadar mutlu oldukları ile ilişkiliyken, diğerleri için ekonomik durum, eğitim, sağlık veya güvenlik seviyesi ile ilişkili olabilmektedir (Das, 2008:298).

2.2. Yaşam Kalitesi ve Kentsel Yaşam Kalitesi Kavramı

Yaşam kalitesi kavramı, dünya çapında toplumların ve insanların genel refahını tanımlamak için kullanılmaktadır. Yaşam kalitesi; politikaların, araştırmaların ve kamu yatırımlarının doğrudan ve dolaylı hedefi olan ya da olması amaçlanan bir kavramı içerdiği için farklı bağlamlarda yaygın olarak kullanılmaktadır. Bununla birlikte, çeşitli disiplinler ve ölçekler arasındaki farklı subjektif ve objektif göstergeler ve subjektif (öznel) iyi oluş araştırmaları ve mutluluk psikolojisi üzerine çalışmalar (Costanza vd., 2008:17); ve son zamanlarda, akademik araştırmalara ve çeşitli raporlara yansıyan yaşam kalitesinin farklı mekansal düzeylerde değerlendirilmesine yönelik araştırmalar, yaşam kalitesi kavramına olan ilgiyi arttırmıştır (Diener ve Suh, 1997:197).

Yaşam kalitesi, subjektif refahın kişisel ya da grup algısı ile ilişkili olarak objektif insan ihtiyaçlarının ne ölçüde karşılandığıdır. Diğer bir deyişle yaşam kalitesi, insan ihtiyaçlarının etkileşimi ve bunların yerine getirilmesinin öznel algısı olarak ifade edilmektedir (Costanza vd., 2008:18). Yaşam kalitesi çok boyutlu bir kavram olup, belirli bir ülke veya bölgedeki insanların yaşamlarının doğasının veya koşullarının tarifi ve değerlendirilmesi ile ilişkilidir. Yaşam kalitesi, bir birey veya sosyal grupla ilgili olarak, üretim teknolojisi, altyapı, diğer grup veya ülkelerle ilişkiler, toplumsal kurumlar, doğal çevre gibi dış faktörler ve aynı zamanda toplum içinde etkileşim ve bir bireyin veya toplumun değerleri gibi iç faktörler tarafından belirlenebilir. Bu faktörlerin

etkisi zaman içinde tutarlı olmak zorunda değildir; örneğin, bir yüzyıl önce çevre sorunlarına daha az önem verilirken, ekoloji günümüzde şüphesiz insanların başlıca sorunlarından biri haline gelmiştir ve o zamanlar adı bile duyulmamış bilgi teknolojileri ise bugün insan varoluşunun her katmanına işlenmiş durumdadır (Kolenikov, 1998:4).

Yaşam kalitesi kavramı, dünya çapında toplumların ve insanların genel refahını tanımlamak için kullanılmaktadır. Bu anlamda birçok araştırmacı farklı tanımlar ortaya koymuştur. Diener ve Suh (1997), kısaca yaşam memnuniyeti olarak tanımlarken, Cheung (1997): iyi yaşamı, hedonist iyi yaşam (başkalarının refahını dikkate almadan, fiziksel ve zihinsel koşullardan kişisel tatmin), diyalektik iyi yaşam (karşılıklı kişiler arası görüşme, sosyal düzenle bireyler arasındaki ilgi), hümanist iyi yaşam, ve şekilci iyi yaşam (evrensel rasyonel ilkelere göre doğru olanı yapmak, ahlaki sorumluluk etik yükümlülükleri yerine getirmek) şeklinde 4 boyutun birleşimi olarak, Musschenga (1997): İyi yaşam eğlencenin: olumlu zihinsel durumların, memnuniyetin: bir yaşam planını gerçekleştirmedeki başarının değerlendirilmesi veya kişisel iyi yaşam anlayışı ve mükemmelliğin: kişinin faaliyetlerinin erdemliliği veya değeri (etik bileşen) birleşimi şeklinde tanımlamışlardır.

Son olarak, en temel anlamıyla yaşam kalitesini; yaşam memnuniyeti, mutluluk, sosyal gelişmişlik, insani gelişmişlik, yaşam düzeyi, yaşam şekli ve yaşanılabilirlik gibi kavramlar tanımlamaktadır (Koca ve Çolpan Erkan, 2019:168).

Kentlerde yaşam kalitesi ise birçok nedenden dolayı önemli bir araştırma ilgisine sahiptir ve yaşam kalitesi ölçümü kentlerde önemli yer tutmaktadır. Kent, tarım dışı faaliyetlerin, özellikle endüstri ve hizmet çalışmalarına dayalı olan ve nüfusu on binin üzerindeki yerleşim yerleridir. Büyük yerleşim alanlarını ifade eden kent, gerek tarım dışı gerekse tarımsal bütün üretimlerin kontrol edildiği, dağıtımın ve koordinasyonunun yapıldığı, genel olarak tarım dışı üretimin esas alındığı yerleşimlerdir. Bunlara ek olarak kent, teknolojik gelişmelere bağlı olarak artan nüfus yoğunluğu ile birlikte toplumsal heterojenlik ve entegrasyon düzeyi yüksek olan ve kırsal alanlara kıyasla daha organize olan bir insan yerleşkesidir (Weber, 2003: 11). Kentler, yenilik ve teknoloji merkezleri olurken istihdam, eğitim ve özel hizmet sundukları için ekonomik büyüme ve bölgesel kalkınmada hayati bir rol oynamaktadır. Aynı zamanda, sosyal eşitsizlik, çevresel bozulmalar, suç gibi ciddi problemler kentsel yaşama eşlik ettiğinden dolayı kentler, sosyal uyum ve çevresel sürdürülebilirlik için mücadele etmektedir. Buna ek olarak,

kentsel çevrenin yüksek kalitesi ve kentsel yaşamın genel kalitesi, bir iş gücünün ve işletmelerin cazibesiyle kalkınmayı yönlendirebilmekte, modern ekonomik senaryoda kentlerin rekabet gücünü artırmaktadır (Psatha vd., 2011). Büyümeye sürekli önem veren bu şehirlerin amacı hem yeni insanları kendine çekmek hem de mevcut yerleşik kişileri yerlerinde kalmaya ikna etmektir. Böylece vatandaşların şehir hayatından yeterli derecede tatmin olmalarını sağlamak gerekmektedir. Bu hedefe ulaşmanın yollarından biri, doğru kentsel planlama, vatandaşların ihtiyaç ve isteklerine yanıt vermek ve toplum kalitesini sağlamaktır (Węziak-Białowolska, 2016: 87). Perloff, kentsel yaşam kalitesinin bu alanda yaşayan kişilerin çevreyle olan etkileşimle belirlenebildiğini öne sürmüştür (Perloff, 1969: 4). Harvey (2016)'de , kentlerin insanların yaşam kalitesini artırdığını öne sürmüştür. Kent yaşamının çok yönlü olduğunu, farklı türden yapıları ve çelişkileri içerisinde barındıran, fırsatların, olumsuzlukların ve benzer türden beklenmedik durumların yaşanabileceği ortamlar olduğunu da ifade etmiştir (Harvey, 2016: 8). Kentteki insanların etkileşimde olduğu ve kendisini bir parçası olarak gördüğü bu yaşam alanlarındaki kalite, gerek kişi, gerekse de kent için birbirini tamamlayan unsurlardır (Ökde, 2019: 106).

Kentsel yaşam kalitesi, kentte yaşayan kentlilerin ihtiyaç ve beklentilerinin karşılanması durumudur (Ak ve Bıkcı, 2016:627-628). Yaşam kalitesinin kentsel yaşam alanları üzerindeki etkisini, yaşam kalitesinin mekânsal etkisi ile bağdaştırmak mümkündür. Genel olarak bu durum “kentsel yaşam kalitesi” şeklinde nitelendirilmektedir. Bu bağlamda kentsel yaşam kalitesi, kişilerin aile çevresini, konutunu ve günlük hayattaki ihtiyaçların karşılandığı tüm alanları kapsayabilecek niteliktedir. Kentsel yaşam kalitesi, sadece insan yaşam alanları ile sınırlı değildir; ayrıca kent alanlarındaki diğer tüm canlıları (bitkiler ve hayvanlar) kapsamaktadır (Elbi, 2019: 10). Bireyin yaşadığı kentten memnun olması ve bireysel becerilerini yansıtmaması kentin anlamlı ve değerli bir hale gelmesi bakımından büyük öneme sahiptir. Bilhassa günlük hayatın geçirildiği yerlerde ve mekânlarda yaşam kalitesinin etkisi daha net bir şekilde görülmektedir. Kentlerde bireylerin yaşamlarını sürdürdükleri ve günlük hayatın parçası olan mekan, yaşam kalitesinden doğrudan etkilenebilecek bir niteliktedir (Kaya, 1994: 4). Kentlerde daha iyi ve yüksek bir yaşam kalitesinin oluşturulması amacıyla, ihtiyaç duyulan yerel hizmetlere erişimin, istihdam düzeyinin ve yaşam koşullarının iyi

olması gerekmektedir. Bu unsurlar aynı zamanda kente yapılacak olan yerel ve yabancı yatırımların yapılması aşamasında da etkili olmaktadır (Elbi, 2019: 13).

Son olarak, yaşam kalitesi , yüksek hayat standardı, saygın bir yaşam, tatmin edici bir yaşam ve mutlu bir yaşam kavramlarını kapsayan geniş bir terimdir ve kentsel yaşam kalitesi ise geniş anlamıyla kişinin kendisini çevreleyen insani ve fiziki koşullardan, ölçeğe bağlı olan ve bireylerin davranışlarını, hane halkı gibi grupları ve şirketler gibi iktisadi kuruluşları etkileyebilen koşullardan duyduğu memnuniyet olarak ifade edilmektedir (Rezvani vd., 2012:205).

2.2.1. Kentsel yaşam kalitesi kuramları ve modelleme

Yaşam kalitesine ilişkin geliştirilen modellerde ekonomik, sosyolojik, psikolojik ve farklı değişkenlerin bir araya gelmesiyle oluşan göstergeler üzerinde durulmuştur. Borthwick Duffy (1992) yaşam kalitesini üç temel modelle açıklamıştır. Bunlardan birincisi bireyin objektif (nesnel) yaşam koşulları üzerinde duran, nicel verilerle ölçülebilen ve çevrenin can alıcı nokta olduğu yaklaşımdır. Bu yaklaşıma göre yaşam kalitesinin yükselmesi; ekonomik, sosyal ve doğal çevre koşullarının iyileştirilmesine bağlıdır. Sübjektif (öznel) yargıları dikkate alan ikinci yaklaşımda, yaşam kalitesi bireyin yaşam koşullarına bağlı olarak duyduğu tatmin düzeyi ile ilgili açıklanabileceğine ilişkin bir düşünce hakimdir. Üçüncü yaklaşım ise hem objektif hem sübjektif yaklaşımın bir arada değerlendirilmesi gerektiğini savunan bir yaklaşımdır (Borthwick Duffy, 1992: 56). Bu üç yaklaşıma ek olarak Felce ve Perry (1995) tarafından ortaya konulan dördüncü yaklaşım ise objektif ve sübjektif yaklaşımın bir arada değerlendirilmesi gerekliliğini savunan yaklaşıma ek olarak kişisel isteklerin, beklentilerin ve değerlerin de dikkate alınması gerektiğini savunan yaklaşımdır (Felce ve Perry, 1995: 54).

Yaşam kalitesini belirlemeye yönelik diğer bir modelde üç temel felsefi yaklaşımdır. İlk yaklaşım dini, felsefi ya da diğer sistemlere dayanan normatif ideallerin belirlediği iyi yaşamın özellikleridir. Örneğin, iyi yaşamın başkalarına yardım etmeyi de içermesi gerektiğine inanılmaktadır, çünkü bu dini ilkeler tarafından belirlenmektedir. Yaşam kalitesine yönelik bu yaklaşımlar ne insanların öznel deneyimlerine ne de isteklerinin yerine getirilmesine bağlıdır. Yaşam kalitesinin bu yaklaşımı en açık bir şekilde sosyal bilimlerdeki sosyal göstergelerle ilgilidir. İyi yaşamı tanımlamaya yönelik ikinci yaklaşım, tercihlerin memnuniyetine dayanmaktadır. İnsanların sahip oldukları

kaynakları kısıtlamaları dahilinde, yaşam kalitelerini artıracak şeyleri seçecekleri varsayımdır. Dolayısıyla, bu yaklaşıma göre yaşam kalitesi, insanların istedikleri şeyleri elde edip edemeyeceklerine dayanmaktadır. İnsanlar, kaynakları ve bireysel arzuları ile orantılı olan kendileri için en iyi yaşam kalitesini seçmektedir. Yaşam kalitesini belirlemeye yönelik üçüncü yaklaşım, bireylerin deneyimi ile ilgilidir. Bu yaklaşımda sevinç, zevk, memnuniyet ve yaşam doyumu gibi faktörler çok önemlidir. (Diener ve Suh, 1997:189-190). Schalock (2004), yaşam kalitesi çalışmalarına sistemsel yaklaşımın adapte edilmesi gerekliliğini vurgulamaktadır, çünkü insanlar değer, inanç ve tutumlarının gelişimini etkileyen birden fazla sistemin (mikro, meso ve makro) içinde yaşarlar (Schalock, 2004:206-207):

Mikrosistem

- Yaşam kalitesinin subjektif doğası ('kişisel değerlendirme')
 1. Memnuniyet araştırması
 2. Mutluluk ölçütleri

Mesosistem

- Yaşam kalitesinin objektif doğası ('işlevsel değerlendirme')
 1. Değerlendirme ölçekleri (işlevsellik düzeyi)
 2. Katılımcı gözlem
 3. Anketler (dış olaylar ve koşullar)
 4. Günlük aktivitelere katılım
 5. Otonomi ve kişisel kontrol
 6. Görev durumları (eğitim, iş, geçim)

Makrosistem

- Dış koşullar ('sosyal göstergeler')
 1. Yaşam standardı
 2. İstihdam oranları
 3. Okuryazarlık oranları
 4. Ölüm oranları
 5. Ortalama yaşam süresi

Yaşam kalitesi kavramının farklı disiplinlerde ele alınması ve yaşam kalitesine ilişkin farklı bakış açılarıyla gelişen modellemeler beraberinde bazı kuramların geliştirilmesine olanak sağlamıştır. Yaşam kalitesinin farklı açılardan değerlendirmesine

katkı sağlayan bu kuramlar yaşanabilirlik, adaptasyon ve karşılaştırma kuramlarıdır (Türksever, 2001: 45).

Yaşanabilirlik kuramı, insan üzerinde etkili olan ekonomik, sosyal, yapısal ve çevresel unsurların birbirleriyle olan ilişkisini ifade etmektedir. Dünyadaki kentler genelinde yapılan araştırmalarda belirli ölçütler kullanılarak çözümlenmiş ve yaşanabilirlik göstergeleri oluşturulmuştur. Sosyal çevre, politik çevre, fiziksel ve kültürel çevre kalitesi, sağlık, eğitim, hizmet kalitesi ve erişilebilirlik kentsel yaşam kalitesini ölçmede kullanılan ölçütler olarak görölmektedir (Kuru ve Özkök, 2017:44).

Adaptasyon kuramında, uyum kuramı olarak da ifade edilen adaptasyon kuramı, insanların ilk kez deneyimledikleri olayların etkisinde olmalarına karşın deneyimledikleri olayları bir zaman sonra özümseyip normalleştireceklerini ve daha sonra normal hayatlarındaki eski mutluluk düzeyini yeniden yakalayacaklarını öngörmektedir (Lucas vd., 2003: 527).

Karşılaştırma kuramında ise durum oldukça farklılaşmaktadır. Bu kuramda bireylerin kendi deneyimleri karşılaştırılmaktadır ve kişilerin yapmış olduğu değerlendirmeler özneldir. Yani, karşılaştırma kuramı ağıısından kişilerin yaşam kaliteleri ile ilgili olarak algılamaları göreceli değerlendirmeleri kapsamaktadır (Türksever, 2001: 45).

Kentsel yaşam kalitesi kuramlarına ek olarak **Campbell (1976) kuramı**, objektif ve sübjektif göstergelere odaklıdır. Özellikle sübjektif göstergelere yoğunlaşan Campbell vd., (1976), insanların hayattan duydukları memnuniyetin, objektif ve algısal özellikler ile değerlendirmeye dayalı özelliklerin uzun vadede incelenmesi ve değerlendirilmesi sonucunda ölçülebileceğini savunmuştur (Campbell vd., 1976:471-474).

Yaşam kalitesi kuramlarına ilave gösterilebilecek bir diğer kuram ise **Maslow'un ihtiyaçlar hiyerarşisi kuramı**dır. Maslow'un kuramına göre insanların yaşamlarını sürdürebilmeleri için zorunlu ihtiyaçları önem derecesine göre aşağıdan yukarıya doğru giderildike memnuniyet düzeyleri ve yaşam kaliteleri artmaktadır. Maslow, bireysel mutluluğun doğrudan temel insan ihtiyaçlarının tatminine bağlı olduğunu varsayar. En alt basamak en temel fizyolojik ihtiyaçlardır (örneğin gıda, susuzluk), ardından güvenlik ihtiyaçları (örn. Koruma, güvenlik), aşk ihtiyaçları (örneğin sevgi ve bir gruba ait olma), saygı ihtiyaçları (örneğin özgürlük, kendine saygı)) ve en üst basamakta kendine özgü

kendini gerçekleştirme ihtiyaçları vardır. Maslow, kendini gerçekleştirme ihtiyaçlarına merdivenden daha yüksek bir seviyeye ilerlemeden önce alt basamaklardaki ihtiyaçların tatmin edilmesi gerektiğini savunmuştur (Koesel, 2004:6).

Yaşam kalitesi kuramlarından bir diğeri *kırık camlar kuramı*dır. Bu kuram, suç psikoloğu olan ABD'li Philip Zimbardo'nun 1969'da yaptığı bir çalışmadan yola çıkılarak geliştirilmiştir. Kurama göre, mekândaki fiziksel düzensizlik suçun oluşumunda önemli bir rol oynamakta; bu bağlamda bir bölgede onarılmamış, camları kırık ya da hasarlı görünen bir binanın olması, potansiyel suçlular tarafından binadaki diğer camların da kırılması ve zarar görmesine yol açmaktadır. Bir binanın camların kırık olması, potansiyel suçlular üzerinde bina ile ilgili sahipsizlik ve kontrolsüzlük duygusu oluşturmakta ve sonrasında da suça teşvik etmektedir. Aynı zamanda bu kuram, başlangıçta küçük olan bu suçların daha sonra işlenecek büyük suçlara öncülük ettiği varsayımına dayanmaktadır. Kırık camlar kuramı bağlamında ele alınan güvenlik tedbirleri, yaşanan çevredeki araçlar, binalar, donatı elemanları gibi sağlamlığı ve bakımlılığı anlayışı üzerine şekillenmektedir (Koca ve Çolpan Erkan, 2019:171). Kentsel yaşam kalitesi ile ilgili genel görüş teorilerde öne sürülen yaşam kalitesinin sübjektif ve objektif boyutların bütünleştirilmesi yönündedir. Böylece bireylerin yaşam kalitesinin daha iyi olacağı yönündedir.

2.2.2. Kentsel yaşam kalitesi göstergeleri

Yaşam kalitesi etki alanlarının aksine, 'yaşam kalitesi göstergeleri' bireyin refahını gösteren, alana özgü algılar, davranışlar ve koşullar olarak düşünülmelidir. Söz konusu göstergelerin seçim ve kullanımında, her bir yaşam kalitesi etki alanı ile işlevsel olarak ilişkili olması, istenileni ölçmesi (geçerlilik), insanlar veya değerlendiriciler arasında tutarlı olması (güvenilirlik), değişimi ölçmesi (hassasiyet), yalnızca ilgili durumdaki değişimi yansıtmaması (spesifiklik), düşük maliyetli, güncel, kişi referanslı, uzun süre değerlendirilebilir ve kültüre hassas olması gibi kriterlere önem verilmektedir (Schalock, 2004 :205). Dolayısıyla kentsel yaşam kalitesi, hem sosyo-kültürel, hem ekonomik, hem de fiziksel çevrenin etkileşimiyle ortaya çıkan objektif ve sübjektif ölçütlerin değerlendirilmesiyle ifade edilmektedir. (Emür ve Onsekiz, 2007: 367). Kentsel yaşam kalitesini, özellikle şehirlerde ve metropollerde yaşayan insanlar bağlamında incelerken objektif yaklaşım (çoğunlukla nüfus sayımının da dahil olduğu

hükümete ait veri toplama sistemlerinden elde edilen ikincil verilerin -genellikle farklı coğrafi ve mekansal ölçeklerde toplanan veriler- analiz ve raporlamasına dayanan ve sıklıkla sosyal göstergeler araştırması olarak ilişkilendirilen) ve subjektif yaklaşım (bireylerin davranışlarına ve değerlendirmelerine veya genel olarak yaşam kalitesinin ve özellikle kentsel yaşam kalitesinin nitelikleri ile ilgili tespitlerine odaklanan sosyal rapor yöntemlerini kullanan) gibi iki temel ölçütten yararlanılmaktadır (Rezvani vd., 2012:205).

Brown vd., (2004), ise yaşam kalitesini makro (toplumsal, objektif) ve mikro (bireysel, subjektif) açıdan tanımlamaktadır. İlki gelir düzeyi, istihdam, barınma, eğitim ve diğer yaşamsal ve çevresel koşulları kapsamaktadır. İkincisi ise genel yaşam kalitesine dair algıları, bireyin deneyim ve değerlerini, ayrıca refah, mutluluk ve yaşam memnuniyeti gibi ilgili, dolaylı göstergeleri de kapsamaktadır. Maslow'un (1954; 1968) ihtiyaçlar hiyerarşisindeki (eksiklik ihtiyaçları: açlık, susuzluk, yalnızlık, güvenlik ve büyüme ihtiyaçları: öğrenmek, ustalaşmak ve kendini gerçekleştirmek) ihtiyaca dayalı yaklaşımlardan, psikolojik refah, mutluluk, maneviyat, yaşam memnuniyeti, sosyal beklentiler veya bireyin özgün algılarına kadar uzanan göstergeleri de kapsamaktadır. Aslında yaşam kalitesi, karşılıklı etkileşen objektif ve subjektif boyutların karmaşık bir bütünü olarak ifade edilebilir (Brown vd., 2004:6-7). Yaşam kalitesini her iki göstergelyi de kullanarak ölçmek, iki yaklaşımın da güçlü yönlerinden faydalanmak ve yaşam kalitesi ile ilgili daha güvenilir ve geçerli bilgi elde etmek anlamına da gelmektedir (Rezvani vd., 2012:207). Bu bağlamda kentlerde yaşam kalitesini daha kapsamlı bir şekilde ele almak amacıyla hem objektif hem de subjektif tüm değişkenleri dikkate almak gerekmektedir.

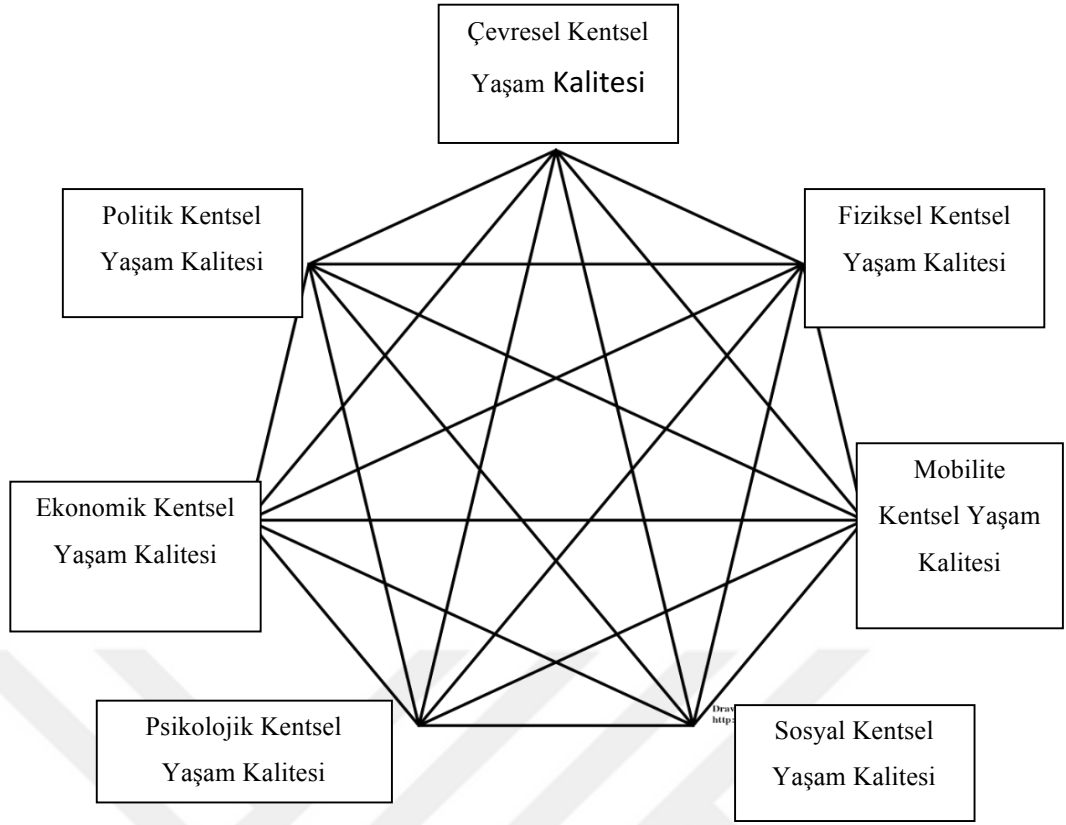
Objektif göstergeler; insanların barındıkları haneler ve bu hanelerin çevresi, iş olanakları, iş çevresi ve sosyal alanları kapsamaktadır (Emür ve Onsekiz, 2007: 367). Objektif göstergelerin kullanımı, yaşam koşullarının gerçek koşulları değerler, hedefler ya da amaçlar gibi normatif kriterlerle karşılaştırarak olumlu ya da olumsuz olarak değerlendirilebileceği varsayımından başlamaktadır. Bununla birlikte, önemli bir önkoşul, üç ana konu hakkında toplumsal ya da siyasi bir fikir birliği olduğudur. Birincisi, refah konuları ile ilgili boyutlar hakkında; ikincisi, iyi ve kötü koşullar hakkında; üçüncüsü ise, toplumun hareket etmesi gereken yön hakkında bir fikir birliğinin olduğudur. Muhtemelen, işsizliğin ya da suçun azaltılması ve ortalama gelir

ya da eğitim düzeyindeki bir artışın iyileşme ve ilerleme olarak değerlendireceğine dair bir fikir birliği de bulunmaktadır. Aynı zamanda, eşitlik ve verimlilik ya da adalet ve ekonomik büyüme arasında bir denge olabileceği göz önüne alındığında, gelir eşitsizliğinin azaltılmasının genel olarak sosyal ilerleme olarak kabul edilip edilmeyeceği tartışmalı bir durum olabilmektedir (Noll, 2002:158). Objektif göstergeler sıklığa dayalı olarak ölçülebilir ve bireyin dışında olanlardır. Bunlar, ekonomik ve fiziksel çevre veya teknik faktörler gibi somut unsurlardır. Sosyal göstergeler yaşam kalitesinin objektif ölçütleri olarak sıklıkla kullanılırlar. Örneğin, kişi başına düşen sağlık ocağı, doktor sayısı ve yaşam süresi gibi değişkenler sağlıkla ilişkili yaşam kalitesi ölçütleri, cinayet oranları, kişi başına düşen polis sayısı ise suçla ilgili yaşam kalitesi ölçütleridir. Objektif göstergeler insanların refah deneyimlerini doğru şekilde yansıtmayabilir. Bireylerin refah anlayışı, bir toplumdaki dış koşullara dayalı açıklayıcı sosyal göstergeler tarafından varsayıldığından çok daha karmaşık ve çeşitli şekillerde belirlenen bir deneyim olmaktadır. Dolayısıyla, ilgili kişilerin subjektif refah algısını da dikkate almak oldukça önemlidir (Das, 2008:298). Subjektif göstergeler ise mutluluk, yaşam doyumu, fayda ya da refah ile ilgili sorulara cevap veren bireyler ya da gruplar tarafından değerlendirilmektedir (Costanza vd., 2008:18). Subjektif yaşam kalitesi farklı yöntemlerle ölçülebilir. En basit yöntemlerden birinde, genel olarak subjektif yaşam kalitesi hayatın farklı alanlarındaki memnuniyet dereceleridir. Bu yöntemde, hayat farklı alanlara ayrılmıştır ve bu alanların her birindeki memnuniyetin birleşimi genel yaşam kalitesini oluşturmaktadır. Subjektif yaşam kalitesi bireyin hayatının bütünüyle ilgili olarak duyduğu memnuniyet çerçevesinde ölçülmektedir. Bu yöntemde, genel yaşam memnuniyeti genellikle sezgisel veya rasyonel tepkiler kullanılarak ölçülür. Sezgisel yöntemde, bireylere hayatlarının geneliyle ilgili fikirleri sorulurken, rasyonel yöntemde hayatın barınma, doğal çevre, güvenlik, iş, gelir düzeyi gibi pek çok farklı yönü ile ilgili sorular yöneltilir ve ardından hayatlarının geneliyle ilgili duygularını paylaşımları istenir. Böylece, hayatın farklı yönleri ile ilgili rasyonel yanıtlar verebilirler. Hem sezgisel hem rasyonel tepkileri ölçmek, bireylerin hayatlarının farklı yönleriyle ilgili ne kadar memnun olup olmadıklarını gördükten sonra hayatlarının geneliyle ilgili hissettiklerinde bir değişiklik olup olmadığını anlamaya yardımcı olmaktadır (Rezvani vd., 2012:205). Subjektif yaşam kalitesi tutumların ölçülmesi anlamına gelmektedir. Subjektif göstergeler bireyin hayatın objektif koşullarına dair değerlendirmesini temsil eder. Subjektif boyutun tam anlamı, kullanıldığı yere bağlıdır.

Yaşam kalitesi ölçümlerinde objektif özellikleri kullanma girişimlerine paralel olarak, subjektif göstergeler de yeterli derecede dikkat çekmiştir. Subjektif refah araştırmasının temel öncülü, bir bireyin refahını anlayabilmek için direk olarak onun hayatının bütününe, aynı zamanda hayatının belli alanlarına dair algısal ve duygusal tepkilerini ölçmektir (Das, 2008:298). Subjektif göstergelerin kullanılması, son olarak refahın bireysel vatandaşlar tarafından algılanması ve onlar tarafından en iyi şekilde yargılanabilmesi öncülüne dayanmaktadır. Bu durum subjektif göstergeler bağlamında refah ölçümü ilkeleri hakkında derin bir tartışma yaratmıştır. Özellikle İskandinav’da refah araştırmacıları, subjektif yaşam kalitesi yaklaşımını ve subjektif göstergelerin kullanımını eleştirmiştir. Araştırmacıların endişelerinden biri, subjektif göstergelerin, insanların kendi memnuniyet derecelerine ilişkin kendi değerlendirmelerine dayanan bir yaklaşımla, kısmen isteklilik düzeylerine göre belirlenmesidir. Bu açıdan bakıldığında, insanların ne kadar memnun oldukları, mevcut koşullarına ne kadar iyi adapte olduklarını ölçmekle belirlenmektedir. İskandinav’da refah araştırmalarının en seçkin savunucularından biri olan R. Erikson’a göre, *“halkın görüşleri ve tercihleri, anket soruları ve görüş anketleri yoluyla değil; vatandaş olarak yaptıkları faaliyetlerle demokratik siyasi sürece girmelidir”* (Erikson 1993: 77-78). Kentteki yaşam kalitesi çalışmalarında, bireysel refahı değerlendirmede kullanılan objektif yaşam kalitesi göstergelerinin daha yüksek ölçüm güvenilirliğine fakat daha düşük verimliliğe, subjektif göstergelerin ise daha düşük ölçüm güvenilirliğine fakat daha yüksek verimliliğe sahip olduğu düşünülmektedir. Bu yüzden, yaşam kalitesinin kapsamlı bir değerlendirmesi hem subjektif hem de objektif boyutları içermelidir (Rezvani vd., 2012:206-207).

2.2.3. Kentsel yaşam kalitesi boyutları

Kentsel yaşam kalitesi hem çok disiplinli hem de çok boyutlu bir kavramdır. Bu belirsiz ve karmaşık kavram, çeşitli boyutlar arasında retiküler bir ilişki ile temsil edilmektedir. El Din vd., (2012), kentsel yaşam kalitesinin gerçekleşmesine katkıda bulunan bu boyutları Şekil 1’de görüldüğü gibi çevresel kentsel yaşam kalitesi, fiziksel kentsel yaşam kalitesi, mobilite kentsel yaşam kalitesi, sosyal kentsel yaşam kalitesi, psikolojik kentsel yaşam kalitesi, ekonomik kentsel yaşam kalitesi ve politik kentsel yaşam kalitesi olmak üzere yedi grupta değerlendirilmektedir.

Şekil 2.1. Kentsel Yaşam Kalitesi Boyutları

Kaynak: El Din Vd., 2012:89.

Tablo 2.1. Kentsel Yaşamın Boyutları

Boyut (Grup)	Açıklama
Ekonomik kentsel yaşam kalitesi	Kentin ekonomik faaliyetleri
Fiziksel kentsel yaşam kalitesi	Kentsel doku, arazi kullanımı, hizmetler, tesisler ve altyapı
İdari (üst) yapı kentsel yaşam kalitesi	Kentsel yaşam kalitesi kavramını destekleyen şehir politikaları ve bu politikaların ne ölçüde uygulandığı
Sosyo-kültürel kentsel yaşam kalitesi	Kentin sosyal boyutu ve insan etkileşimleri
Çevresel kentsel yaşam kalitesi	Kentin doğal yönleri
Mobilite kentsel yaşam kalitesi	Erişilebilirlik, trafik ve ulaşım
Psikolojik kentsel yaşam kalitesi	Vatandaşların kente karşı duydukları yerin kimliği gibi duygular

Kaynak: El Din Vd., 2012:89.

Araştırma kapsamında kentsel yaşam kalitesinin boyutlarına; ekonomik, fiziksel, idari, sosyo-kültürel ve çevresel boyut, psikolojik boyut ve mobilite boyut olmak üzere yedi başlık altında detaylı olarak aşağıda değinilmektedir.

2.2.3.1. Ekonomik boyut

Kentleşme, genel olarak ekonomik, teknolojik, siyasal ve sosyo-politik nedenlere bağlı olarak oluşmaktadır. Kentleşmenin oluşumuna katkı sağlayan ekonomik nedenler; daha çok kırsal bölgelere göre kentlerin sosyo-politik ve ekonomik üstünlükleri daha fazla sunması olarak nitelendirilmektedir. Yoğun olarak emek gücünün kullanıldığı kırsal kesimde, yapılan iş karşılığında kazanılan sermaye net olarak bilinmemektedir. Öte yandan, kentlerde daha kolay iş ve düzenli maaş imkanları bulunmaktadır. Ayrıca kırsal bölgelere göre kentlerde, farklı istihdam olanakları mevcuttur. Kentlerin sahip olduğu bu imkanlar ekonomik olarak insanları cezbetmektedir. Bunlara ek olarak; kentleşmenin oluşumunda etkili olan elektrik enerjisinin sanayide kullanılması, hidroelektrik santralleri ve iletişim kolaylıkları, buhar gücü kullanımı, bilgisayarlı teknolojilerin ilerlemesi ve teknoloji ve insanın ayrılmaz bir bütünlük içinde olması gibi teknolojiye dayalı nedenlerden dolayı kentlerin cazibesi insanlar nezdinde artmaktadır (Öztürk ve Çalışkan, 2019:679).

Kentleşme, ekonomik büyümeyi teşvik etmektedir. Bu yüzden ekonomik olarak büyümek için kentleşme politikaları uygulanmaktadır (Ertekin ve Kırca, 2017:45). Ekonomik büyüme bir ülkedeki toplam üretimin zamana bağlı bir şekilde artması olarak ifade edilmektedir. Kentsel yaşam kalitesinin ekonomik boyutuna dahil olan istihdam yapısı ve olanakları, gelir dağılımı, ortalama gelir ve yaşam maliyetine (Psatha vd., 2011:13) ilişkin ihtiyaçların karşılanması ve bireylerin bundan duydukları memnuniyetlerin toplamının yaşam kalitesini ortaya çıkardığı (Ören Ersin, 2012: 22) söylenebilir.

Ekonomik açıdan, kentsel alanlar, temsilcilerin diğer üreticilere ya da piyasa temsilcilerine yakın olarak elde edebilecekleri daha yüksek üretkenliğe bağlı dışsallıkların varlığı nedeniyle mevcuttur. Böylece, kentlerin, bireyler arasındaki ilişkileri mekânsal olarak dağıtmanın en ekonomik yolu olduğu söylenebilir. Bu yüksek verimliliğin temeli ölçek ekonomilerinin varlığıdır: Daha verimli süreçler, ancak son yıllarda özellikle gelişmiş ülkelerde görülen kentsel büyüme süreçlerini haklı çıkaran tek bir ekonomik sektörde gerçekleşse bile, minimum bir ölçek elde edildiğinde

geliştirilebilir. Bununla birlikte, bazı kısıtlamalar temelde çevre kalitesi, suçluluk ve diğer faktörlerle ilişkili olan şehirlerin büyümesini etkilemektedir (Royuela vd., 2007:2).

Sanayi devriminden itibaren ekonomik alanda yaşanan gelişmeler kentlere yansımış; kırsal kesimden kente göç başlamıştır. Sanayi bölgeleri ve çevresinde görülen nüfus artışı kentlerde büyük değişikliklere sebep olmuştur. Özellikle 19. yüzyılda yeni sanayi bölgelerinin oluşması ile birlikte yine nüfusun bu bölgelerde toplandığı ve üretim ile doğru orantılı olarak arttığı görülmüştür (Özdemir, 2010: 80). Sanayi devriminden sonra kentlerde oluşan yeni imkânların nüfus artışlarına yol açmasına bağlı olarak, kentlerde ticari faaliyetlerin artmasının yanı sıra sağlıksız yaşam alanları oluşmuştur (Ağırman, 2014: 8). Dolayısıyla sanayinin gelişimi, kente bir merkez işlevi yükleyerek ekonomik işlevleri ön plana çıkarmış, politik ve yönetsel işlevleri geri planda bırakmış; ayrıca, hızla gelişen kentlerde sermaye ön planda tutulmuş; planlama ise ikinci plana atılmıştır (Özden, 2008: 24). Bu yüzden sağlıksız fiziksel ve sosyal çevrenin bireylerin ekonomik davranışlarını, mutluluğunu ve kolektif refahını olumsuz etkilediği için (Royuela vd., 2007:2) kentsel yaşam kalitesini de düşürmektedir.

2.2.3.2. Fiziksel boyut

Kentlerin hızlı büyümesi sonucunda, nüfus yoğunluğu, doğal kaynakların kirlenmesi, mega kentlerde aşırı gürültü, altyapı sorunları, çevresel kalitenin bozulması, yaşam kalitesinin düşmesi ve sosyal ayrılmalar yaşanmaktadır. Ayrıca kentlerin fiziksel ve alansal olarak genişleyerek yayılmış kent formu, çarpık ve düzensiz kentleşme sorunlarını meydana getirmektedir. Bu durumda, insanlar kentin kalabalık ve düzensiz merkezlerinden uzaklaşarak sessiz ve kaliteli yaşam koşullarına erişebilmek amacı ile daha temiz yerleşim alanlarını tercih etmektedir (Doğan, 2002:80). Bu bağlamda, fiziksel boyutta kentsel yaşam kalitesini artırmak için kent içindeki yeşil ve açık alanların korunmasına yönelik bir kent planlaması geliştirilmelidir.

Bir kentin plansız bir şekilde yapılması durumunda kamusal alana olan ihtiyaç bir hayli artmaktadır. Plansız kurulan bir kentte en önemli tahribat yeşil alanlar üzerine kurulan konutlardır (Keleş, 2012: 388). Buna ek olarak kentlerde yaşam kalitesini düşüren en önemli sorunlardan bir diğeri de ulaşım sorunudur. Kent nüfusunun kalabalık olmasından ötürü pek çok ulaşım araçlarından yararlanılmaktadır. Ancak bu durum, çevresel tahribata da neden olmaktadır. Ayrıca kentlerin doğal yapısını tahrip

eden diğer sorunlar; alt yapının eksikliği, teknolojiden yeteri kadar yararlanamamak ve zararlı gazlardır (Bumin, 1998: 207). Dolayısıyla bu sorunlar kentsel yaşam kalitesini düşürmektedir.

Kentsel yaşam kalitesine peyzaj açısından baktığımızda açık ve yeşil alanların kentte yaşayan bireylerin sosyal fiziksel ve psikolojik durumunu olumlu yönde etkileyen kamusal alanlar olduğu görülmektedir. İnsanları doğal ortamlardan uzaklaştıran kentlerde açık-yeşil alanların giderek azalması, insanları fiziksel ve zihinsel açıdan olumsuz etkilemekte ve bunun sonucunda yaşam kalitesini düşürmektedir (Özyavuz ve Karakaya Aytin, 2016:15).

2.2.3.3. İdari (Üst yapı) boyutu

Kent yönetimi, kentin kentliler için yaşanabilir mekânlar oluşturması için verilen uğraş ve çabadır (Eren, 2001:3). Diğer bir ifadeyle kent yönetimi, kentte yaşayan insanların beklentilerine yanıt vermek ve kentsel ihtiyaçların karşılanması amacıyla çevre düzeninden kent sağlığına, alt yapıdan, ulaşım kadar birçok alanda görevleri bulunan yapılara ilişkin kentsel sorunlarla mücadele konusunu ifade etmektedir. Bu kentsel sorunların artışına neden olan en önemli olay kentlere yapılan aşırı göçler ve bu göçlere bağlı oluşan problemlerdir. Bu aşırı göç dalgaları, konut sıkıntısı, işsizlik, sosyal ve ekonomik hizmetlerdeki yetersizlikler, nüfusun kontrolden çıkması, altyapı sorunları ve kentte yaşamalarına rağmen kentli olamayan insanların varlığı gibi problemleri beraberinde getirmektedir (Güven, 2016:28).

Kent planlamasının oluşturulmasında, kentteki farklı kesimlere önemli ölçüde katkı sağlayabilecek bir biçimde düzenlemenin ve paylaşımın yapılması gerekmektedir. Burada, kentin yöneticisi konumundaki politikacıların planlama sürecinde kentlilerin beklentilerine karşılık verip vermemesi önemlidir (Bumin, 1998: 202). Kentsel gelişme aşamasında yöneticilerin rolü, kentsel kullanım değerlerini korumaktır; pazar ekonomisindeki rolü ise, sermaye yatırımlarına dönük olarak yeni ortak kullanım değerleri oluşturulurken, sözü edilen bu kullanım değerlerinin koordinasyonuna aracılık etmektir (Toprak, 2008: 150) .

2.2.3.4. Sosyo-kültürel boyut

Sosyo-kültürel açıdan kentlileşme; kente göç edenlerin kentte yaşayan vatandaşların değer-norm sistemini, düşünme tarzını, davranış biçimlerini ve yaşama biçimlerini benimsemesidir (Bal, 2002:64).

Sanayileşme sürecinde genişleyen ve kozmopolitleşen kentler sosyo-kültürel değişimin en hızlı yaşandığı yer olmuştur. Bu değişim sürecinde bireyler arasındaki ilişkinin şekli değişmiş ve insanlar çıkarları doğrultusunda iletişim kurmaya başlamıştır. Böylece şehirlerdeki manevi çıkarlara dayalı iletişim şekli yerini maddi çıkarların olduğu ortamlara bırakmıştır (Özdemir, 2018:87). Bu bağlamda, kentlilerin sosyal açıdan karşılaştıkları problemler, kent sakinlerinin birbirleriyle ilişkilerini zedelemekte; çarpık kentleşme, sokak çeteleri ve benzeri türdeki illegal yapılanmalarla kentler yaşanamaz mekânlara dönüşebilmektedir. Sosyal açıdan dayanışmanın ve bilginin olmadığı, insanların sosyo-kültürel ve ekonomik ihtiyaçlarının yeterli düzeyde olmadığı kentler, insan ve toplum doğasını hızlı bir biçimde tahribata uğratmaktadır (Toprak, 2008: 167).

Sosyal aktivitelerin eksikliği, kentlerin sürdürülebilir bir duruma gelmesinin önündeki en büyük engellerden biridir (Kaya, vd., 2007: 191). Sosyo-kültürel açıdan kentlerin değişim göstermesi önemli sosyolojik sonuçlar meydana getirmektedir. Örneğin, dünyayı daha yakın kılan internetin var olması ve işlevselliği, kentleşmenin sadece mekânsal değişimle anlaşılamayacağını göstermektedir. Ayrıca, iletişim teknolojisinin kentlerde yarattığı değişimlerin; insanların gerçekleştirdikleri ve alışık oldukları yaşam standartlarının ve düzenin değişmesine, toplumsal ilişkilerin zayıflamasına ve aile kavramındaki anlam kaybına, toplumsal doku bozulmasına neden olması; kentleşme sürecinde ortaya çıkan sorunlara sadece mimari açıdan bakmanın yanlışlığını net bir şekilde ortaya koymaktadır (Kaypak, 2013:92).

2.2.3.5. Çevresel boyut

Kaliteli bir çevre, fiziksel, sosyal veya sembolik nitelikleriyle topluluğa refah ve memnuniyet getiren, ya da farklı bireyler ve gruplara göre değişebilen subjektif algı, tutum ve değerleri içeren karmaşık bir husustur şeklinde ifade edilmiştir (van Kamp vd., 2003:7).

Çevresel kalite kavramı yalın perspektif (hava ve su kirliliği, aşırı nüfus artışı, radyasyon, kaynakların azalması gibi fiziksel çevrenin malzeme ve biyo-kimyasal yönleri) ve karmaşık perspektif (doğal ve insan yapımı olan çevrenin daha az tanımlanabilen değişken nitelikleri, insanın duyguları, davranışı ya da performansı üzerindeki olumlu ve olumsuz etkiler gibi psikolojik ve sosyo-kültürel yönleri) gibi iki farklı şekilde yorumlanmaktadır (Gülersoy vd., 2012:26).

Yaşam kalitesi insanların ve içinde yaşadıkları çevrenin refahı veya refah yoksunluğu ile ilgilidir. Dolayısıyla, çevre kalitesi ile yaşam kalitesi birbirlerine bağlantılıdır. Çevrede insanın ihtiyacı olan psikolojik, sosyal ve ekonomik ihtiyaçlar mevcut olan kaynaklar tarafından karşılanmaktadır. Çevresel bakış açısından yaşam kalitesi, çevrenin insan yaşamının ihtiyaçlarını karşılamak için gerekli kaynakları sağlama kapasitesidir (Das, 2008:299). Plansız kentleşmenin yarattığı sorunlar çevresel kaliteyi etkileyenlerin başında gelmektedir. Kentsel gelişme ve büyümeye ilişkin kararların alınmasına bir araç olan planlama ve imar haklarında; çevre bilincinin dikkate alınmaması, kalkınma ve çevrenin korunmasına ilişkin politikalarının beklenenin ötesinde sonuçlar vermesine bunun da ötesinde başarısız olmasına kadar varan neticeler doğurmasına neden olmaktadır (Meydan, 2013:178). Dolayısıyla kentleşme, toplumların bilimsel ve teknolojik gelişimleri ile yakından ilişkili, karmaşık bir sosyo-ekonomik süreçtir ve yaşamın tüm yönleri üzerinde derin etkileri vardır (Das, 2008:299). Topluluğun fiziksel çevresi, eğlenceyi destekleyecek ve sağlıklı, yaşanabilir bir alan yaratabilecek şekilde planlanmalıdır (Rezvani vd., 2012:207).

Kentlerde diğer bir çevresel sorun ise, ekolojik dengenin bozulmasına ve bunun sonucunda çevre kalitesinin düşmesine neden olan atık kirliliğidir. Evsel ve endüstriyel atıklardan kaynaklanan kentlerdeki kirliliği engellemek için atıkların yeniden değerlendirilmesine yönelik teknoloji kullanımı yaygınlaştırılmalı, atık toplama ve imha sistemleri geliştirilmelidir. Bunlara ek olarak kentlerde çevre kalitesinin düşmesine neden olan diğer faktörleri kentlere yapılan göçler ve enerji üretim ve tüketim şeklinde sıralamak mümkündür. Dolayısıyla kentlere göçü engellemek için hükümet işbirliğinde kırsal politikalar geliştirilerek iş ve yerleşme imkanları yaratılabilir ve yoksulluğun önüne geçilebilir. Ayrıca, enerjiden kaynaklanan kirliliği önlemek için enerji tasarrufuna yönelik su, güneş ve rüzgar gibi yenilenebilir enerji teknolojileri geliştirilmelidir (Özdemir ve Özekicioğlu, 2006:29).

2.2.3.6. Psikolojik boyut

Psikolojik kentsel yaşam kalitesi, vatandaşların kente karşı duydukları yerin kimliği gibi duygularla ilgili konuları kapsamaktadır (El Din Vd., 2012:89). Doğal çevre ile insan ilişkileri birbirine bağlantılıdır. İnsan davranışları ve deneyimleri çevre tarafından değiştirilir. Bir kent yaşamının kalitesinin psikolojik belirleyicileri fiziksel ortam ve daha özel olarak yapıli çevre ve tüm mekanları, yerleri ve bu alanlar ve

mekanlarla ilgili insan faaliyetleridir. Bu hemen sosyal, gelişimsel ve diğer psikolog türlerinden ayrıdır. Bireyin deneyimi ve davranışları kentsel ortamı oluşturan mekan ve yerlerin özellikleriyle ilişkilidir. Ancak kişi ile fiziksel ortam arasındaki ilişki arayışı iki yönlü bir yoldur: yapılı çevrenin özelliklerinin sağladığı fırsatlar ve sınırlamalar bulunan o ortam, bireyin deneyimlediğinden ve nasıl davrandığından daha fazla ya da daha az önemli değildir. Sorunun bir tarafı, diğeri olmadan verimli bir şekilde değerlendirilmediği şeklindedir (Proshansky ve Fabian, 1986:19-20). Yaşanılan yerden duyulan memnuniyetin bir yere bağlılığın, mekân kimliğinin veya kente olan sadakatin ön koşulu olduğu görülmektedir. Bu tip duygusal bağlar bir yerden ayrılma isteğini azaltmakla kalmaz, komşuluk ilişkilerine ve toplumsal yaşama katılımı da teşvik etmektedir (Weziak-Białowska, 2016:88-89).

Psikolojik kentsel yaşam kalitesinin nesnel ve öznel bir tarafı vardır. Nesnel olarak, bir bölgede yaşayanların sahip olduğu fiziksel ve zihinsel sağlık düzeyi ile ölçülebilir. Yokluğu ya da tehdit altında olduğu gerçeği, bir şehir ya da mahallede uzun süreli ikametle bağlantılı psikosomatik rahatsızlıkların ve sosyal parçalanmanın boyutu ile ölçülebilir. Öznel olarak kent yaşamının kalitesi, varlığı veya yokluğu, bir şehirde veya mahallede yaşayan, çalışan ve ziyaret edenlerin algılarının ve deneyimlerinin toplamı ve bu algı ve deneyimlerden kaynaklanan yargılarla ölçülür (Frick, 1986:2).

2.2.3.7. Mobilite boyut

Kentsel yaşam kalitesinin değerlendirilmesi ile ilgili olarak, bugün sadece kaynakların memnuniyeti ya da mevcudiyeti değil, aynı zamanda kolay erişim ve ulaşım gibi faktörlerde yaşam kalitesi değerlendirilmesinde önemli hale gelmiştir (Doi vd, 2008:1099). Erişilebilirlik, herhangi bir yerde ve günün herhangi zamanında farklı bireyler tarafından (ör. farklı ihtiyaçlar, yetenekler ve fırsatlarla karakterize edilen) tecrübe edilip, formüle edildiğinde, büyük değişiklikler ile sonuçlanan yaygın bir terimdir. Erişilebilirlik, insanlar veya ürünler ile hizmetler tarafından bina, yer ya da tesise kolay erişim anlamına gelir. Erişilebilirlik genellikle faaliyetlerin belirli bir yerden ve belirli bir ulaşım sistemiyle ulaşılma kolaylığı olarak tanımlanır ve erişilebilirlik, kentsel konutların faaliyetlere, kaynaklara, hizmetlere, enformasyona ve bunun gibi şeylere erişim kabiliyetine katkıda bulunur (Lotfi ve Koohsari, 2009:420).

Fiziksel erişilebilirlik kentsel yaşam kalitesinin temel faktörlerinden biridir ve bireylerin zaman kısıtlamaları olduğu için hizmet, kültürel ve ekonomik fırsatlara erişim

giderek daha da önemli hale gelmiştir (Doi vd, 2008:1099). Örneğin, Lotfi ve Koohsari (2009), parklar, kütüphaneler ve halk sağlığı tesisleri gibi sabit kentsel hizmetlerin çoğunda fiziksel yakınlığın gerekli olduğunu savunmaktadır. Bu tür yere özel hizmetlerin, her birinin mesafesinin artmasıyla bireyde zaman ve çaba ile birlikte seyahat masraflarından ötürü, yavaş yavaş o yere karşı bir azalma etkisi yaratıldığı ifade edilmektedir. İnsanların fırsatlara, hizmetlere ve sosyal ağlara erişimin azalmasıyla birlikte hem toplumun ekonomik, politik ve sosyal yaşama katılımının engellenmesine hem de toplumda ve ortamda yetersiz hareketliliğe neden olduğu ifade edilmektedir (Kenyon vd., 2002:210). Ancak, hareketlilik ve erişilebilirlik birbirinden farklıdır yaşam kalitesinin nesnel ve öznel izlenimleriyle bağlantılıdır ve hareketlilik, ulaşılabilir fırsatların miktarı olarak tanımlanan erişilebilirlikten farklıdır, ancak her zaman olması gerekmesede her ikisi de genellikle birbiriyle ilişkilidir ve birlikte incelenir. Geleneksel olarak yapılan araştırmalar, hareketliliğin azalmasının erişilebilirliğin azalmasına yol açacağını ve bunun toplumda yer alma ve sosyal etkileşimlerin azaltılmasını olumsuz etkileyeceğini ve bunların hepsinin yaşam kalitesinin düşmesine neden olacağı ifade edilmektedir (Musselwhite ve Haddad, 2010:25).

Erişilebilirlik, şehrin mekansal formunun ana işlevsel karakterlerinden biri olarak görülmektedir.. Ayrıca erişilebilirlik, farklı zamanlarda farklı insanlar arasında değişiklik gösterir. Erişilebilirlik, mekansal eşitlik konularının ayrıca dikkate alınması için özellikle önemlidir. Her durumda, hizmetlerin mekansal dağılımı, sermayenin vatandaşlar arasındaki dağılımını etkiler. Ayrıca, düşük gelirli, engelliler, yaşlılar ve çocuklar hizmetlere en az erişime sahip olanlardır. Bu gruplar genellikle araba kullanmadıkları için mesafe, hizmetlerin erişilebilirliği adına kilit bir unsurdur. Bu vatandaşlar, istedikleri gibi ev dışı etkinliklere katılamayacakları bir durum ile karşı karşıyadır. Bu yüzden, sosyal açıdan, tüm vatandaşlar için hizmetlere objektif erişilebilirlik düzeyi dikkate alınmalıdır (Lotfi ve Koohsari, 2009:420).

2.2.4. Kentsel yaşam kalitesini etkileyen faktörler

Kentler, genellikle vatandaşlara sağlanan hizmetler topluluğu olarak kabul edilmektedir. Vatandaşların ihtiyaç ve istekleri hem sosyal hem de ekonomik kentsel faaliyetlerle örtüşmektedir. İlki vatandaşlar arasındaki iş birliği ile etkileşime ve vatandaşların memnuniyetine odaklanırken, ikincisi ise uzmanlaşmanın endüstriyel ve işlevsel boyutları, yani bir vatandaşın bakış açısıyla istihdam imkanları üzerinde

durmasıdır. Odaklanılan noktalar hem yerle ilgili memnuniyet hem de kentsel yaşam kalitesidir; bu ölçütlerin her ikisi de memnuniyet ve yaşam kalitesi ile doğrudan ilişkilidir ve pozitif olduklarında insanları belli yerlerde yaşamaya itmektedir. Yaşanılan yerden duyulan memnuniyetin bir yere bağlılığın, mekân kimliğinin veya kente olan sadakatin ön koşulu olduğu görülmektedir. Bu tip duygusal bağlar bir yerden ayrılma isteğini azaltmakla kalmaz, komşuluk ilişkilerine ve toplumsal yaşama katılımı da teşvik ederek yaşam kalitesini artırmaktadır (Węziak-Białowolska, 2016:88).

Kentsel bölgeler, tüm ülkelerde sosyal, siyasal ve ekonomik büyümenin merkezleri olup, istihdam ve yenilik için cazip yerler olduklarını kanıtlamış durumdadırlar. Ancak, kentsel bölgeler, bu büyüme karşısında birçok sorunlarla da karşı karşıya kalmaktadır. Aşırı göçlerle birlikte nüfusun artmasıyla işsizlik beraberinde güvensizlik ve fiziksel bozulmalar, yerleşim yerlerinin açılmasıyla birlikte çevresel bozulmalar gibi olumsuz etkiler yüzünden kentin önemli sorunlarla karşı karşıya kalması yaşam kalitesini düşürmektedir (Rezvani vd., 2012:203-206).

Yaşam kalitesi, gerek bireysel gerekse de toplumsal düzeyde hem insani hem de sosyal gelişmeyi etkilemek için sosyal, sağlık, ekonomik ve çevresel koşullara ilişkin çeşitli faktörlerin etkileşimi olarak görülmektedir. Örneğin, gayri safi milli hasıla ve müşteri fiyat endeksi gibi ekonomik göstergeler; sosyal, ekonomik, çevre, sağlık, politik, eğitim ve altyapı anlamında yaşam kalitesini artırmaktadır (Gandhi vd., 2019:141).

Yaşam kalitesi sadece gelire bağlı değildir; aynı zamanda sağlık, aile durumu ve çalışma koşulları, kişisel güvenlik, suç, trafik, sokak ve eğitime erişim gibi faktörlerden de etkilenmektedir (Van Praag ve Ferrer-i-Carbonell, 2010:66). Yaşam kalitesi, her toplumun sahip olmayı arzuladığı en önemli evrensel hedeflerin başında gelmekte ve yaşamın tüm alanlarına da tesir etmektedir. Bu sebeple de yaşamın birçok alanından etkilenmektedir. Yaşam kalitesine ilişkin yapılan araştırmalar sonucunda genel olarak kadın olmak, dul ya da boşanmış olmak, yaşlı olmak, gelir düzeyinin düşüklüğü, yeterli olmayan sosyal destekler, düşük eğitim düzeyi, yaşamak zorunda olunan konutun ve özelliklerinin yeterli olmaması, düşük iş gücü ve boş zaman aktivitelerinin istenilen düzeyde olmaması gibi faktörlerin yaşam kalitesini olumsuz bir şekilde etkilediğini göstermektedir (Boylu ve Paçacıoğlu, 2016:144). Dolayısıyla, belirli bir yerde, belirli bir kişi ya da grup için yaşam kalitesini artırma arzusu, planlamacılar için önemli bir ilgi

odağı olmuştur. Kentlerde yaşam kalitesinin iyileştirilmesi artık basit bir tuğla ve harç meselesi değil; ulaşım, kamusal alanların kalitesi, rekreasyon fırsatları, arazi kullanım şekilleri, nüfus ve bina yoğunlukları ve kolaylığı gibi farklı kentsel özelliklere bağlıdır. Bunlara ek olarak; halk sağlığını korumak, güvenlik ve emniyet, eğitim ve sosyal entegrasyon, çeşitlilik ve kültürel kimliklere eşitliği ve saygıyı teşvik etmek, engelliler için daha fazla erişilebilirlik, tarihi, manevi, dini ve kültürel açıdan önemli binaların ve bölgelerin korunması gibi sosyal özelliklerin yanı sıra ihtiyaç ve beklentilerin çeşitliliğini karşılamak yaşam kalitesini etkilemektedir (El Din vd., 2012:88). Kentsel tasarım ve planlama, kentsel topluluk ve kentsel yaşam kalitesi ile ilgili başlıca kuramsal yaklaşımlar göz önüne alındığında, bir şehrin yaşanabilir hale gelmesi için şehir plancıları tarafından ele alınması gereken çeşitli ölçeklerde pek çok farklı unsur bulunmaktadır (örn. bölgesel, metropolitan, alt-metropolitan, semt) ve bu unsurlar şunlardır (Węziak-Białowolska, 2016: 88);

1. Kentsel bölgenin, binaların, caddelerin, yaya yollarının, açık yeşil alanların ve öne çıkan yerlerin boyutu ve lokasyonu gibi fiziki özellikler,
2. Alışveriş merkezlerine, park yerlerine, okullara, sportif faaliyet mekanlarına, kültürel mekanlara ve iş piyasasına rahat erişim anlamına gelen kolay ulaşılabilirlik.
3. Sağlık hizmetlerine erişim, kişisel sağlık, çevre sağlığı gibi konularla ilişkili hayatta kalma ve tehlikesizlik ve emniyet ile ilişkili güvende olma çerçevesinde değerlendirilen yaşanabilirlik,
4. Telekomünikasyon teknolojilerini ve ulaşımı kapsayan iletişim,
5. Zaman ve mekân algısı, istikrar, sıcaklık ve estetik dışarıya yansıyan karakteristik yapı,
6. İfade özgürlüğü, kişisel gizlilik ve alım gücünü kapsayan ve aynı zamanda kontrole de izin veren kişisel özgürlük gibi,

Bunlar bir kentin fiziksel, sosyal, çevresel ve ekonomik özellikleriyle ilgili olup bu özellikler kentsel yaşam kalitesini artırmaktadır.

2.3. Literatür Taraması Olarak Yapılan Çalışmalar

İlgili literatür incelendiğinde, Özellikle yurtdışında yapılan çalışmaların yeterli olduğu, Türkiye'de ise kurumlar tarafından yapılan araştırmalarda, yaşam kalitesi alanında yapılan çalışmaların 1990'lardan sonra hız kazandığı görülmektedir. Türkiye'de kentsel yaşam kalitesi alanında yapılan çalışmalardan biri, "Komünite

Düzeyinde Yaşam Kalitesinin Nesnel Değerlendirme Ölçütleri” TÜBA Çevre Çalışma Grubu tarafından 2004 yılında yapılan çalışmadır. Diğer ise TÜİK tarafından "İllerde Yaşam Endeksi" adıyla 2015 yılından itibaren yayınlanmaya başlayan çalışmadır. Bu çalışma, bireylerin öznel algılarına dayalı sübjektif ölçütler ile objektif göstergelerin boyutlarını ölçmeye ve karşılaştırmaya yarayan illerdeki yaşam endeksini oluşturan ve 11 boyut altında 41 göstergeden oluşan eğitim, çevre, güvenlik, konut, gelir ve altyapı gibi birçok birleşenden oluşan endekstir (Kalkınma Bakanlığı, 2018:34-37).

Rezvani vd., (2012) çalışmalarında, yaşam kalitesini iki temel birleşen üzerinden bunlar, topluluklar ve diğer sosyal gruplar için, bireysel veya kolektif seviyede hayatla ilgili memnuniyet veya doyum yaratan içsel psikolojik-fizyolojik mekanizma ve içsel mekanizmayı tetikleyen dış koşullardır şeklinde açıklayarak, yaşam kalitesinin hem objektif hem de sübjektif boyutlarıyla birlikte değerlendirilmesi gerektiğini İran'daki Noorabad şehrinde kentsel alanlardaki yaşam kalitesi üzerinden irdelemektedir. Weziak-Bialowolska, (2016) “Avrupa Şehirlerinde Kentsel Yaşam Kalitesi” başlıklı makalede ise, hizmetlerin mevcudiyeti, şehirlerde ve mahallelerdeki sosyal yönler, çevresel faktörler, insanların kişisel durumu ve güvenlik gibi şehir özellikleriyle bir kentteki yaşamdan memnuniyetle ilgili boyutları analiz ederek Avrupa kentlerinde yaşayanların ekonomik, sosyal ve çevresel koşulları nasıl değerlendirdiklerini ve bir şehirden duyulan memnuniyete hangi faktörlerin katkı sağladığını irdelemektedir.

2.4. Alanya'daki Yerleşik Yabancılar

Antalya'nın bir ilçesi olan Alanya, batısında Manavgat doğusunda Gazipaşa ilçeleri ile sınırdır ve Antalya'nın merkezine 135 km mesafededir. Alanya 175.658 hektarlık bir alana sahiptir ve bu alanın % 65'i fundalık ve orman alanlarından oluşmaktadır. Bu alan ülkedeki ormanların % 0,5'i büyüklüğündedir (Alanya Belediyesi Stratejik Plan 2015-2019, 34). Alanya sahip olduğu doğal güzellikleri, tarihi mekanları ve iklimi ile insanların ziyaret etmek istedikleri bir turizm kentidir. 31 Aralık 2020 TÜİK kayıtlarına göre Alanya ilçe nüfusu 333.104'tür. Nüfusun 169.227'sini erkekler, 163.877'si ise kadınlar oluşturmaktadır. Alanya Antalya'ya ait merkez ilçeler hariç, en fazla nüfusa sahip ilçe özelliğini taşımaktadır. Alanya ilçesine ait toplam 102 tane mahalle bulunmaktadır. Alanya'da nüfusun en fazla yoğunlaştığı mahalleler sırasıyla; Mahmutlar Mahallesi 45.773, Oba Mahallesi 24.350, Cickilli Mahallesi

19.864, Güller Pınarı Mahallesi 17.859, Saray Mahallesi 16.163 ve Konaklı Mahallesi ise 16.865'tir (TUİK, 2021).

Alanya denilince insanların aklına ilk gelen şeyin sahip olduğu doğa güzellikleri, denizi ve iklimi ile ön plana çıktığından tatil yapılabilecek muhteşem bir turizm destinasyonu olarak ifade edilmektedir. Aslında bunların yanı sıra kentin çok eski bir yerleşim yeri olması sebebiyle de birçok kültürel miras ve tarihi zenginliklere de sahip olması da ayrı bir avantajdır. Bu sebeple, Alanya her yıl yerli ve yabancı milyonlarca turisti farklı sebeplerle ağırlamaktadır.

Yine, kentin çekiciliğinden veya başka sebeplerden ötürü Alanya'da daimi veya belirli sürelerde kalmak üzere farklı ülkelerden gelen yabancı uyruklu insanlar ile ülkemizin diğer şehirlerinden gelip Alanya'ya yerleşen birçok insanda bulunmaktadır. Bu da kenti çok uluslu, farklı kültür, din ve dile sahip insanların olmasına ve bir arada yaşamalarına imkan sunmasıdır. Alanya'nın ekonomisine bakıldığında ise turizm gelirlerinin haricinde sahip olduğu verimli topraklar ve iklim şartlarının uygun olması ile birçok tarımsal ürünler yetiştirildiğinden kent ekonomisinde tarımında en az turizm kadar önemli yer tuttuğu görülmektedir.

Antalya ve neredeyse bütün ilçelerinde yerleşik yabancılar bulunmaktadır. Antalya'nın önemli turizm kentlerinden biri olan Alanya'da ise nüfusun yüzde 10'unu yabancılar oluşturmaktadır. Dolayısıyla 94 bin 294 yabancının yaklaşık 30 bini Alanya'da yaşamaktadır (<https://www.trthaber.com>). Alanya Ticaret Sanayi Odası tarafından 2020 yılında yayınlanan "Alanya Ekonomik Raporu 2019'unda" yer alan bilgilere göre, 25.03.2020 tarihi itibarıyla Alanya ilçesinde aktif ikametgah izni bulunan yerleşik yabancı sayısı toplam 27.819 kişi olarak tespit edilmiştir. Bunların uyruklarına bakıldığında ise sırasıyla kişi sayısı; Rusya Federasyonu 6.840, Irak 3.748, İran 2.576, Almanya 2.308, Ürdün 1.349, Kazakistan 1.273, Ukrayna 1.177, Azerbaycan 714, Hollanda 662, Norveç 612 ve geri kalanı ise 6.560 ile diğer farklı yabancı uyruklu vatandaşlardan oluşmaktadır (Alanya Ekonomik Raporu, 2019, 67).

Yine, Alanya Ticaret Sanayi Odası tarafından 2020 yılında yayınlanan "Alanya Ekonomik Raporu 2019'a" göre, 2019 yılı içerisinde 102 ülkeden 45.756 kişi taşınmaz satın alarak Alanya'ya yerleşmiştir. Bu sayıyı en çok 1.773 kişiyle Rusya federasyonu, 679 kişi ile Almanya, 472 kişi ile İran, 405 kişi ile İsveç, 377 kişi ile Norveç ve sırasıyla

Ukrayna, Danimarka, Kazakistan, Irak oluşturmaktadır (Alanya Ekonomik Raporu, 2019, 67).

Alanya’da yaşayan nüfusun yaklaşık %10’unun yabancı vatandaşlardan oluşması ile beraber Alanya belediyesi bünyesinde yabancıları temsilen “Alanya Yabancılar Meclisi” kurulmuştur. Yabancı uyruklu vatandaşlara daha iyi bir şekilde hizmet verebilmek ve onların istek, şikayet ve benzeri problemlerini daha hızlı bir şekilde çözümlmeyi amaçlayan bir birim olarak faaliyetlerini sürdürmektedir. Bu da aslında, Alanya kentinin yerleşik yabancılarla karşı olumlu bakışını, onlara verdiği değer ve önemi olarak ifade edilebilir.

3. METODOLOJİ

Araştırmanın bu bölümünde araştırmanın amacı, araştırmanın yöntemi, araştırmanın evren ve örnekleme, veri toplama aracı, veri toplama süreci ve veri analiz teknikleri yer almaktadır.

3.1. Araştırmanın Amacı

Araştırmanın amacı, Alanya’da algılanan kentsel yaşam kalitesini objektif (nesnel) ve sübjektif (öznel) göstergeler açısından ortaya koymaktır. Araştırmanın alt amaçları ise algılanan kentsel yaşam kalitesinin demografik özelliklere göre farklılık gösterip göstermediğini tespit etmek, ayrıca araştırmanın örneklemini oluşturan yerleşik yabancıların milliyetlerine göre algılanan kentsel yaşam kalitesini karşılaştırma yaparak analiz etmektir. Bunlara ek olarak, araştırma sonucunda elde edilen bulgular doğrultusunda kentsel yaşam kalitesini artırmaya yönelik planlamacılara ve yetkililere öneriler sunmak; ilgili literatüre katkı sağlamak amaçlanmıştır.

3.2. Araştırmanın Yöntemi

Araştırmanın amacı, Alanya’da yaşayan yerleşik yabancıların kentsel yaşam kalitesi algılarının belirlenmesidir. Bu kapsamda, araştırmada öncelikle kentsel yaşam kalitesini ortaya koyan literatür taraması yapılmıştır ve anket ile veriler toplanmıştır. Elde edilen veriler nicel araştırma yöntemleri benimsenerek SPSS programı yardımıyla analiz edilmiştir. Yapılan araştırmanın sonucunda konuya yönelik önerilerde bulunulmuştur.

3.3. Evren ve Örneklem

Evren, araştırma çalışmasına dâhil edilmeye uygun tüm anketlerden oluşur. Herhangi bir örnek tasarım geliştirmenin ilk adımı, teknik olarak evren olarak adlandırılan, çalışılacak nesneler kümesini açıkça tanımlamaktır. Evren sonlu veya sonsuz olabilir. Sonlu evrende öğelerin sayısı kesindir, ancak sonsuz bir evrende öğelerin sayısı sonsuzdur, yani toplam öğe sayısı hakkında hiçbir bilgi sahibi olunamamaktadır. Bir şehrin nüfusu, bir fabrikadaki işçi sayısı vb. sonlu evrenlere örnek iken, gökyüzündeki yıldızların sayısı sonsuz evrenlere örnektir. Araştırma yaparken bu öğelerin tamamına ulaşmanın mümkün olmadığı durumlarda örnekleme yapılmaktadır (Kothari, 2004:56). Örnekleme ise daha büyük bir evrende belirli sayıda gözlemin alındığı istatistiksel analizde kullanılan bir süreçtir. Örneklem, tüm evrenin bir temsili olmalıdır. Daha büyük bir evrenden örnek alırken, örneğin nasıl seçildiğini göz

önünde bulundurmak önemlidir. Temsil gücü yüksek bir örneklem elde etmek için örneklem rastgele seçilmeli ve tüm evreni kapsamalıdır. (Kadam ve Bhalerao, 2010: 56). Bu çalışmada araştırma evrenini, Alanya’da yerleşik yabancılar oluştururken, araştırmanın örneklemine ise evreni temsil edecek kadar sayıya ulaşılan Alanya’daki yaşayan yerleşik yabancılar oluşturmaktadır.

Araştırmanın örneklem büyüklüğü; araştırmanın evrenine tam olarak girmenin zor olduğu durumlarda, araştırma evreni yerine onu temsil etme kabiliyeti olan bir örneklem oluşturmak gerekmektedir. Bu örneklemin büyüklüğü temel sorunlardan birisidir. Örneklemin ne kadar büyüklükte olması gerektiği ve niçin bu büyüklükte olması gerektiği bilinmelidir. Bu da, araştırma evreninin iyi tanımlanması ve örneklemin çerçevesinin iyi belirlenmesiyle olur (Al, 2015: 36).

Tabachnick ve Fidell (2001) ölçek madde sayısının 5 katı olmasının örneklem büyüklüğü için yeterli olduğunu, örneklem büyüklüğünün madde sayısının ise en az 10 katı olması gerektiği belirtilmiştir. Bu çalışmada kullanılan kentsel yaşam kalitesi ölçeğinde toplam 28 madde yer almaktadır. Yerleşik yabancıardan toplanan 294 anketten veri sağlamaya uygun 286 anket veri setine dahil edilmiş ve böylece ($28 \times 10 = 280$) yeterli örneklem büyüklüğüne ulaşılmıştır.

Araştırmada Kolayda örnekleme yöntemi seçilmiştir. Bu yöntem, araştırmaya dahil olmak isteyen herkesin araştırma kapsamında değerlendirilmesine dayanmaktadır. Bu yöntem daha ekonomik ve erişilebilirliği kolay olması açısından araştırmacılar açısından sıkça tercih edilmektedir (Ural ve Kılıç, 2006:44).

3.4. Veri Toplama Aracı

Araştırma için 3 bölümden oluşan anket formu düzenlenmiştir. Birinci bölümde demografik özellikler, ikinci bölümde kent / şehir yaşam kalitesi ölçeği kullanılmıştır. Üçüncü bölümde ise, çoklu cevaplı soru ölçeği kullanılmıştır.

Araştırmada 5’li Likert Ölçeğinden faydalanmıştır. Ölçek aralıkları; 1- Kesinlikle katılmıyorum, ve 5- Kesinlikle Katılıyorum şeklinde birden beşe katılım düzeyi artacak şekilde oluşturulmuştur.

Tablo 3.1. Kentsel Yaşam Kalitesi Ölçek Maddeleri

1. Alanya'daki otobüs, tramvay veya metro gibi toplu taşıma araçlarından memnunum
2. Alanya'daki sağlık hizmetlerinden, doktorlardan ve hastanelerden memnunum
3. Alanya'daki spor alanları ve kapalı spor salonları gibi spor tesislerinden memnunum
4. Alanya'daki konser salonları, tiyatrolar, müzeler ve kütüphaneler gibi kültürel tesislerden memnunum
5. Alanya'da mahallemdeki sokakların ve binaların durumundan memnunum
6. Alanya'da pazarlar, meydanlar, yaya alanları gibi kamusal alanlardan memnunum
7. Alanya'da park, bahçe gibi yeşil alanlardan memnunum
8. Alanya'daki perakende mağazalarının mevcudiyetinden memnunum
9. Alanya'daki okullardan ve diğer eğitim tesislerinden memnunum
10. Alanya'daki havanın kalitesinden memnunum
11. Alanya'daki gürültü seviyesinden memnunum
12. Alanya'nın temizliğinden memnunum
13. Alanya'daki kişisel iş durumumdan memnunum
14. Alanya'daki hanehalkının mali durumundan memnunum
15. Yaşadığım hayattan memnunum
16. Yaşadığım yerden memnunum
17. Alanya'da yaşamaktan memnunum
18. Alanya'da iş bulmak çok kolay
19. Yabancıların varlığı Alanya için iyidir
20. Alanya'da yaşayan yabancılar iyi entegre olmuşlardır
21. Alanya'da uygun fiyata iyi konut bulmak kolaydır
22. Alanya'nın idari hizmetleri insanlara verimli bir şekilde yardımcı oluyor
23. Alanya'da güvende olacağım
24. Mahallemde güvende olacağım
25. Alanya, iklim değişikliğiyle mücadele etme konusunda kararlıdır (örneğin enerji, verimlilik, yeşil ulaşım)
26. Genel olarak, Alanya'daki çoğu kişiye güvenilebilir
27. Genel olarak konuşursak, mahalledeki çoğu insana güvenilebilir
28. Genel olarak, Alanya'nın kamu yönetimine güvenilebilir.

Kentsel yaşam kalitesi ölçeği ilişkin maddeler yukarıdaki Tablo 3.1'de yer almaktadır. Flash Eurobarometer 366 (Węziak-Białowolska, 2016): Avrupa şehirlerine uygulanan yaşam kalitesi anketi kullanılmıştır. Anket, 79 Avrupa şehrinden 41 bin sakinin görüşlerini sunmaktadır. Çalışma, potansiyel olarak bir şehirdeki yaşamdan memnuniyetle ilgili olan (1) şehirlerde ve mahallelerde hizmetlerin, çevre ve sosyal yönlerin mevcudiyeti; (2) sosyo-demografik faktörler; (3) ekonomik gelişme, işgücü piyasası baskıları, büyüklük, konum, kurumların kalitesi ve güvenlik gibi şehir özelliklerini içeren boyutları incelemiştir.

3.5. Veri Toplama Süreci

Araştırma verileri 2020 yılı Mayıs – Eylül aylarında toplanmıştır. Yüz yüze yapılması planlanan anketler COVID 19 pandemi ile verilerin toplanmasının zorlaşması sebebiyle anketler online (çevrim içi) olarak yapılmıştır. Toplanan 294 anket

verilerinin örneklem büyüklüğü için yeterli olup olmadığına bakılmıştır. 294 anketten 286 anketin veri sağlamaya elverişli olduğuna karar verilmiş (eksik verilerin olduğu tespit edildiğinden 8 anket veri setine dahil edilmemiştir); ayrıca örneklem büyüklüğü için de bu sayının ($28 \times 10 = 280$) uygun olduğu tespit edilmiştir.

3.6. Veri Analiz Teknikleri

Araştırma kapsamında Alanya’da yerleşik yabancılara yönelik yapılan anketlerden elde edilen veriler için uygun analiz yöntemleri belirlenerek uygulanmıştır. Veriler için uygulanan analiz yöntemleri, faktör analizi, frekans dağılımları ve oranları, güvenirlik analizi, t-testi, çoklu cevaplar (multiple responses) analizi ve ANOVA’dır.

4. BULGULAR VE YORUMLAR

4.1. Katılımcıların Demografik ve Mesleki Özelliklerine İlişkin Bulgular

Tablo 4.1’de katılımcılara ait demografik ve mesleki özelliklere yer verilmiştir. Bu bağlamda katılımcıların; cinsiyet, medeni durum, çalışma durumu, eğitim, emeklilik, uyruk, yaş grupları ve yaşanan süre bilgileri toplanmıştır. Ayrıca çalışma durumuna göre çalışılan yer ve meslek duruma ilişkin bulgular yer almaktadır.

Tablo 4.1. *Katılımcıların Demografik ve Mesleki Özelliklerinin Dağılımı*

	Frenkans	Oran (%)
Cinsiyet		
Kadın	180	62,9
Erkek	106	37,1
Toplam	286	100
Medeni Durum		
Evli	128	44,8
Bekar	158	55,2
Toplam	286	100
Emeklilik		
Evet	81	28,3
Hayır	205	71,7
Toplam	286	100
Yaş		
15-30 yaş arası	45	15,7
31-46 yaş arası	108	37,8
47-62 yaş arası	82	28,7
63 yaş ve üzeri	51	17,8
Toplam	286	100
Yaşanılan Süre		
12 ay ve altı	38	13,3
13-48 ay arası	130	45,5
49-84 ay arası	75	26,2
85 ay ve üzeri	45	15,0
Toplam	286	100
Eğitim Durumu		
İlköğretim ve Lise	88	30,8
Lisans ve Lisansüstü	198	69,2
Toplam	286	100
Uyruk		
Türki Cumhuriyetleri	62	21,7
Rus	86	30,1
Ukrayna	42	14,7
Almanya	43	15,0
Diğer	53	18,5
Toplam	286	100
Çalışma Durumu		
Evet	95	33,2
Hayır	191	66,8
Toplam	286	100
Çalışılan Yer		

Gayrimenkul Danışmanlık	22	7,7
Seyahat Acentası	13	4,5
Otel	21	7,3
Hastane / Klinik	10	3,5
Eğitim Kurumu	12	4,2
Diğer	17	5,9
Toplam	95	33,2
Meslek Durumu		
Çevirmen / Tercüman	18	6,3
Eğitmen	36	12,6
Rehber	13	4,5
Diğer	28	9,8
Toplam	95	33,2

Tablo 4.1 incelendiğinde; cinsiyet dağılımına göre katılımcıların % 62,9'unu (n=180) kadın, % 37,1'ini (n=106) ise erkek katılımcıların oluşturduğu görülmektedir. Yaş değişkenine göre katılımcıların % 15,7'sini (n=45) 15-30 yaş arası, % 37,8'ini (n=108) 31-46 yaş arası, % 28,7'sini (n=82) 47-62 yaş arası, %17,8'ini (n=51) 63 yaş ve üzeri katılımcılar oluşturmaktadır. Medeni durumuna göre katılımcıların % 44,8'i (n=128) evli, % 55,2'si (n=158) ise bekaardır.

Yaşanılan süreye göre katılımcıların % 13,3'ü (n=38) 12 ay ve altı, %45,5'i (n=130) 13-48 ay arası, %26,2'si (n=75) 49-84 ay arası, %15'i (n=45) 85 ay ve üzeridir. Eğitim durumuna göre katılımcıların % 30,8'ini (n=88) ilköğretim ve lise, % 69,2'si (n=198) lisans ve lisansüstü mezunudur. Uyruklarına bakıldığında ise katılımcıların % 21,7'si (n=62) Türk Cumhuriyeti vatandaşı, %30,1'i (n=86) Rus vatandaşı, %14,7'si (n=42) Ukrayna vatandaşı, %15'i (n=43) Alman vatandaşı ve %18,5'i (n=53) diğer ülke vatandaşlarından oluşmaktadır. Emeklilik durumuna göre katılımcıların %28,3'ü (n=81) emekli, %71,7'si (n=205) ise emekli değildir. Yine katılımcıların çalışma durumuna göre bakıldığında ise %33,2'si (n=95) çalışmakta, %66,8'i (n=191) çalışmamaktadır.

Katılımcıların çalıştıkları yer özelinde %7,7'si (n=22) gayrimenkul danışmanlıkta, %4,5'i (n=13) seyahat acentasında, %7,3'ü (n=21) otelde, %3,5'i (n=10) hastane/klinikte, %4,2'si (n=12) eğitim kurumunda ve %5,9'u (n=17) diğer yerlerde çalışmaktadır. Katılımcıların meslek durumuna göre ise % 6,32'ü (n=18) çevirmen/tercüman, %12,6'sı (n=36) eğitmen, %4,5'i (n=13) rehber ve %9,8'i (n=28) diğer mesleklere sahiptirler.

4.2. Katılımcıların Kentsel Yaşam Kalitesine İlişkin Bulgular

Yerleşik yabancıların kentsel yaşam kalitesine ilişkin algılarının belirlenmesi amacıyla kullanılan 28 ifadelik ölçek 1 ile 5 arasında puanlanmıştır. Katılımcıların

kentsel yaşam kalitesi ölçeğinde yer alan ifadeler katılım düzeylerini ortaya koyan istatistiki analiz sonuçları Tablo 4.2’de sunulmuştur.

Tablo 4.2. *Kentsel Yaşam Kalitesine İlişkin Ölçekte Yer Alan Maddelere Verdikleri Puanların Betimleyici İstatistikleri*

İfadeler	N	Ortalama	St. Sapma
1. Alanya'daki otobüs, tramvay veya metro gibi toplu taşıma araçlarından memnunum	286	4,3636	,81258
2. Alanya'daki sağlık hizmetlerinden, doktorlardan ve hastanelerden memnunum	286	3,9126	1,00667
3. Alanya'daki spor alanları ve kapalı spor salonları gibi spor tesislerinden memnunum	286	4,5455	,79231
4. Alanya'daki konser salonları, tiyatrolar, müzeler ve kütüphaneler gibi kültürel tesislerden memnunum	286	4,1538	1,05170
5. Alanya'da mahallemdeki sokakların ve binaların durumundan memnunum	286	4,4545	,89621
6. Alanya'da pazarlar, meydanlar, yaya alanları gibi kamusal alanlardan memnunum	286	4,5664	,64953
7. Alanya'da park, bahçe gibi yeşil alanlardan memnunum	286	4,7238	,68870
8. Alanya'daki perakende mağazalarının mevcudiyetinden memnunum	286	4,6294	,77847
9. Alanya'daki okullardan ve diğer eğitim tesislerinden memnunum	286	3,3881	,81201
10. Alanya'daki havanın kalitesinden memnunum	286	4,6888	,69410
11. Alanya'daki gürültü seviyesinden memnunum	286	3,8217	1,10486
12. Alanya'nın temizliğinden memnunum	286	4,4825	,91654
13. Alanya'daki kişisel iş durumundan memnunum	286	3,6678	1,06860
14. Alanya'daki hanehalkının mali durumundan memnunum	286	3,9371	1,06106
15. Yaşadığım hayattan memnunum	286	4,4720	,84869
16. Yaşadığım yerden memnunum	286	4,7727	,57500
17. Alanya'da yaşamaktan memnunum	286	4,8497	,49038
18. Alanya'da iş bulmak çok kolay	286	2,6154	,86591
19. Yabancıların varlığı Alanya için iyidir	286	4,7692	,51900
20. Alanya'da yaşayan yabancılar iyi entegre olmuşlardır	286	4,4825	,82804
21. Alanya'da uygun fiyata iyi konut bulmak kolaydır	286	2,6224	1,38059
22. Alanya'nın idari hizmetleri insanlara verimli bir şekilde yardımcı oluyor	286	3,6853	,87795
23. Alanya'da güvende olacağım	286	4,8007	,48717
24. Mahallemde güvende olacağım	286	4,7832	,50457
25. Alanya, iklim değişikliğiyle mücadele etme konusunda kararlıdır (örneğin enerji, verimlilik, yeşil ulaşım)	286	4,3741	,95324
26. Genel olarak, Alanya'daki çoğu kişiye güvenilebilir	286	3,7063	,79324
27. Genel olarak konuşursak, mahalledeki çoğu insana güvenilebilir	286	3,7937	,69794
28. Genel olarak, Alanya'nın kamu yönetimine güvenilebilir.	286	3,8322	,76764

Tablo 4.2 incelendiğinde yerleşik yabancıların ölçekte yer alan ifadeler içerisinde daha yüksek puana sahip olanların “17. Alanya'da yaşamaktan memnunum” (4,8497), “23. Alanya'da güvende olacağım” (4,8007), “24. Mahallemde güvende olacağım” (4,7832), “16. Yaşadığım yerden memnunum” (4,7727), “19. Yabancıların varlığı Alanya için iyidir” (4,7692) şeklindeki ifadeler olduğu anlaşılmaktadır.

Katılımcıların Alanya’da kentsel yaşam kalitesine ilişkin sorulan “Sizce Alanya için aşağıdaki konulardan en önemlileri hangileridir?” sorusuna ilişkin çoklu-cevaplı analizin bulguları Tablo 4.3’te yer almaktadır.

Tablo 4.3. *Katılımcıların Alanya İçin En Önemli Buldukları Konulara İlişkin Frekans Analizi*

		Cevaplar	
		Frekans	Oran (%)
Sizce Alanya için aşağıdaki konulardan en önemlileri hangileridir?	1. Alanya'da yaşamaktan memnunum	264	30,8
	2. Alanya'da iş bulmak çok kolay	12	1,4
	3. Yabancıların varlığı Alanya için iyidir	148	17,2
	4. Alanya'da yaşayan yabancılar iyi entegre olmuşlardır	33	3,8
	5. Alanya'da uygun fiyata iyi konut bulmak çok kolay	32	3,7
	6. Alanya'nın idari hizmetleri insanlara verimli bir şekilde yardımcı oluyor	25	2,9
	7. Alanya'da güvende olacağım	183	21,3
	8. Mahallemde güvende olacağım	106	12,4
	9. Alanya, iklim değişikliğiyle mücadele etmeye karardır (örn. Enerji, verimlilik, yeşil ulaşım)	24	2,8
	10. Genel olarak konuşursak, Alanya'daki çoğu kişiye güvenilebilir	19	2,2
	11. Genel olarak konuşursak, mahalledeki çoğu insana güvenilebilir	12	1,4
Toplam		858	100,0

Tablo 4.3. incelendiğinde, katılımcıların Alanya için en önemli buldukları konulara çoklu cevaplar (multiple responses) analizi yapılarak frekans ve yüzde değerlerine ulaşılmıştır. Bu analiz sonucunda önem sırasına göre, katılanların % 30,8’i (n=264) Alanya’da yaşamaktan memnun olma durumunu, %21,3’ü (n=183) Alanya’da güvende olma durumunu, % 17,2’si (n=148) yabancıların varlığının Alanya için iyi olmasını, % 12,4’ü (n=106) Mahallelerinde güvende olma durumunu, %3,8’i (n=33) Alanya'da yaşayan yabancılar iyi entegre olmasını, %3,7’si (n=32) Alanya'da uygun fiyata iyi konut bulmanın çok kolay olma durumunu, %2,9’u (n=25) Alanya'nın idari hizmetleri insanlara verimli bir şekilde yardımcı olduğunu, %2,8’i (n=24) Alanya, iklim değişikliğiyle mücadele etmesinde kararlı (örn. Enerji, verimlilik, yeşil ulaşım) durumunu, %2,2’si (n=19) Genel olarak konuşursak, Alanya'daki çoğu kişiye güvenilebilir olma durumunu, %1,4’ü (n=12) Genel olarak konuşursak, mahalledeki çoğu insana güvenilebilir olma durumunu, %1,4’ü (n=12) Alanya'da iş bulmanın çok kolay olma durumunu en önemli konular olarak belirtmişlerdir.

4.3. Kentsel Yaşam Kalitesi Ölçeğine İlişkin Güvenirlik Analizi

İstatistikte, güvenilirlik terimi, bir ölçümün tutarlılığını ifade eder. Bu durum “Bireylerde zeka, bilgi, üretkenlik, verimlilik vb. gibi bir şeyi birden çok kez ölçersek, ölçümler tutarlı olur mu?” sorusuyla ele alabiliriz. İdeal olarak, araştırmacılar bir testin yüksek güvenilirliğe sahip olmasını isterler çünkü bu, zaman içinde tutarlı ölçümler sağladığı anlamına gelir, bu da testin sonuçlarına güvenilebileceği anlamına gelir. Güvenirliği ölçmek için en yaygın yöntemlerin başında Cronbach alpha katsayısını incelemek gelmektedir (Cohen, Manion ve Morrison, 2017). Cronbach alfa değerinin en az ne olmalı hususunda farklı görüşler bulunmaktadır. Alfa değeri kat sayısının 0,70’den büyük olması gerektiğini ve bu alt sınırın pilot çalışmalar da geçerli olabileceğini, temel çalışmalarda bu katsayının en az 0,80 olması gerektiği, uygulama çalışmalarının da ise en az katsayının 0,90 olması gerektiği ileri sürülmektedir (Gürbüz ve Şahin, 2018: 158).

Korelasyon, iki ya da daha çok değişken arasında ilişki olup olmadığını eğer var ise bu ilişkilerin gücünü ölçmek için kullanılan istatistiksel bir yöntem korelasyon analizi olarak ifade edilmektedir (Gürbüz ve Şahin, 2018: 261). Karşılıklı ilişkiyi gösteren korelasyon, sebep sonuç ilişkisini göstermediği için, bir bağımlı ve bir bağımsız değişken arasında aranabilir (Nakip, 2008:244). Değişkenler arasındaki ilişkinin derecesi bu ilişkinin kuvvetini gösterir. Korelasyon katsayısı, değişkenler arasında var olan bu ilişkinin kuvvetini göstermek amacıyla uygulamada en fazla kullanılan ve güvenilir sonuçlar veren bir göstergedir. (Gürbüz ve Şahin, 2018: 262). Korelasyon katsayısı, r , +1 ile -1 arasında bir değer aralığı alabilir. 0 değeri, iki değişken arasında bir ilişki olmadığını, 0’dan büyük bir değer, pozitif bir ilişkiyi gösterir; yani değişkenler doğrudan ilişkiliyse pozitif, 0’dan küçük ise bir değer, negatif bir ilişkiyi belirtir; o da ters ilişkiliyse negatiftir (Zhou, vd., 2016: 209).

Kentsel yaşam kalitesi ölçeğinin güvenilirliği analiz edilmiştir. Cronbach’s Alpha katsayısı yöntemiyle yapılan güvenirlilik analizi sonucu anlamlılık değeri 0.005’ten küçüktür. Dolayısıyla kentsel yaşam kalitesi ölçeği birbirleriyle ilişkili olduğunu göstermektedir. Kentsel yaşam kalitesi ölçeği güvenirlilik analizi sonuçları Tablo 4.4.’te özetlenmektedir.

Tablo 4.4. Kentsel Yaşam Kalitesi Ölçeğine İlişkin Güvenirlik Analizi Sonuçları

KENTSEL YAŞAM KALİTESİ ÖLÇEK MADDELERİ	Düzeltilmiş Madde Toplam Korelasyonları	Madde Silinirse Elde Edilecek Cronbach's Alpha Değeri
1. Alanya'daki otobüs, tramvay veya metro gibi toplu taşıma araçlarından memnunuz	,439	,821
2. Alanya'daki sağlık hizmetlerinden, doktorlardan ve hastanelerden memnunuz	,318	,825
3. Alanya'daki spor alanları ve kapalı spor salonları gibi spor tesislerinden memnunuz	,495	,819
4. Alanya'daki konser salonları, tiyatrolar, müzeler ve kütüphaneler gibi kültürel tesislerden memnunuz	,429	,821
5. Alanya'da mahallemdeki sokakların ve binaların durumundan memnunuz	,557	,816
6. Alanya'da pazarlar, meydanlar, yaya alanları gibi kamusal alanlardan memnunuz	,390	,823
7. Alanya'da park, bahçe gibi yeşil alanlardan memnunuz	,392	,823
8. Alanya'daki perakende mağazalarının mevcudiyetinden memnunuz	,396	,822
9. Alanya'daki okullardan ve diğer eğitim tesislerinden memnunuz	,204	,829
10. Alanya'daki havanın kalitesinden memnunuz	,381	,823
11. Alanya'daki gürültü seviyesinden memnunuz	,504	,817
12. Alanya'nın temizliğinden memnunuz	,553	,816
13. Alanya'daki kişisel iş durumundan memnunuz	,221	,830
14. Alanya'daki hanehalkının mali durumundan memnunuz	,396	,822
15. Yaşadığım hayattan memnunuz	,328	,825
16. Yaşadığım yerden memnunuz	,433	,822
17. Alanya'da yaşamaktan memnunuz	,485	,822
18. Alanya'da iş bulmak çok kolaydır.	,071	,834
19. Yabancıların varlığı Alanya için iyidir	,380	,824
20. Alanya'da yaşayan yabancılar iyi entegre olmuşlardır	,577	,816
21. Alanya'da uygun fiyata iyi konut bulmak kolaydır	-,112	,852
22. Alanya'nın idari hizmetleri insanlara verimli bir şekilde yardımcı oluyor	,187	,830
23. Alanya'da güvende olacağım	,424	,824
24. Mahallemde güvende olacağım	,344	,825
25. Alanya, iklim değişikliğiyle mücadele etme konusunda kararlıdır (örneğin enerji, verimlilik, yeşil ulaşım)	,521	,817
26. Genel olarak, Alanya'daki çoğu kişiye güvenilebilir	,553	,817
27. Genel olarak konuşursak, mahalledeki çoğu insana güvenilebilir	,491	,820
28. Genel olarak, Alanya'nın kamu yönetimine güvenilebilir.	,187	,829
Ölçeğin Tamamı için Cronbach's Alpha ,829 Ölçeğin Birinci Yarısı için Cronbach's Alpha ,788 Ölçeğin İkinci Yarısı için Cronbach's Alpha ,673 Düzeltilmiş Madde Toplam Korelasyonları Değer Aralığı -,112- 577		

Tablo 4.4.'teki güvenilirlik analizinde 28 maddeden oluşan kentsel yaşam kalitesi ölçeğinin Cronbach's Alpha katsayısı ,829'dur. Buna göre ölçeğin güvenilir olduğu savunulabilir.

Ölçek maddeleri arasındaki korelasyonların negatif olmaması ve 0,25 değerinden büyük olması beklenmektedir. Dolayısıyla ölçekte yer alan “9. Alanya'daki okullardan ve diğer eğitim tesislerinden memnunuz”, “13. Alanya'daki kişisel iş durumumdan memnunuz”, “18. Alanya'da iş bulmak çok kolaydır.”, “21. Alanya'da uygun fiyata iyi konut bulmak kolaydır”, “22. Alanya'nın idari hizmetleri insanlara verimli bir şekilde yardımcı oluyor”, “28. Genel olarak, Alanya'nın kamu yönetimine güvenilebilir” ifadelerinin korelasyon değerinin 0,25'ten küçük olması nedeniyle maddelerin analiz kapsamında değerlendirilmemesinin uygun olduğuna kanaat getirilmiştir. Son haliyle ölçek korelasyon değerlerinin 0,318-0,577 arasında olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca maddeler çıkarıldıktan sonra Cronbach Alfa katsayısı 0,829'dan 0,875'e; ölçeğin birinci yarısı için Cronbach Alpha katsayısı 0,788'den 0,810'a; ölçeğin ikinci yarısı için Cronbach Alpha katsayısı 0,673'ten 0,743'e yükselmiştir.

4.4. Kentsel Yaşam Kalitesi Ölçeğine İlişkin Faktör Analizi

Faktör analizi, gözlenen, ilişkili değişkenler arasındaki değişkenliği, faktör adı verilen potansiyel olarak daha az sayıda gözlemlenmemiş değişken açısından tanımlamak için kullanılan istatistiksel bir yöntemdir (İslamoğlu, 2009:228). Başka bir deyişle faktör analizi, gözlemlenen rastgele değişkenler arasındaki kovaryansı, faktör olarak adlandırılan daha az gözlemlenmemiş rastgele değişken açısından açıklamak için kullanılan, teoriye dayalı bir istatistiksel veri indirgeme tekniğidir. (Ural ve Kılıç, 2006:281).

Faktör analizi, değişkenler arasındaki temel ilişkileri belirlemek olan bir istatistiksel yöntemler bütünüdür. Hem doğrulayıcı hem de keşfedici teknikler kullanılmaktadır. Çok değişkenli istatistiklerde keşfedici faktör analizi, nispeten büyük bir değişken kümesinin altında yatan yapıyı ortaya çıkarmak için kullanılan istatistiksel bir yöntemdir. Faktör yapısı için çok az destekleyici kanıt olduğunda veya araştırma amacı, ortak faktörlerin sayısını ve faktör yüklerinin modelini belirlemek olduğunda tercih edilmektedir (Norris ve Lecavalier, 2009). Doğrulayıcı faktör analizi ise yapısal eşitlik modelleme teknikleri ailesine ait nicel bir veri analizi yöntemidir. Doğrulayıcı

faktör analizi, gözlemlenen veriler ile varsayımsal nedensel ilişkileri belirleyen, önceden kavramsallaştırılmış, teorik olarak temellendirilmiş bir model arasındaki uyumun değerlendirilmesine izin vermektedir. Doğrulayıcı faktör analizi ölçek boyutluluğu ve geçerliliği hakkında bilgiler sağlamakta ve verilerin varsayımsal bir ölçüm modeline uygun olup olmadığını test etmektedir (Mueller ve Hancock, 2001; Levine, 2005). Araştırmada keşfedici faktör analizi uygulanmıştır.

Faktörlerin çıkarılmasından önce, katılımcı verilerinin faktör analizi için uygunluğunu değerlendirmek için birkaç test kullanılmalıdır. Bu testler, Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) Örneklem Yeterliliği Ölçümü ve Bartlett'in Küresellik Testini içerir. Özellikle KMO endeksi, vakaların değişkenlere oranı 1:5'ten az olduğunda önerilir. KMO endeksi 0 ile 1 arasında değişmektedir ve 0,5 faktör analizi için uygun kabul edilmektedir (Williams, vd., 2010: 5). 0,5-0,7 aralığındaki değerler "vasat" olarak kabul edilir; 0,7 ile 0,8 aralığındaki değerler "iyi"; 0,8 ile 0,9 aralığı "harika" değerler ve 0,9'un üzerindeki değerler ise "mükemmel" olarak ifade edilmektedir (Barki, vd., 2020: 3). Faktör analizinin uygun olması için Bartlett Küresellik Testi'nin ise anlamlı ($p < .05$) olması gerekmektedir (Williams, vd., 2010: 5).

Alanya'da yerleşik yabancıların kentsel yaşam kalitesi algılarını belirlemek amacıyla kullanılan ve toplam 28 maddeden oluşan kentsel yaşam kalitesi ölçeği yapısının, uyumlu olup olmadığını anlayabilmek için keşfedici faktör analizi ile kontrol edilmiştir.

Keşfedici faktör analizi yapılmadan önce örneklem büyüklüğünün uygunluğunu kontrol etmek amacıyla KMO testi yapılmıştır ve KMO testi örneklem değeri ,843 olarak saptanmıştır. Bu değerde Örneklem büyüklüğünün faktör analizi için yeterli olduğunu göstermektedir (Çokluk, Şekercioğlu ve Büyüköztürk, 2012: 207).

Araştırmada çok değişkenli istatistiksel analizlerde incelenerek kentsel yaşam kalitesi ölçeğinin verilerinin çok değişkenliden normal dağılım olup olmadığına bakmak için Bartlett Küresellik testi uygulanmıştır. Bartlett testinde ki- kare değerlerinin 0.0001 olması çok değişkenli normal dağılımdan geldiğini göstermektedir. Dolayısıyla yapılan kentsel yaşam kalitesi ölçeğinin (28 madde) Bartlett test değeri 2270,268 olup, bu değer 0.0001 düzeyinde anlamlı olduğunu göstermektedir (Çokluk, Şekercioğlu ve Büyüköztürk 2010: 208).

Her bir değişkenin elde edilen faktörler ile korelasyonunu belirleyen sayıya faktör yükü denir. Kentsel yaşam kalitesi ölçeğine ilişkin yapılan faktör analizinde, faktör yükünün ,40'ın altında olmamasına dikkat edilmiştir (Ural ve Kılıç, 2006:281). Ölçek maddelerinde, ,40 faktör yükü (en düşük: 0,403 - en yüksek: 0,859) kabul düzeyinin altında kalan bir maddeye (“8.Alanya'daki perakende mağazalarının mevcudiyetinden memnunuz”) rastlanmamıştır. Ayrıca korelasyon değerlerinin 0,25'ten küçük olması nedeniyle çıkarılması uygun görülen 9., 13., 18., 21., 22. ve 28. maddelerine (Tablo 4.4.'e bkz.) ek olarak 1. ve 2. maddeler faktör analizinde tek bir faktöre yüklenmiş ancak Cronbach Alfa katsayısı ($,489 \alpha < 0,60$) düşük olduğundan analizden çıkarılmaları uygun görülmüştür.

Tablo 4.5. Kentsel Yaşam Kalitesi Ölçeğine İlişkin Faktör Analizi Sonuçları

	Eş Kökenlilik	Faktör Yükü	Öz Değer	Açıklanan Varyans	Ortalama	Alfa
1. FAKTÖR: Olanaklar ve Hizmetler (7 İfade)			6,068	17,902	4,5345	,827
4.Alanya'daki konser salonları, tiyatrolar, müzeler ve kütüphaneler gibi kültürel tesislerden memnunuz	,614	,763				
3.Alanya'daki spor alanları ve kapalı spor salonları gibi spor tesislerinden memnunuz	,651	,687				
17.Alanya'da yaşamaktan memnunuz	,532	,611				
20.Alanya'da yaşayan yabancılar iyi entegre olmuşlardır	,623	,607				
25.Alanya, iklim değişikliğiyle mücadele etme konusunda kararlıdır (örneğin enerji, verimlilik, yeşil ulaşım)	,621	,571				
6.Alanya'da pazarlar, meydanlar, yaya alanları gibi kamusal alanlardan memnunuz	,435	,538				
19.Yabancıların varlığı Alanya için iyidir	,491	,506				
2. FAKTÖR: Çevresel Faktörler (5 İfade)			2,177	14,516	4,4343	,769
12.Alanya'nın temizliğinden memnunuz	,694	,743				
10.Alanya'daki havanın kalitesinden memnunuz	,605	,732				
5.Alanya'da mahalledeki sokakların ve binaların durumundan memnunuz	,672	,649				
11.Alanya'daki gürültü seviyesinden memnunuz	,537	,629				
7.Alanya'da park, bahçe gibi yeşil alanlardan memnunuz.	,521	,547				
3. FAKTÖR: Sosyal Yönler (2 İfade)			1,618	10,755	3,7500	,906
27.Genel olarak konuşursak, mahalledeki çoğu insana güvenilebilir	,862	,905				
26.Genel olarak, Alanya'daki çoğu kişiye güvenilebilir	,892	,904				
4. FAKTÖR: İnsanların Kişisel Durumu (3 İfade)			1,323	10,732	4,3939	,698

15. Yaşadığım hayattan memnunum	,725	,827				
14.Alanya'daki hanehalkının mali durumundan memnunum	,649	,746				
16.Yaşadığım yerden memnunum	,663	,719				
5. FAKTÖR:Güvenlik (2 İfade)			1,027	10,370	4,7920	,789
24.Mahalleimde güvende hissedirim.	,782	,852				
23.Alanya'da güvende hissedirim.	,727	,765				
Varimax Rotasyonlu Temel Bileşenler Analizi – Açıklanan toplam varyans: %64,275 KMO Örneklem Yeterliliği: ,843 – Bartlett Küresellik Testi: 2270,268 s.d.: 171 p<0.001 Genel Ortalama: 4,4304 – Ölçeğin Tamamı için Alfa: ,866 Yanıt kategorileri: 1) Kesinlikle katılmıyorum, (2) Katılmıyorum, (3) Kararsızım, (4) Katılıyorum, (5) Kesinlikle katılıyorum						

Tablo 4.5. incelendiğinde kentsel yaşam kalitesine ilişkin faktör analizi sonuçlarının uygun olduğu görülmektedir. Kentsel yaşam kalitesini açıklayan toplam 28 maddeden 19 madde, beş faktör altında bir araya gelmekte ve toplam varyansa % 64,275 oranında katkı sağlamaktadır.

Faktörler isimlendirilirken, belirli bir faktördeki değişkenler göz önünde bulundurulmuştur (Kalaycı, 2014:330). Dolayısıyla literatür kapsamında kentsel yaşam kalitesine ilişkin Flash Eurobarometer 366 (Weziak-Białowolska, 2016): Avrupa şehirlerine uygulanan yaşam kalitesi anketindeki boyutlar göz önünde bulundurularak birinci faktör olanaklar ve hizmetler, ikinci faktör çevresel faktörler, üçüncü faktör sosyal yönler, dördüncü faktör insanların kişisel durumu ve beşinci faktör güvenlik olarak adlandırılmıştır.

Birinci faktör olanaklar ve hizmetlerin değeri 6,068, ortalaması 4,5345, Alpha güvenirlik katsayısı ,827'dir. Bu açıklanan varyansa % 17,902 oranında katkıda bulunmaktadır ve 7 madde den oluşmaktadır. Bunlar; “4. Alanya'daki konser salonları, tiyatrolar, müzeler ve kütüphaneler gibi kültürel tesislerden memnunum.”, “3. Alanya'daki spor alanları ve kapalı spor salonları gibi spor tesislerinden memnunum.”, “17. Alanya'da yaşamaktan memnunum.”, “20. Alanya'da yaşayan yabancılar iyi entegre olmuşlardır.”, “25. Alanya, iklim değişikliğiyle mücadele etme konusunda kararlıdır (örneğin enerji, verimlilik, yeşil ulaşım).”, “6. Alanya'da pazarlar, meydanlar, yaya alanları gibi kamusal alanlardan memnunum.”, “19. Yabancıların varlığı Alanya için iyidir.” şeklinde sıralanmaktadır.

İkinci çevresel faktörler olup değeri 2,177, ortalaması 4,4343, Alpha güvenirlik katsayısı ,769'dır. Bu açıklanan varyansa %14,516" oranında katkıda bulunmaktadır ve

5 madde den oluşmaktadır. Bunlar; “12. Alanya'nın temizliğinden memnunuz.”, “10. Alanya'daki havanın kalitesinden memnunuz.”, “5. Alanya'da mahallemdeki sokakların ve binaların durumundan memnunuz.”, “11. Alanya'daki gürültü seviyesinden memnunuz.”, “7. Alanya'da park, bahçe gibi yeşil alanlardan memnunuz.” şeklinde sıralanmaktadır.

Üçüncü faktör sosyal yönlerin değeri 1,618, ortalaması 3,7500, Alpha güvenirlik katsayısı ,906'dır. Bu açıklanan varyansa % 10,755 oranında katkıda bulunmaktadır ve 2 madde den oluşmaktadır. Bunlar; “27. Genel olarak konuşursak, mahalledeki çoğu insana güvenilebilir.”, “26. Genel olarak, Alanya'daki çoğu kişiye güvenilebilir.” şeklinde sıralanmaktadır.

Dördüncü faktör olan kişisel durum değeri 1,323, ortalaması 4,3939, Alpha güvenirlik katsayısı ,698'dir. Bu açıklanan varyansa % 10,732 oranında katkıda bulunmaktadır ve 3 madde den oluşmaktadır. Bunlar; “15. Yaşadığım hayattan memnunuz.”, “14. Alanya'daki hanehalkının mali durumundan memnunuz.”, “16. Yaşadığım yerden memnunuz.” şeklinde sıralanmaktadır.

Beşinci faktör olan güvenlik değeri ise 1,027, ortalaması 4,7920, Alpha güvenirlik katsayısı ,789'dur. Bu açıklanan varyansa % 10,370 oranında katkıda bulunmaktadır ve 2 madde den oluşmaktadır. Bunlar; “23. Mahallemde güvende hissederim.”, “24. Alanya'da güvende hissederim.” şeklinde sıralanmaktadır.

4.5. Katılımcıların Kentsel Yaşam Kalitesine İlişkin Algılarının Frekans ve Yüzde Değerleri

Katılımcıların kentsel yaşam kalitesine ilişkin algıları Tablo 4.6.'da gösterilmiştir. Kesinlikle katılmıyorum, Katılmıyorum, Kararsızım, Katılıyorum, Kesinlikle katılıyorum şeklinde cevapların yer aldığı beşli likert ölçeği, katılımcıların kentsel yaşam kalitesine ilişkin algılarını belirlemek için vermiş oldukları cevaplar detaylı bir şekilde incelenmiştir.

Tablo 4.6. Yerleşik Yabancıların Kentsel Yaşam Kalitesine İlişkin Algılarının Frekans ve Yüzde Değerleri

Kentsel Yaşam Kalitesi	Kesinlikle Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Kesinlikle Katılıyorum	
	n	%	N	%	N	%	n	%	n	%
1. Alanya'daki otobüs, tramvay veya metro gibi toplu taşıma araçlarından memnunuz	1	,3	8	2,8	31	10,8	92	32,2	154	53,8

2. Alanya'daki sağlık hizmetlerinden, doktorlardan ve hastanelerden memnunum	7	2,4	16	5,6	68	23,8	99	34,6	96	33,6
3. Alanya'daki spor alanları ve kapalı spor salonları gibi spor tesislerinden memnunum	3	1,0	3	1,0	27	9,4	55	19,2	198	69,2
4. Alanya'daki konser salonları, tiyatrolar, müzeler ve kütüphaneler gibi kültürel tesislerden memnunum	3	1,0	18	6,3	67	23,4	42	14,7	156	54,5
5. Alanya'da mahallemdeki sokakların ve binaların durumundan memnunum	2	,7	16	5,6	19	6,6	62	21,7	187	65,4
6. Alanya'da pazarlar, meydanlar, yaya alanları gibi kamusal alanlardan memnunum	1	,3	4	1,4	7	2,4	94	32,9	180	62,9
7. Alanya'da park, bahçe gibi yeşil alanlardan memnunum	4	1,4	3	1,0	6	2,1	42	14,7	231	80,8
8. Alanya'daki perakende mağazalarının mevcudiyetinden memnunum	2	,7	7	2,4	20	7,0	37	12,9	220	76,9
9. Alanya'daki okullardan ve diğerk eğitim tesislerinden memnunum	4	1,4	10	3,5	181	63,3	53	18,5	38	13,3
10. Alanya'daki havanın kalitesinden memnunum	1	,3	10	3,5	2	,7	51	17,8	222	77,6
11. Alanya'daki gürültü seviyesinden memnunum	15	5,2	28	9,8	30	10,5	133	46,5	80	28,0
12. Alanya'nın temizliğinden memnunum	4	1,4	19	6,6	3	1,0	69	24,1	191	66,8
13. Alanya'daki kişisel iş durumumdan memnunum	15	5,2	14	4,9	94	32,9	91	31,8	72	25,2
14. Alanya'daki hanehalkının mali durumundan memnunum	10	3,5	31	10,8	17	5,9	137	47,9	91	31,8
15. Yaşadığım hayattan memnunum	4	1,4	11	3,8	10	3,5	82	28,7	179	62,6
16. Yaşadığım yerden memnunum	2	,7	2	,7	4	1,4	43	15,0	235	82,2
17. Alanya'da yaşamaktan memnunum	1	,3	1	,3	7	2,4	22	7,7	255	89,2
18. Alanya'da iş bulmak çok kolay	41	14,3	54	18,9	171	59,8	14	4,9	6	2,1
19. Yabancıların varlığı Alanya için iyidir			1	,3	10	3,5	43	15,0	232	81,1
20. Alanya'da yaşayan yabancılar iyi entegre olmuşlardır	1	,3	8	2,8	32	11,2	56	19,6	189	66,1
21. Alanya'da uygun fiyata iyi konut bulmak kolaydır	92	32,2	35	12,2	83	29,0	41	14,3	35	12,2
22. Alanya'nın idari hizmetleri insanlara verimli bir şekilde yardımcı oluyor	1	,3	7	2,4	142	49,7	67	23,4	69	24,1
23. Alanya'da güvende olacağım	-	-	2	,7	5	1,7	41	14,3	238	83,2
24. Mahallemde güvende olacağım	-	-	2	,7	6	2,1	44	15,4	234	81,8
25. Alanya, iklim değişikliğiyle	3	1,0	16	5,6	30	10,5	59	20,6	178	62,2

mücadele etme konusunda kararlıdır (örneğin enerji, verimlilik, yeşil ulaşım)										
26. Genel olarak, Alanya'daki çoğu kişiye güvenilebilir	6	2,1	11	3,8	75	26,2	163	57,0	31	10,8
27. Genel olarak konuşursak, mahalledeki çoğu insana güvenilebilir	1	,3	11	3,8	66	23,1	176	61,5	32	11,2
28. Genel olarak, Alanya'nın kamu yönetimine güvenilebilir.	-	-	5	1,7	97	33,9	125	43,7	59	20,6

Tablo 4.6.'da yerleşik yabancıların kentsel yaşam kalitesine ilişkin algılarının frekans ve yüzde değerlerine göre; “*Alanya'daki otobüs, tramvay veya metro gibi toplu taşıma araçlarından memnunuz.*” önermesine katılımcıların % 3,1'si (n=9) katılmadıklarını, % 10,8'i (n=31) kararsız olduklarını, % 86'sı (n=246) katıldıklarını belirtmişlerdir. “*Alanya'daki sağlık hizmetlerinden, doktorlardan ve hastanelerden memnunuz*” önermesi yer almaktadır. Bu önermeye; katılımcıların % 8 (n=23) katılmadıklarını, % 23,8'i (n=68) kararsız olduklarını, % 68,2'si (n=195) katıldıklarını belirtmişlerdir. “*Alanya'daki spor alanları ve kapalı spor salonları gibi spor tesislerinden memnunuz.*” önermesine katılımcıların % 2'si (n=6) katılmadıklarını, % 9,4'ü (n=27) kararsız olduklarını, % 88,4'i (n=253) katıldıklarını belirtmişlerdir. “*Alanya'daki konser salonları, tiyatrolar, müzeler ve kütüphaneler gibi kültürel tesislerden memnunuz.*” önermesine katılımcıların % 7,3'ü (n=21) katılmadıklarını, % 23,4'ü (n=67) kararsız olduklarını, % 69,2'si (n=198) katıldıklarını belirtmişlerdir. “*Alanya'da mahallemdeki sokakların ve binaların durumundan memnunuz.*” önermesine katılımcıların % 6,3'ü (n=18) katılmadıklarını, % 6,6'sı (n=19) kararsız olduklarını, % 87,1'i (n=249) katıldıklarını belirtmişlerdir. “*Alanya'da pazarlar, meydanlar, yaya alanları gibi kamusal alanlardan memnunuz.*” önermesine katılımcıların % 1,7'si (n=5) katılmadıklarını, % 2,4'ü (n=7) kararsız olduklarını, % 95,8'i (n=274) katıldıklarını belirtmişlerdir. “*Alanya'da park, bahçe gibi yeşil alanlardan memnunuz.*” önermesine katılımcıların % 2,4'ü (n=7) katılmadıklarını, % 2,1'i (n=6) kararsız olduklarını, % 95,5'i (n=273) katıldıklarını belirtmişlerdir. “*Alanya'daki perakende mağazalarının mevcudiyetinden memnunuz.*” önermesine katılımcıların % 3,1'i (n=9) katılmadıklarını, % 7'si (n=20) kararsız olduklarını, % 89,8'i (n=257) katıldıklarını belirtmişlerdir. “*Alanya'daki okullardan ve diğer eğitim tesislerinden memnunuz.*” önermesine katılımcıların % 4,9'u (n=14) katılmadıklarını, % 63,3'ü (n=181) kararsız olduklarını, % 31,8'i (n=91) katıldıklarını belirtmişlerdir.

“Alanya'daki havanın kalitesinden memnunuz.” önermesine katılımcıların % 3,8'i (n=11) katılmadıklarını, % 0,7'si (n=2) kararsız olduklarını, % 95,4'ü (n=273) katıldıklarını belirtmişlerdir. *“Alanya'daki gürültü seviyesinden memnunuz.”* önermesine katılımcıların % 15'i (n=43) katılmadıklarını, % 10,5'i (n=30) kararsız olduklarını, % 74,5'i (n=213) katıldıklarını belirtmişlerdir. *“Alanya'nın temizliğinden memnunuz.”* önermesine katılımcıların % 8'i (n=23) katılmadıklarını, % 1,0'ı (n=3) kararsız olduklarını, % 90,9'u (n=260) katıldıklarını belirtmişlerdir. *“Alanya'daki kişisel iş durumundan memnunuz.”* önermesine katılımcıların % 10,1'i (n=29) katılmadıklarını, % 32,9'u (n=94) kararsız olduklarını, % 57'si (n=163) katıldıklarını belirtmişlerdir. *“Alanya'daki hanehalkının mali durumundan memnunuz.”* önermesine katılımcıların % 14,3'ü (n=41) katılmadıklarını, % 5,9'u (n=17) kararsız olduklarını, % 79,7'si (n=228) katıldıklarını belirtmişlerdir. *“Yaşadığım hayattan memnunuz.”* önermesine katılımcıların % 5,2'si (n=15) katılmadıklarını, % 3,5'i (n=10) kararsız olduklarını, % 91,3'ü (n=261) katıldıklarını belirtmişlerdir.

“Yaşadığım yerden memnunuz.” önermesine katılımcıların % 1,4'ü (n=4) katılmadıklarını, % 1,4'ü (n=4) kararsız olduklarını, % 97,2'si (n=278) katıldıklarını belirtmişlerdir. *“Alanya'da yaşamaktan memnunuz.”* önermesine katılımcıların % 0,6'sı (n=2) katılmadıklarını, % 2,4'ü (n=7) kararsız olduklarını, % 96,9'u (n=277) katıldıklarını belirtmişlerdir. *“Alanya'da iş bulmak çok kolay.”* önermesine katılımcıların % 33,2'si (n=95) katılmadıklarını, % 59,8'i (n=171) kararsız olduklarını, % 7'si (n=20) katıldıklarını belirtmişlerdir. *“Yabancıların varlığı Alanya için iyidir.”* önermesine katılımcıların % 0,3'ü (n=1) katılmadıklarını, % 3,5'i (n=10) kararsız olduklarını, % 96,1'i (n=275) katıldıklarını belirtmişlerdir. *“Alanya'da yaşayan yabancılar iyi entegre olmuşlardır.”* önermesine katılımcıların % 3,1'i (n=9) katılmadıklarını, % 11,2'si (n=32) kararsız olduklarını, % 85,7'si (n=245) katıldıklarını belirtmişlerdir. *“Alanya'da uygun fiyata iyi konut bulmak kolaydır.”* önermesine katılımcıların % 44,4'ü (n=127) katılmadıklarını, % 29'u (n=83) kararsız olduklarını, % 26,5'i (n=76) katıldıklarını belirtmişlerdir. *“Alanya'nın idari hizmetleri insanlara verimli bir şekilde yardımcı oluyor.”* önermesine katılımcıların % 2,7'si (n=8) katılmadıklarını, % 49,7'si (n=142) kararsız olduklarını, % 47,5'i (n=136) katıldıklarını belirtmişlerdir. *“Alanya'da güvende olacağım.”* önermesine katılımcıların % 0,7'si (n=2) katılmadıklarını, % 1,7'si (n=5) kararsız olduklarını, % 97,5'i (n=279)

katıldıklarını belirtmişlerdir. “Mahallemde güvende olacağım.” önermesine katılımcıların % 0,7’si (n=2) katılmadıklarını, % 2,1’i (n=6) kararsız olduklarını, % 97,2’si (n=278) katıldıklarını belirtmişlerdir. “Alanya, iklim değişikliğiyle mücadele etme konusunda kararlıdır. (Örneğin, enerji, verimlilik, yeşil ulaşım).” önermesine katılımcıların % 6,6’sı (n=19) katılmadıklarını, % 10,5’i (n=30) kararsız olduklarını, % 82,8’i (n=237) katıldıklarını belirtmişlerdir. “Genel olarak, Alanya’daki çoğu kişiye güvenilebilir.” önermesine katılımcıların % 5,9’u (n=17) katılmadıklarını, % 26,2’si (n=75) kararsız olduklarını, % 67,8’i (n=194) katıldıklarını belirtmişlerdir. “Genel olarak konuşursak mahalledeki çoğu insana güvenilebilir.” önermesine katılımcıların % 4,1’i (n=12) katılmadıklarını, % 23,1’i (n=66) kararsız olduklarını, % 72,7’si (n=208) katıldıklarını belirtmişlerdir. “Genel olarak, Alanya’nın kamu yönetimine güvenilebilir.” önermesine katılımcıların % 1,7’si (n=5) katılmadıklarını, % 33,9’u (n=97) kararsız olduklarını, % 64,3’ü (n=184) katıldıklarını belirtmişlerdir.

4.6. Demografik ve Mesleki Özelliklere Göre Katılımcıların Kentsel Yaşam Kalitesi Algılarının Karşılaştırılması

Demografik özelliklere ve mesleki özelliklere göre katılımcıların görüşleri arasındaki farklılıklar için bağımsız çift örneklem t-testi ve tek yönlü varyans analizi (ANOVA) kullanılmıştır. Bağımsız çift örneklem t- testi, popülasyon varyansının bilinmediği küçük örnek(ler) olması durumunda, bir örnek ortalamasının önemini değerlendirmek veya iki örneğe tek test uygulandıktan sonra, ortalamaları arasındaki farkın önemini değerlendirmek için uygun bir test olarak kabul edilen bir teknik olarak bilinmektedir (Kothari, 2004: 196).

Varyans analizin uygulandığında bir ya da birden fazla faktör olabilir. Eğer bir faktör varsa, tek faktörlü varyans analizi (ANOVA) olarak tanımlanmaktadır (Nakip, 2008:257). Bağımsız örneklem için t- testi, sadece birbirinden bağımsız iki grubun ortalamalarının karşılaştırılması amacıyla kullanılan bir teknik, ANOVA ise tek bir bağımsız değişkene ilişkin iki ve daha fazla grubun bağımlı bir değişkene göre ortalamalar arasındaki farkın belirli bir güven düzeyinde anlamlı olup olmadığını test etmek için kullanılmaktadır (Ural ve Kılıç, 2006:213).

Katılımcıların cinsiyetlerine göre, kentsel yaşam kalitesi algılarının anlamlı farklılık gösterip göstermediği tespit etmek için t-testi kullanılmıştır. Tablo 4.7’de yapılan t-testi sonuçlarını göstermektedir.

Tablo 4.7. *Cinsiyet Göre Katılımcıların Kentsel Yaşam Kalitesine İlişkin Algılarının Karşılaştırılması (t-testi)*

Kentsel Yaşam Kalitesi Boyutları	Demografik Özellikler		N	Ortalama	Std. Sapma	t-değeri	Anlam Düzeyi
Faktör 1: Hizmetler ve Olanaklar	Cinsiyet	Kadın	180	4,5381	,52832	,146	,884
		Erkek	106	4,5283	,57926		
Faktör 2: Çevresel Faktörler	Cinsiyet	Kadın	180	4,4278	,65186	-,227	,821
		Erkek	106	4,4453	,59348		
Faktör 3: Sosyal Yönler	Cinsiyet	Kadın	180	3,7528	,66538	,086	,932
		Erkek	106	3,7453	,79356		
Faktör 4: İnsanların Kişisel Durumu	Cinsiyet	Kadın	180	4,3426	,72160	-1,790	,075
		Erkek	106	4,4811	,57290		
Faktör 5: Güvenlik	Cinsiyet	Kadın	180	4,7667	,48841	-1,323	,187
		Erkek	106	4,8349	,37621		
1) Kesinlikle katılmıyorum, (2) Katılmıyorum, (3) Kararsızım, (4) Katılıyorum, (5) Kesinlikle katılıyorum							

Tablo 4.7.'de yapılan t-testi sonucunda, cinsiyete göre olanaklar ve hizmetler ($p=,884>0,05$), çevresel faktörler ($p=,821>0,05$), sosyal yönler ($p=,932>0,05$), insanların kişisel durumu ($p=,075>0,05$) ve güvenlik ($p=,187>0,05$) boyutlarına ilişkin katılımcıların kentsel yaşam kalitesi algılarının anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir.

Medeni durumuna göre ise, kentsel yaşam kalitesi algılarının anlamlı farklılık olup olmadığını tespit etmek için t-testi kullanılmıştır. Tablo 4.8.'de yapılan t-testi sonuçlarını göstermektedir.

Tablo 4.8. *Medeni Durumuna Göre Katılımcıların Kentsel Yaşam Kalitesine İlişkin Algılarının Karşılaştırılması (t-testi)*

Kentsel Yaşam Kalitesi Boyutları	Demografik Özellikler		N	Ortalama	Std. Sapma	t-değeri	Anlam Düzeyi
Olanaklar ve Hizmetler	Medeni Durum	Evli	128	4,5156	,50872	-,524	,601
		Bekar	158	4,5497	,57690		
Çevresel Faktörler	Medeni Durum	Evli	128	4,3719	,66628	-1,511	,132
		Bekar	158	4,4848	,59608		
Sosyal Yönler	Medeni Durum	Evli	128	3,7305	,72063	-,416	,678
		Bekar	158	3,7658	,71086		
İnsanların Kişisel Durumu	Medeni Durum	Evli	128	4,4531	,58672	1,314	,181
		Bekar	158	4,3460	,73328		
Güvenlik	Medeni Durum	Evli	128	4,7656	,47346	-,889	,375
		Bekar	158	4,8133	,43157		
1) Kesinlikle katılmıyorum, (2) Katılmıyorum, (3) Kararsızım, (4) Katılıyorum, (5) Kesinlikle katılıyorum							

Tablo 4.8.'de yapılan t-testi sonucunda, medeni durumuna göre olanaklar ve hizmetler ($p=,601>0,05$), çevresel faktörler ($p=,132>0,05$), sosyal yönler ($p=,678>0,05$),

insanların kişisel durumu ($p=,181>0,05$) ve güvenlik ($p=,375>0,05$) boyutlarına ilişkin katılımcıların kentsel yaşam kalitesi algılarının anlamlı bir farklılık olmadığı bulgulanmıştır.

Çalışma durumuna göre, kentsel yaşam kalitesi algılarının anlamlı farklılık olup olmadığını tespit etmek için t-testi kullanılmıştır. Tablo 4.9.'da yapılan t-testi sonuçlarını göstermektedir.

Tablo 4.9. Çalışma Durumuna Göre Katılımcıların Kentsel Yaşam Kalitesine İlişkin Algılarının Karşılaştırılması (t-testi)

Kentsel Yaşam Kalitesi Boyutları	Demografik Özellikler		N	Ortalama	Std. Sapma	t-değeri	Anlam Düzeyi
Olanaklar ve Hizmetler	Çalışma Durumu	Evet	95	4,4827	,46836	-1,130	,260
		Hayır	191	4,5602	,58129		
Çevresel Faktörler	Çalışma Durumu	Evet	95	4,3747	,68494	-1,128	,260
		Hayır	191	4,4639	,60027		
Sosyal Yönler	Çalışma Durumu	Evet	95	3,8105	,75152	1,011	,313
		Hayır	191	3,7199	,69496		
İnsanların Kişisel Durumu	Çalışma Durumu	Evet	95	4,3298	,70542	-1,137	,256
		Hayır	191	4,4258	,65529		
Güvenlik	Çalışma Durumu	Evet	95	4,7368	,53017	-1,336	,183
		Hayır	191	4,8194	,40405		
1) Kesinlikle katılmıyorum, (2) Katılmıyorum, (3) Kararsızım, (4) Katılıyorum, (5) Kesinlikle katılıyorum							

Çalışma durumuna göre Tablo 4.9.'da yapılan t-testi sonucunda, olanaklar ve hizmetler ($p=,260>0,05$), çevresel faktörler ($p=,260>0,05$), sosyal yönler ($p=,313>0,05$), insanların kişisel durumu ($p=,256>0,05$) ve güvenlik ($p=,183>0,05$) boyutlarına ilişkin katılımcıların kentsel yaşam kalitesi algılarının anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir.

Katılımcılar içerisinde çalışma durumunun frekans analizi incelendiğinde çalışan sayısı 95 kişi olarak tespit edilmiştir. Çalışma durumuna göre çalışılan yer ve meslek durumu değişkenleri, yapılan frekans analizinde 95 kişi üzerinden gruplandırılmıştır. Dolayısıyla örneklem sayısı ($n=286$) dikkate alınarak karşılaştırma analizleri yapıldığından çalışılan yer ve meslek durumuna ilişkin karşılaştırma analizi yapılmamıştır.

Katılımcıların eğitim durumuna göre, kentsel yaşam kalitesi algılarının anlamlı farklılık olup olmadığı tespit etmek için t-testi kullanılmıştır. Tablo 4.10.'da yapılan t-testi sonuçlarını göstermektedir.

Tablo 4.10. Eğitim Durumuna Göre Katılımcıların Kentsel Yaşam Kalitesine İlişkin Algılarının Karşılaştırılması (t-testi)

Kentsel Yaşam Kalitesi Boyutları	Demografik Özellikler		N	Ortalama	Std. Sapma	t- değeri	Anlam Düzey i
Olanaklar ve Hizmetler	Eğitim Durumu	İlköğretim, Ortaokul ve Lise	88	4,6380	,47699	2,148	,033
		Lisans ve Lisansüstü	198	4,4885	,57018		
Çevresel Faktörler	Eğitim Durumu	İlköğretim, Ortaokul ve Lise	88	4,5205	,52832	1,547	,123
		Lisans ve Lisansüstü	198	4,3960	,66774		
Sosyal Yönler	Eğitim Durumu	İlköğretim, Ortaokul ve Lise	88	3,7102	,65968	-,627	,531
		Lisans ve Lisansüstü	198	3,7677	,73806		
İnsanların Kişisel Durumu	Eğitim Durumu	İlköğretim, Ortaokul ve Lise	88	4,2803	,63906	-1,914	,057
		Lisans ve Lisansüstü	198	4,4444	68255		
Güvenlik	Eğitim Durumu	İlköğretim, Ortaokul ve Lise	88	4,7557	,51414	-,840	,402
		Lisans ve Lisansüstü	198	4,8081	,41974		
1) Kesinlikle katılmıyorum, (2) Katılmıyorum, (3) Kararsızım, (4) Katılıyorum, (5) Kesinlikle katılıyorum							

Tablo 4.10.'da yapılan t-testi sonucunda, eğitim durumuna göre olanaklar ve hizmetler ($p=,033<0,05$) boyutuna ilişkin katılımcıların kentsel yaşam kalitesine ilişkin algılarının anlamlı bir farklılık gösterdiği bulgulanmıştır. Ancak, çevresel faktörler ($p=,123>0,05$), sosyal yönler ($p=,531>0,05$), insanların kişisel durumu ($p=,057>0,05$) ve güvenlik ($p=,402>0,05$) boyutlarına ilişkin katılımcıların kentsel yaşam kalitesi algılarının anlamlı bir farklılık göstermediği bulgulanmıştır.

Katılımcıların emeklilik durumuna göre, kentsel yaşam kalitesi algılarının anlamlı farklılık gösterip göstermediği tespit etmek için t-testi kullanılmıştır ve bu yapılan t-testi sonuçlarını Tablo 4.11 göstermektedir.

Tablo 4.11. Emeklilik Durumuna Göre Katılımcıların Kentsel Yaşam Kalitesine İlişkin Algılarının Karşılaştırılması (t-testi)

Kentsel Yaşam Kalitesi Boyutları	Demografik Özellikler		N	Ortalama	Std. Sapma	t-değeri	Anlam Düzeyi
Olanaklar ve Hizmetler	Emeklilik Durumu	Evet	81	4,3474	,67345	-3,194	,002
		Hayır	205	4,6084	,46949		
Çevresel Faktörler	Emeklilik Durumu	Evet	81	4,3210	,69977	-1,792	,075
		Hayır	205	4,4790	,59590		
Sosyal Yönler	Emeklilik Durumu	Evet	81	3,7654	,63288	,229	,819
		Hayır	205	3,7439	,74526		
İnsanların Kişisel	Emeklilik	Evet	81	4,5103	,74738	1,847	,066

Durumu	Durumu	Hayır	205	4,3480	,63683		
Güvenlik	Emeklilik Durumu	Evet	81	4,7963	,39352	,102	,919
		Hayır	205	4,7902	,47217		
1) Kesinlikle katılmıyorum, (2) Katılmıyorum, (3) Kararsızım, (4) Katılıyorum, (5) Kesinlikle katılıyorum							

Tablo 4.11.'de yapılan t-testi sonucunda, emeklilik durumuna göre olanaklar ve hizmetler ($p=,002<0,05$) boyutuna ilişkin katılımcıların kentsel yaşam kalitesine ilişkin algılarının anlamlı bir farklılık gösterdiği bulgulanmıştır. Ancak, çevresel faktörler ($p=,075>0,05$), sosyal yönler ($p=,819>0,05$), insanların kişisel durumu ($p=,066>0,05$) ve güvenlik ($p=,919>0,05$) boyutlarına ilişkin katılımcıların kentsel yaşam kalitesi algılarının anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir.

Kentsel yaşam kalitesine ilişkin katılımcıların yaşına göre algılarının anlamlı farklılık olup olmadığı ANOVA ile belirlenmeye çalışılmıştır. Yapılan ANOVA sonuçlarını Tablo 4.12 göstermektedir.

Tablo 4.12. Yaş Değişkenine Göre Katılımcıların Kentsel Yaşam Kalitesine İlişkin Algılarının Karşılaştırılması (ANOVA)

Kentsel Yaşam Kalitesi Boyutları	Demografik Özellikler		n	Ortalama	Std. Sapma	F	Anlam Düzeyi
Olanaklar ve Hizmetler	Yaş	15-30 yaş arası	45	4,7460	,35504	4,022	,008
		31-46 yaş arası	108	4,5701	,48139		
		47-62 yaş arası	82	4,4355	,65635		
		63 yaş ve üzeri	51	4,4314	,57392		
Çevresel Faktörler	Yaş	15-30 yaş arası	45	4,6178	,35374	2,759	,043
		31-46 yaş arası	108	4,4833	,64656		
		47-62 yaş arası	82	4,3146	,65246		
		63 yaş ve üzeri	51	4,3608	,70882		
Sosyal Yönler	Yaş	15-30 yaş arası	45	3,8222	,86047	,283	,838
		31-46 yaş arası	108	3,7176	,66019		
		47-62 yaş arası	82	3,7317	,80198		
		63 yaş ve üzeri	51	3,7843	,52206		
İnsanların Kişisel Durumu	Yaş	15-30 yaş arası	45	4,3037	,53097	1,284	,280
		31-46 yaş arası	108	4,3364	,72844		
		47-62 yaş arası	82	4,4390	,51820		
		63 yaş ve üzeri	51	4,5229	,85181		
Güvenlik	Yaş	15-30 yaş arası	45	4,8778	,32255	1,320	,268
		31-46 yaş arası	108	4,7454	,54898		
		47-62 yaş arası	82	4,7683	,42452		
		63 yaş ve üzeri	51	4,8529	,33607		
1) Kesinlikle katılmıyorum, (2) Katılmıyorum, (3) Kararsızım, (4) Katılıyorum, (5) Kesinlikle katılıyorum							

Yaşa göre Tablo 4.12.'de yapılan ANOVA sonucunda, kentsel yaşam kalitesinin olanaklar ve hizmetler ($p=,008<0,05$) ve çevresel faktörler ($p=,043<0,05$) boyutlarına ilişkin katılımcıların algıları arasında anlamlı bir farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Post hoc testine göre boyutlara ilişkin bu anlamlı farklılığın 47-62 yaş arası ve 63 yaş ve üzeri ile 15-30 yaş arası grupları arasında olduğu belirlenmiştir.

Yaşa göre katılımcıların sosyal yönler ($p=,838>0,05$), insanların kişisel durumu ($p=,280>0,05$) ve güvenlik ($p=,268>0,05$) boyutlarına aynı tablodan yapılan ANOVA sonucuna bakılarak kentsel yaşam kalitesi algılarının anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir.

Katılımcıların uyruğuna göre, kentsel yaşam kalitesine ilişkin algılarının anlamlı farklılık olup olmadığı ANOVA ile belirlenmeye çalışılmıştır. Tablo 4.13 ANOVA sonuçlarını göstermektedir.

Tablo 4.13. *Uyruk Değişkenine Göre Katılımcıların Kentsel Yaşam Kalitesine İlişkin Algılarının Karşılaştırılması (ANOVA)*

Kentsel Yaşam Kalitesi Boyutları	Demografik Özellikler		N	Ortalama	Std. Sapma	F	Anlam Düzeyi
Olanaklar ve Hizmetler	Uyruk	Türkiye Cumhuriyetleri	62	4,6636	,46568	4,799	,001
		Rus	86	4,5681	,49047		
		Ukrayna	42	4,6429	,41290		
		Alman	43	4,2425	,71465		
		Diğer	53	4,4798	,58238		
Çevresel Faktörler	Uyruk	Türkiye Cumhuriyetleri	62	4,5194	,49451	1,431	,224
		Rus	86	4,4767	,47445		
		Ukrayna	42	4,4667	,82836		
		Alman	43	4,2465	,68846		
		Diğer	53	4,3925	,74314		
Sosyal Yönler	Uyruk	Türkiye Cumhuriyetleri	62	3,7097	,62429	1,419	,228
		Rus	86	3,8314	,72197		
		Ukrayna	42	3,8690	,53030		
		Alman	43	3,5581	,89449		
		Diğer	53	3,7264	,75042		
İnsanların Kişisel Durumu	Uyruk	Türkiye Cumhuriyetleri	62	4,2473	,87452	1,363	,247
		Rus	86	4,4574	,54364		
		Ukrayna	42	4,3175	,75422		
		Alman	43	4,4884	,59250		
		Diğer	53	4,4465	,56592		
Güvenlik	Uyruk	Türkiye Cumhuriyetleri	62	4,7823	,49274	,417	,796
		Rus	86	4,7907	,43700		
		Ukrayna	42	4,8571	,33651		
		Alman	43	4,7326	,50414		
		Diğer	53	4,8019	,46347		
1) Kesinlikle katılmıyorum, (2) Katılmıyorum, (3) Kararsızım, (4) Katılıyorum, (5) Kesinlikle katılıyorum							

Uyruğa göre Tablo 4.13.'te yapılan ANOVA sonucunda, kentsel yaşam kalitesinin olanaklar ve hizmetler ($p=,001<0,05$) boyutuna ilişkin katılımcıların algıları arasında anlamlı bir farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Post hoc testine göre olanaklar ve hizmetler boyutuna ilişkin bu anlamlı farklılığın Türkiye Cumhuriyetleri, Rus, Ukrayna ile Alman grupları arasında olduğu belirlenmiştir.

Uyruğa göre katılımcıların çevresel faktörler ($p=,224>0,05$), sosyal yönler ($p=,228>0,05$), insanların kişisel durumu ($p=,247>0,05$) ve güvenlik ($p=,796>0,05$) boyutlarına ilişkin kentsel yaşam kalitesi algılarının anlamlı bir farklılık ortaya çıkmadığı bu tabloda yapılan ANOVA sonucunda tespit edilmiştir.

Katılımcıların yaşanan süreye göre, kentsel yaşam kalitesine ilişkin algılarına yönelik anlamlı farklılık olup olmadığı ANOVA ile tespit edilmeye çalışılmıştır. Tablo 4.14.'te yapılan ANOVA sonuçlarını göstermektedir.

Tablo 4.14. Yaşanılan Süreye Göre Katılımcıların Kentsel Yaşam Kalitesine İlişkin Algılarının Karşılaştırılması (ANOVA)

Kentsel Yaşam Kalitesi Boyutları	Demografik Özellikler		N	Ortalama	Std. Sapma	F	Anlam Düzeyi
Olanaklar ve Hizmetler	Yaşanılan Süre	12 ay ve altı	38	4,5489	,44003	2,459	,063
		13-48 ay arası	130	4,5692	,52315		
		49-84 ay arası	75	4,5848	,60435		
		85 ay ve üzeri	43	4,3289	,56762		
Çevresel Faktörler	Yaşanılan Süre	12 ay ve altı	38	4,4526	,46658	2,934	,034
		13-48 ay arası	130	4,5431	,49383		
		49-84 ay arası	75	4,3120	,83131		
		85 ay ve üzeri	43	4,3023	,67241		
Sosyal Yönler	Yaşanılan Süre	12 ay ve altı	38	3,8026	,71224	3,382	,019
		13-48 ay arası	130	3,6192	,77710		
		49-84 ay arası	75	3,9400	,51962		
		85 ay ve üzeri	43	3,7674	,75078		
İnsanların Kişisel Durumu	Yaşanılan Süre	12 ay ve altı	38	4,1140	,88456	3,328	,020
		13-48 ay arası	130	4,4103	,60509		
		49-84 ay arası	75	4,4044	,69596		
		85 ay ve üzeri	43	4,5736	,54591		
Güvenlik	Yaşanılan Süre	12 ay ve altı	38	4,6842	,52532	,836	,475
		13-48 ay arası	130	4,8077	,42401		
		49-84 ay arası	75	4,8067	,46421		
		85 ay ve üzeri	43	4,8140	,43675		
1) Kesinlikle katılmıyorum, (2) Katılmıyorum, (3) Kararsızım, (4) Katılıyorum, (5) Kesinlikle katılıyorum							

Yaşanılan süreye göre Tablo 4.14.'te yapılan ANOVA sonucunda, kentsel yaşam kalitesinin çevresel faktörler ($p=,034<0,05$), sosyal yönler ($p=,019<0,05$) ve insanların kişisel durumu ($p=,020<0,05$) boyutlarına ilişkin katılımcıların algıları arasında anlamlı bir farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Post hoc testine göre boyutlara ilişkin bu anlamlı farklılığın 13-48 ay arası ile 49-84 yaş arası ve 12 ay ve altı ile 85 ay ve üzeri gruplar arasında olduğu belirlenmiştir.

Yaşanılan süreye göre katılımcıların olanaklar ve hizmetler ($p=,838>0,05$) ve güvenlik ($p=,475>0,05$) boyutlarına ilişkin kentsel yaşam kalitesi algılarının anlamlı bir farklılık olmadığı bu tabloda yapılan ANOVA sonucunda tespit edilmiştir.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Kentsel yaşam kalitesi algısının Türkiye’de yerleşik yabancıların üzerinden incelenmeye çalışıldığı bu çalışmada, Alanya ilçesi özelinde nicel bir araştırma gerçekleştirilmiştir. Bu bağlamda bu tez kavramsal olarak kalite ve yaşam kalitesinin irdelendiği teorik kısmın yanı sıra, Alanya’da yerleşik yabancılar ile gerçekleştirilen araştırma kısmından meydana gelmektedir. Kentsel yaşam kalitesi algısı sosyo-demografik değişkenlere göre farklılık gösterebilen bir kavramdır. Bu durum, konuyu farklı örneklem grupları açısından araştırmayı değerli kılmaktadır. Bu nedenle konu, literatürde daha önce araştırılmamış olan Türkiye’deki yerleşik yabancılar özelinden değerlendirilerek ilgili literatürün genişletilmesi hedeflenmiştir. Ayrıca örneklemin başka ülke vatandaşlarından oluşmasını, katılımcıların “karşılaştırma yapma kabiliyetine sahip bireylerden oluştuğu” şeklinde algılamak da mümkündür. Bu durum örneklemin ne kadar dikkatli seçildiği ve araştırma amacına hizmet edebilecek nitelikte olduğunun bir göstergesidir.

Araştırma bulguları incelendiğinde, yerleşik yabancıların Alanya’da kentsel yaşam kalitesine ilişkin katılımlarının ortalamaları genel olarak algılarının olumlu olduğu yönünde yorumlanabilir. Göreceli olarak en önemli gördükleri ifadelerin ortalamaları incelendiğinde ise daha çok “Alanya’da yaşamaktan memnun olduklarına”, “Alanya’da ve Alanya’da yaşadıkları mahallede güvende olduklarına”, ayrıca “Alanya’da varlıklarının Alanya için iyi olduğuna” ilişkin algılarının olumlu yönde yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Benzer şekilde, katılımcıların çoğunluğunun Alanya’da kentsel yaşam kalitesine ilişkin sorulan “Sizce Alanya için aşağıdaki konulardan en önemlileri hangileridir?” sorusuna yönelik çoklu-cevaplı analiz sonucunda, sırasıyla Alanya’da yaşamaktan memnun olduklarını, Alanya’da güvende olduklarını, Alanya’da varlıklarının Alanya için iyi olduğunu ve Alanya’da yaşadıkları mahallede güvende olduklarını belirttikleri görülmüştür. Alanya’da katılımcıların kentsel yaşam kalitesine ilişkin frekans analizlerinin sonucunda da aynı sonuca ulaşılmaktadır ve genel olarak kentsel yaşam kalitesine ilişkin algılarının olumlu yönde yüksek olduğu görülmektedir.

Araştırmanın bulgularından yola çıkarak genel anlamda Türkiye’de yerleşik yabancıların Alanya’daki kentsel yaşamdan memnun olduğu görülmektedir. Memnuniyet algısı sıralamasında özellikle güvenlik vurgusunun olması araştırmanın

dikkat çekici sonuçlarındandır. Alanya kentinde yerleşik yabancıların kendilerini toplumda, mahallelerde ve hatta konutlarında güvende hissetmeleri, kentteki fiziksel çevrenin topluluk duygusunun ve mekana bağlılık hissinin oluştuğunu göstermektedir. Ayrıca, Alanya kentinde yaşadığı topraklarda kök salmış yerel halkla birlikte yerleşik yabancıların karşılıklı birbirleriyle güven içinde yaşadığını da göstermektedir. Yerel halkın kendilerinden biri gibi gördükleri yabancılarda bu durum topluluk duygusunun oluşmasını ve kente karşı sahiplik ve aidiyat duygusunun oluşmasını sağlamaktadır. Bölgesel olarak bakıldığında yabancıların yıllarca Türkiye’de bakış açısının güvenlik sorunu olan bir Orta Doğu ülkesi şeklinde olması bilinen bir gerçektir. Bu imajın zaman içerisinde azaldığı da gözlemlenmektedir. Özellikle Türkiye’de yerleşik yabancılar nezdindeki bu olumlu imaj dünyanın geri kalanına da olumlu yansıyacaktır. Bu perspektiften ele alındığında güvenlik algısının yüksek olması oldukça sevindirici bir durumdur.

Yapılan çalışmada kişilere yöneltilen soruda; “Alanya’da yaşamaktan memnun musunuz?” sorusuna memnunuz olarak cevap verenlerin oranı yaklaşık %96 seviyelerindedir. Bu oranın yüksek olması Alanya’da yaşayan yerleşik yabancıların kentsel yaşam kalitesini oluşturan “olanak ve hizmetler, çevresel faktörler, sosyal yönler, insanların kişisel durumu ve güvenlik” gibi boyutlardan birçoğundan memnun olduklarının kanıtı olarak ifade edilebilir. Aslında Alanya’da yaşayan yerleşik yabancıların ihtiyaç ve gereksinimlerinin büyük çoğunluğunun istenilen seviyede karşılandığı için kendini mutlu ve o yere karşı aidiyet duygusunu hissettikleri söylenebilir. Ayrıca Alanya Belediyesinde yerleşik yabancılara yönelik her milletten ve uyruktan gelen yerleşik yabancılar için belediye bünyesinde yabancılar meclisinin bulunması ve yerel halkında Alanya’da yaşayan yerleşik yabancılara karşı yardımsever ve misafirperver davranışları kente daha hızlı uyum sağlamalarında ve yaşadıkları yerden memnun olmalarında etkili olduğu söylenebilir. Bunlara ek olarak, yerleşik yabancılara ne kadar süredir Alanya’da kaldıkları sorulduğunda ortalama 85 ay ve üzerinin yüksek olduğu saptanmış bu da gösteriyor ki Alanya sadece yaz aylarında tercih edilmemekte aynı zamanda yılın diğer dönemlerinde de tercih edilmektedir. Bir şehrin uyum içerisinde işlemesi için çevresel kalitesinin korunması gerekmektedir. Bu bağlamda, Alanya sanayi kenti olmadığı ve daha çok tarım ve turizm kenti olduğu için

ekolojik açıdan çevre ve hava kalitesine ilişkin memnuniyet düzeyinin yüksek olduğu da görülmektedir.

Katılımcıların kentsel yaşam kalitesine ilişkin algılarının farklılık olup olmadığını belirlemek için yapılan ANOVA ve t-testi sonucunda aşağıdaki bulgular tespit edilmiştir:

- Cinsiyete, medeni duruma ve çalışma durumuna göre kentsel yaşam kalitesinin boyutlarına (olanaklar ve hizmetler, çevresel faktörler, sosyal yönler, insanların kişisel durumu, güvenlik) ilişkin yerleşik yabancıların algılarının anlamlı bir farklılık göstermediği tespit edilmiştir. Kültürel farklılıklara göre erkekler ve kadınlar farklı rollere ve kaynaklara farklı erişim ve kontrollere sahip olduklarından, onların da farklı ihtiyaçları vardır. Ancak, cinsiyet eşitliğinin olduğu gelişmiş ülkelerde yaşayan bireylerin ihtiyaçlarının benzer özellik gösterebilmesi muhtemeldir. Dolayısıyla cinsiyete göre kentsel yaşam kalitesine ilişkin yerleşik yabancıların algıları, beklentilerinin de benzer olma ihtimaline karşılık anlamlı bir farklılık oluşturmaz. Benzer şekilde gelişmiş ülkelerde evli olan bireylerin kadın ve erkek ayrımı yapılmaksızın iş hayatında aktif rol almaları da alışılmış ve hayatlarını idame ettirebilmeleri için zorunlu bir durum olabileceğinden medeni duruma ve çalışma durumuna göre yerleşik yabancıların kentsel yaşam kalitesine ilişkin algılarının da anlamlı farklılık göstermemesi muhtemeldir.
- Eğitim durumuna göre kentsel yaşam kalitesinin sadece olanaklar ve hizmetler boyutuna ilişkin yerleşik yabancıların algılarının anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Yerleşik yabancıların olanaklar ve hizmetler boyutuna ilişkin algılarının ortalamasına göre ilköğretim, ortaokul ve lise mezunu (ortalama=4,6380) olanların lisans ve lisansüstü mezunlara (ortalama=4,4885) olanaklar ve hizmetlere ilişkin kentsel yaşam kalitesi algılarının yüksek olduğu tespit edilmiştir. Eğitim düzeyi yüksek olan bireylerin eğitim düzeyi düşük bireylere göre bir kente var olan olanakların ve sunulan hizmetlerin kalitesini değerlendirme derecelerinin farklı olması beklenen bir durumdur. Dolayısıyla eğitim düzeyi yüksek olan yerleşik yabancıların kentsel yaşam kalitesinin olanak ve hizmetlerinden beklentileri de yüksek olabilir. Bu durumda eğitim düzeyine

göre yerleşik yabancıların kentsel yaşam kalitesine ilişkin olanaklara ve hizmetlere yönelik algılarının farklılık göstermesi muhtemeldir.

- Emeklilik durumuna göre kentsel yaşam kalitesinin sadece olanaklar ve hizmetler boyutuna ilişkin yerleşik yabancıların algılarının anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Yerleşik yabancıların olanaklar ve hizmetler boyutuna ilişkin algılarının ortalamasına göre emekli (ortalama=4,6084) olmayanların emekli (ortalama=4,3474) olanlara göre olanaklar ve hizmetlere ilişkin kentsel yaşam kalitesi algılarının yüksek olduğu tespit edilmiştir. Emekli olmayan yerleşik yabancıların emekli olanlara göre kentsel yaşam kalitesi algılarının yüksek olmasının sebebi kentsel yaşam kalitesine ilişkin beklentilerinin düşük olmasıyla açıklanabilir. Çünkü Türk Lirası karşısında Euro para biriminin değerli olması dikkate alınırsa, emekli olan yerleşik yabancılara göre Alanya’da yaşamlarını idame ettirmek için çalışmak zorunda olan emekli olmayanların gelir düzeyleri düşük, yaşam ve iş kaygıları yüksek ve bunlara bağlı olarak kentin sunduğu olanak ve hizmetlerden de beklentileri düşük olabilir.
- Yaş gruplarına göre kentsel yaşam kalitesinin olanaklar ve hizmetler, çevresel faktörler boyutlarına ilişkin yerleşik yabancıların algılarının anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Yerleşik yabancıların olanaklar ve hizmetler boyutuna ilişkin algılarının ortalamasına göre 15-30 yaş arası (ortalama=4,7460) olanlar 63 yaş ve üzeri (ortalama=4,4314) olanlara göre olanaklar ve hizmetlere ilişkin kentsel yaşam kalitesi algılarının yüksek olduğu tespit edilmiştir. Yerleşik yabancıların çevresel faktörler boyutuna ilişkin algılarının ortalamasına göre 15-30 yaş arası (ortalama=4,6178) olanlar 47-62 yaş arası (ortalama=4,3146) olanlara göre çevresel faktörlere ilişkin kentsel yaşam kalitesi algılarının yüksek olduğu tespit edilmiştir. Özetle bu anlamlı farklılığın 47-62 yaş arası ve 63 yaş ve üzeri ile 15-30 yaş arası grupları arasında olduğu belirlenmiştir. Daha genç nüfuslu yerleşik yabancıların çevresel faktörler, olanaklar ve hizmetlere ilişkin algılarının yüksek olması kuşak farkı ile açıklanabilir. Alanya önemli bir turizm destinasyonu olması nedeniyle gelişmiş, yeniliğe ayak uydurmuş ve teknolojik uygulamaları şehir yaşantısına entegre etmiş bir yerdir. Dolayısıyla, daha genç bireyler teknolojik açıdan kentsel yaşam kalitesini arttıran şehrin sunduğu çevresel faktörlere, olanaklara ve hizmetlere daha kolay adapte olabilir.

- Uyuşa göre kentsel yaşam kalitesinin sadece olanaklar ve hizmetler boyutuna ilişkin yerleşik yabancıların algılarının anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Yerleşik yabancıların olanaklar ve hizmetler boyutuna ilişkin algılarının ortalamasına göre bu anlamlı farklılığın Türki Cumhuriyetleri (ortalama=4,6636), Ukrayna (ortalama=4,46429) ve Rus (ortalama=4,5681) ile en düşük ortalamaya sahip olan Alman (ortalama=4,2425) olan yerleşik yabancı gruplar arasında olduğu tespit edilmiştir. Dolayısıyla Türki Cumhuriyetleri, Ukrayna ve Rus uyruklu olanların olanaklar ve hizmetlere ilişkin kentsel yaşam kalitesi algılarının Alman olanlara kıyasla yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bu durum, kültürel, ekonomik ve sosyal farklılıklara bağlı olarak insanların yaşam standartlarının farklı düzeyde ve buna bağlı olarak da beklentilerinin farklı düzeyde olmasıyla açıklanabilir.
- Alanya’da yaşanılan süreye göre kentsel yaşam kalitesinin çevresel faktörler, sosyal yönler ve insanların kişisel durumu boyutlarına ilişkin yerleşik yabancıların algılarının anlamlı bir farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Yerleşik yabancıların çevresel faktörler boyutuna ilişkin algılarının ortalamasına göre 13-48 ay arası (ortalama=4,5431) Alanya’da yaşayanların 85 ay ve üzeri (ortalama=4,3023) yaşayanlara göre çevresel faktörlere ilişkin kentsel yaşam kalitesi algılarının yüksek olduğu tespit edilmiştir. Yerleşik yabancıların sosyal yönler boyutuna ilişkin algılarının ortalamasına göre 49-84 ay arası (ortalama=3,9400) Alanya’da yaşayanların 13-48 ay arası (ortalama=3,6192) yaşayanlara göre sosyal yönlere ilişkin kentsel yaşam kalitesi algılarının yüksek olduğu tespit edilmiştir. Yerleşik yabancıların insanların kişisel durumu boyutuna ilişkin algılarının ortalamasına göre 85 ay ve üzeri (ortalama=4,5736) Alanya’da yaşayanların 12 ay ve altı (ortalama=3,6192) yaşayanlara göre insanların kişisel durumuna ilişkin kentsel yaşam kalitesi algılarının yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bir destinasyonun sahip olduğu sosyal, kültürel, çevresel ve ekonomik yapı o destinasyonda yaşayan insanların yaşamlarına ilişkin tercihlerini, beklentilerini, tarzlarını ve ilgi alanlarını zamanla değiştiren ve şekillendiren bir değişken olarak görülebilir. Uzun süre bir destinasyonda yaşayan bir birey, destinasyonun sunduğu imkanlara kolay ulaşır ve bu imkanları çok çabuk tktir. Dolayısıyla kolay ulaşılan ve tktilen bu imkanlar

bireyler için artık farklı önem derecesine sahiptir. Bu bağlamda Alanya’da yerleşik yabancıların yaşam sürelerine göre çevresel faktörlere, sosyal yönleri ve insanların kişisel durumuna yönelik algıları arasında önemli derecede farklılıklar oluşabilir.

Alanya’nın ve benzer turizm kentlerinin iç ve dış turizmden dolayı dönemsel olarak yerel halk haricinde nüfusun üç, dört katına çıkması, turizmden dolayı istihdam olanaklarının fazla olması ile göç alması yine kentin doğal güzellikleri ve ikliminden ötürü yabancıların daimi olarak yerleşme istekleri ve benzeri sebepler Alanya kent nüfusunun hızlı bir şekilde artmasına neden olmaktadır. Bu da kentin ciddi anlamda taşıma kapasitesinin üstüne çıkmasına neden olabilir ve kentsel yaşam kalitesini olumsuz bir şekilde etkileyebilir. Ancak Alanya’da yaşayan yerleşik yabancıların büyük çoğunluğun kentsel yaşam kalitesini oluşturan birçok boyutundan memnun oldukları görülmüştür. Bu da aslında, Alanya’nın turizmden kaynaklanan nedenlerden ötürü kentsel yaşam kalitesinin olumsuz etkilenmemesinin nedeni olarak yerel yönetiminin ve kent dinamiklerinin doğru bir şekilde planlama ve çalışmalar yaptıklarını göstermektedir.

Özetle, turistik bir destinasyonda, kentsel yaşam kalitesi yerel halkın ve farklı kültürleri sahip yerleşik yabancıların yaşamlarını çeşitli düzeylerde etkilemekte, dolayısıyla turizm destinasyonlarının sürdürülebilirliği için kritik bir önem taşımaktadır. Bu nedenle, kentsel yaşam kalitesi destinasyondaki tüm paydaşlar için büyük bir endişe kaynağı olmalıdır. Kentsel yaşam kalitesi ve turizm arasındaki ilişkide ortaya çıkabilecek muhtemel olumsuz etkilerin sonuçlarına bağlı olarak kentsel yaşam kalitesi ve turizm geliştirme stratejilerinin geliştirilmesi ve uygulanması turizm paydaşlarının üzerinde önemle durması gereken bir konudur. Dolayısıyla, ağırlıklı temel yaşam memnuniyeti alanlarını kapsayan evrensel olarak uygulanabilir bir yaşam kalitesi politikalarına ihtiyaç vardır. Ayrıca, bir destinasyonun geleneklerini, göreneklerini ve diğer kültürel değerlerini içeren, turizm endüstrisinin performansını ölçen ve karar vericilerin turizm hakkında bilinçli kararlar vermelerini sağlayan önemli bilgiler sağlayan, turizm destinasyonlarının yaşam kalitesi üzerindeki etkilerine ilişkin entegre bir değerlendirme aracına da ihtiyaç vardır. Özellikle turizmi ekonomik büyüme için bir araç olarak benimsemiş olan, farklı kültürel özelliklere sahip yerleşik yabancıların olduğu destinasyonlarda daha fazla araştırmaya ihtiyaç vardır. Bu bağlamda

arařtırmacılarā, turizm ve kentsel yaşam kalitesi arasındaki ilişkiyi farklı değişkenler ekleyerek ve farklı ve daha büyük örneklem gruplarıyla irdelemeleri önerilir.

KAYNAKÇA

- Ağırman, Y. (2014). “*Kentsel Dönüşüme Ekonomik Perspektiften Bakış: Sultanbeyli Örneği*” T.C. Bahçeşehir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- Ak, D. ve Bıkcı, D. (2016). Yavaş Kent (Cittaslow) Hareketinin Kentsel Yaşam Kalitesi Bağlamında Değerlendirilmesi. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 9(46), 615-632.
- Al, H. (2015). *Araştırma Yöntemleri*. İstanbul: Değişim Yayınları.
- Bal, H. (2002). *Kent Sosyolojisi*, Isparta: Fakülte Kitabevi.
- Barki, N., Choudhry, F. R., & Munawar, K. (2020). *The satisfaction with life scale: Psychometric properties in Pakistani population. Medical Journal of the Islamic Republic of Iran*, 34, 159.
- Bilgili, A. (2017). “*Kentsel Gelişmenin, Kentsel Yaşam Kalitesi Üzerindeki Etkileri: Bursa Örneği*” , Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, Bursa.
- Borthwick-Duffy, S. A. (1992). Quality of Life and Quality of Care in Mental Retardation, L. Rowitz, (Ed.) *Mental Retardation in the Year 2000*, New York: Springer, 52-66.
- Boylu Aydın, A. ve Paçacıoğlu, B. (2016). Yaşam Kalitesi ve Göstergeleri, *Akademik Araştırmalar ve Çalışmalar Dergisi*, 8(15), 137-150.
- Brown, J., Bowling A., & Flynn, T. (2004). Models of quality of life: A taxonomy, overview and systematic review of the literature. *European Forum on Population Ageing Research*.
- Bumin, K. (1998). *Demokrasi Arayışında Kent*, İkinci Baskı, İz Yayıncılık, İstanbul.
- Bumin, B. ve Erkutlu, H. (2002). “Toplam Kalite Yönetimi ve Kıyaslama İlişkileri” , *Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 4(1), 83-100.
- Campbell, A., P. E. Converse ve W. L. Rodgers. (1976). *The Quality of American Life: Perceptions, Evaluation and Satisfaction*. New York: Russel.
- Cheung, Chau-Kiu (1997). Toward a Theoretically Based Measurement Model of the Good Life. *The Journal of Genetic Psychology*, 158(2), 200–215.
- Çokluk, Ö., Şekercioğlu, G. & Büyüköztürk, Ş. (2012). *Sosyal bilimler için çok değişkenli istatistik SPSS ve LISREL uygulamaları*. Ankara: Pegem Akademi.

- Çokluk, Ö., Şekercioğlu, G. & Büyüköztürk, Ş. (2010). *Sosyal bilimler için çok değişkenli istatistik SPSS ve LISREL uygulamaları*. Ankara: Pegem Akademi.
- Cohen, L., Manion, L., & Morrison, K. (2017). Validity and reliability. In *Research methods in education* (pp. 245-284). Routledge.
- Costanza, R., Fisher B., Ali S., Beer C., Bond L., Boumans R., Danigelis N., Dickinson J., Elliott C., Farley J., Gayer D.E, Glenn L., Hudspeth T., Mahoney D., McCahill L., McIntosh B., Reed B., Rizvi A.T., Rizzo D., Simpatico T. ve Snapp R. (2008). An Integrative Approach to quality of life measurement, research and policy. In *S.A.P.I.EN.S.*, 1(1), available on <http://sapiens.revues.org/index169.html>.
- Das, D. (2008). Urban Quality of Life: A Case Study of Guwahati, *Social Indicators Research*, 88, 297–310.
- Diener, E. ve Suh, E.M. (1997). Measuring quality of life: Economic, social and subjective indicators. In *Social Indicators Research*, 40(1-2), 189-216.
- Doğan, A.E. (2002), *Birikimin Hamalları – Kriz, Neo-Liberalizm Ve Kent*, Ankara: Donkişot Yayınları.
- Doi, K., Kii, M., & Nakanishi, H. (2008). An Integrated Evaluation Method of Accessibility, Quality of Life, and Social Interaction. *Environment and Planning B: Planning and Design*, 35(6), 1098–1116.
- Dülger Türkoğlu, H. (2007). Kentsel Yaşam Kalitesinin Ölçülmesi, Dosya: Kentsel Yaşam Kalitesi, *Mimarlık Dergisi*, Sayı:335.
- El Din, H. S., Shalaby, A., Farouh, H. E. Ve Elariane, S.A. (2012). Principles of Urban Quality of Life for a Neighborhood, Housing and Building National Research Center, 9, 86-92.
- Elbi, M. (2019). “*Kentsel Yaşam Kalitesinin Sayısal Verilerle Ölçümü: Selçuklu İlçesi Örneği*” , Süleyman Demirel Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Isparta.
- Emür, S.H. ve Onsekiz, D. (2007). “ Kentsel Yaşam Kalitesi Bileşenleri Arasında Açık ve Yeşil Alanların Önemi- Kayseri/Kocasinan İlçesi Park Analizi”, *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, S.22, 367-396.
- Eren, E. (2001). *Yönetim ve Organizasyon*, İstanbul: Beta Basım Yayım.
- Erikson, R. (1993) ‘Descriptions of Inequality: The Swedish Approach to Welfare Research.’ In: M. Nussbaum and A. Sen. Eds. *The Quality of Life*. Oxford:

- Clarendon Press, pp. 67-87.
- Ertekin, M.S. ve Kırca, M. (2017). Türkiye’de Kentleşme ve İktisadi Büyüme İlişkisinin Zamanla Değişen Nedensellik Analizi Yöntemiyle incelenmesi, *Journal of Emerging and Policy*, 2(2), 44-63.
- Es, M. ve Ateş, H. (2004). Kent Yönetimi, Kentlileşme ve Göç: Sorunlar ve Çözüm Önerileri. *Sosyal Siyaset Konferansları Dergisi*, Sayı: 48, s. 206-248.
- Felce, D. ve Perry, J. (1995). “Quality of Life: Its Definition and Measurement”. *Research in Developmental Disabilities*, 16(1): 51-74.
- Frick, D. (1986). Overview: Quality of Urban Life, D. Frick, Hans W. Hoefert, H. Legewie, R. Mackensen ve Rainer K. Silbereisen (Ed.), *The Quality of Urban Life Social, Psychological, and Physical Conditions*, (s. 1-13). Berlin- New York: Walter de Gruyter.
- Gandhi, D., Shah, J. ve Shah, A. (2019). A Review: Factors Affecting Quality of Life Index, *Global Research and Development Journal For Engineering*, 141-144.
- Garvin, D. A. (1987). “Competing in the Eight Dimensions of Quality,” *Harvard Business Review*, Sept.–Oct., 87(6), pp. 101–109.
- Garvin, D.A. (1988). *Managing Quality: The Strategic and Competitive Edge*. The Free Press, A.B.D., 327 s.
- Gülersoy, Z.N., Özsoy, A., Tezer, Z., Yiğiter, R.G., Günay, Z. (2012). *Mevcut Kentsel Dokuda Çevresel Kalitenin İyileştirilmesi, Stratejik Kalite Planlaması Modeli*, ISBN 978-975-561- 415-1, İstanbul Teknik Üniversitesi, İstanbul.
- Gürbüz, S. ve Şahin, F. (2018). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri* (5. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Güven, A. (2016). Kent, Kentlileşme ve Kentsel Yönetim İhtiyacı, *Journal of International Management, Educational and Economics Perspectives*, 4(1), 21-30.
- Harvey, D. (2016). *Sosyal Adalet ve Şehir*, (Çev. Mehmet Moralı), Metis Yayıncılık, İstanbul.
- İslamoğlu, A. H. (2009). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri*. İzmit: Beta Basım.
- Juran, J.M. and Godfrey, A.B. (1998). *Juran's Quality Handbook*, McGraw-Hill, A.B.D, 1730 s.
- Kadam, P., & Bhalerao, S. (2010). Sample size calculation. *International journal of Ayurveda research*, 1(1), 55.

- Kalaycı, Ş. (2014). *SPSS uygulamalı çok değişkenli istatistik teknikleri*. (6.Bas.). Ankara:Asil.
- Kalkınma Bakanlığı (2018). Kentsel Yaşam Kalitesi Özel İhtisas Komisyonu Raporu, Ankara.
- Kaya, E., Şentürk, H. ve Danış, O. (2007). Modern Kent Yönetimi, Birinci Baskı, Okutan Yayıncılık, İstanbul.
- Kaya, G. (1994). “Yaşam Kalitesi ve Planlama” , Beşinci Kentsel Tasarım ve Uygulamalar Sempozyumu Kitabı, İstanbul.
- Kaypak, Ş. (2013). Modernizmden Postmodernizme Değişen Kentleşme, Küresel İktisat ve İşletme Çalışmaları Dergisi, 2(4), 80-95.
- Keleş, R. (2012). *Kentleşme Politikası*, Onikinci Baskı, İmge Yayınevi, Ankara.
- Kenyon, S., Lyons, G., & Rafferty, J. (2002). Transport and social exclusion investigating the possibility of promoting inclusion through virtual mobility, *Journal of Transport Geography*, 10, 207–219.
- Koca, T. ve Çolpan Erkan, N. (2019). Yaşam Kalitesinin Arttırılmasında Bir Etmen: Mekânsal Güvenlik Ölçütleri, *Megaron*, 14(1), 167-176.
- Koesel, K.J., (2004). Dose Democracy Influence The Quality Of Life?, SRC Graduate Retreat, University of California San Diego, 14-15. <http://socsci2.ucsd.edu/~aronatas/scrretreat/Koesel.Karrie.doc> (15.01.2017).
- Kolenikov, S. (1998). The methods of the quality of life assessment, Master Thesis, NES, Moscow.
- Kothari, C.R. (2004). *Research Methodology- Methods and TEchniques*, Second Edition, New Age, New Delhi.
- Kuru, A ve Özkök, M (2017). Yaşanabilirlik Kavramı Bağlamında Kamusal/ Açık Mekanların Değerlendirilmesi: Kırklareli Kent Merkezi Örneği, *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Sayı:28, 43-60.
- Levine, T. R. (2005). *Confirmatory Factor Analysis and Scale Validation in Communication Research. Communication Research Reports*, 22(4), 335–338.
- Lucas, R. E., Clark, A. E., Georgellis, Y. ve Diener, E. (2003). “Reexamining Adaptation and The Set Point Model of Happiness: Reactions to Changes in Marital Status”. *Journal of Personality and Social Psychology*, 84(3): 527-539.
- Lotfi, S., & Koohsari, M. J. (2009). *Analyzing Accessibility Dimension of Urban Quality*

- of Life: Where Urban Designers Face Duality Between Subjective and Objective Reading of Place. Social Indicators Research, 94(3), 417–435.*
- Meydan, S. G. (2013). Kent Planlama Sürecinde Çevre Bilinci ve Kentsel Rant İlişkisi, *Türk Bilimsel Derlemeler Dergisi*, 6(1), 175-179.
- Montgomery, D. C. (2009). *Introduction to Statistical Quality Control*, Sixth Edition, Arizona State University.
- Mueller, R. O., & Hancock, G. R. (2001). *Factor Analysis and Latent Structure, Confirmatory. International Encyclopedia of the Social & Behavioral Sciences*, 5239–5244.
- Musschenga, A. W. (1997). The Relation Between Concepts of Quality-of-Life, Health and Happiness. *Journal of Medicine and Philosophy*, 22(1), 11–28.
- Musselwhite, C. and Haddede, H. (2010). Mobility, accessibility and quality of later life. *Quality in Ageing and Older Adults*. 11(1), 25-37.
- Nakip, M. (2008). *Pazarlama Araştırmalarına Giriş (SPSS Destekli)*, 3. Baskı, Ankara: Seçlin Yayıncılık.
- Noll, N.H. (2002). Social Indicators and Quality of Life Research: Background, Achievements and Current Trends. İçinde Genov, N. (Ed.). *Advances in Sociological Knowledge over Half a Century*. Paris: International Social Science Council, 151-181.
- Norris, M., & Lecavalier, L. (2009). *Evaluating the Use of Exploratory Factor Analysis in Developmental Disability Psychological Research. Journal of Autism and Developmental Disorders*, 40(1), 8-20.
- Oktay, D. (2007). Sürdürülebilirlik, Yaşanılabilirlik ve Kent Yaşam Kalitesi, 18.06.2020 tarihinde <http://www.mimarlikdergisi.com/index.cfm?sayfa=mimarlik&DergiSayi=53&RecID=1329> adresinden erişilmiştir.
- Ökde, F. (2019). “*Kentsel Dönüşüm Uygulamalarının Kentsel Yaşam Kalitesine Etkisinin Toplumsal Yansıması: Mamak Örneği*”, Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, Kırıkkale.
- Ören Ersin, G. (2012). Kentsel Yaşam Kalitesi Göstergeleri: Büyükçekmece Örneğinin İrdelenmesi, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Özdemir, D. (2010). *Kentsel Dönüşümde Politika, Mevzuat, Uygulama*, Nobel Yayınları,

İstanbul.

- Özdemir, E. (2018). Modernizm, Kentleşme ve Türkiye, Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 4, 79-96.
- Özdemir, Z. ve Özekicioğlu, H. (2006). Kentleşme ve Çevre Sorunları, Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, 11(1), 17-30.
- Özden, P.P. (2008). *Kentsel Yenileme*, İmge Kitapevi Yayınları, İstanbul.
- Öztürk, S. ve Çalışkan, H. (2019). Kentleşme Gelişiminin Ekonomik Büyüme Üzerine Etkisi: Türkiye Örneği, Iğdır Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 17(1), 677-694.
- Özyavuz, M. ve Karakaya Aytin, B. (2016). Açık ve Yeşil Alanların Kentsel Yaşam Kalitesine Etkisi: Tekirdağ- Süleymanpaşa Örneği, Uluslararası Kentsel ve Çevresel Sorunlar ve Politikalar Kongresi, İstanbul.
- Perloff, H. (1969). *The Quality of The Urban Environment*, Resource For The Future Press, Washington USA.
- Proshansky Harold M. ve Fabian Abbe K. (1986). Psychological Aspects of the Quality of Urban Life, D. Frick, Hans W. Hoefert, H. Legewie, R. Mackensen ve Rainer K. Silbereisen (Ed.), *The Quality of Urban Life Social, Psychological, and Physical Conditions*, (s. 19-24). Berlin- New York: Walter de Gruyter.
- Psatha E., Deffner A. ve Psycharis Y. (2011), Defining the quality of urban life: Which factors should be considered, 51st European Regional Science Congress, Barcelona, Spain.
- Rezvani, M.R., Mansourian, H., ve Sattari, M. H. (2012). Evaluating Quality of Life in Urban Areas (Case Study: Noorabad City Iran), *Social Indicators Research*, 112(1), 203-220.
- Royuela, V., Moreno, R. ve Vayá, E. (2007). Is the influence of quality of life on urban growth non-stationary in space? A case study of Barcelona, *Institut de Recerca en Economia Aplicada*, 3, 1-25.
- Schalock, R. L. (2004). The Concept of Quality of Life: What We Know and Do Not Know, *Journal of Intellectual Disability Research*, 48 (3), 203-216.
- Tabachnick, B. G. and Fidell, L. S. (2001). *Using multivariate statistics*. Boston: Allyn and Bacon.
- Toprak, Z. (2008). *Kent Yönetimi ve Politikası*, Birleşik Matbaa Yayınları, Sekizinci Baskı, İzmir.

- TÜBA (2004). Yaşam Kalitesi Göstergeleri: Türkiye için Bir Veri Sistemi Önerisi, Türkiye Bilimler Akademisi, Ankara.
- Türksever, N.E. (2001). “Türkiye’de Büyük Şehir Alanlarında Yaşam Kalitesinin Değerlendirilmesine Yönelik Bir Yöntem Denemesi” , İstanbul Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, İstanbul.
- Ural A. ve Kılıç, İ. (2006). *Bilimsel araştırma süreci ve spss ile veri analizi*. (2. Bas.). Ankara: Detay Yayıncılık.
- Van Kamp, I., Leidelmeijer, K., Marsman, G. ve de Hollander, A. (2003). Urban environmental quality and human well-being Towards a conceptual framework and demarcation of concepts; a literature study. *Landscape and Urban Planning*, 65(1–2), 5–18.
- Van Praag, B. ve Ferrer-i-Carbonell, A.(2010). Toward an Urban Quality of Life Index: Basic Theory and Econometric Methods. In *The quality of life in Latin American cities: markets and perception*. Inter-American Development Bank and World Bank, Washington, DC. Edit. Eduardo Lora, Andrew Powell ,Bernard M.S. van Praag ve Pablo Sanguinetti, 65-90.
- Weber, M. (2003). *Şehir*, (Çev. Musa Ceylan), Bakış Yayınları, İstanbul.
- Węziak-Białowolska, D. (2016). Quality of Life in Cities – Empirical Evidence in Comparative European Perspective, *Cities*, 58, 87–96.
- Williams, B., Onsmann, A., ve Brown, T. (2010). *Exploratory factor analysis: A five-step guide for novices*. *Australasian journal of paramedicine*, 8(3).
- Xiang, Y. (2007). “Omnidirectional and multiple-channeled high-quality filters of photonic heterostructures containing single-negative materials” , *Journal of the Optical Society of America*, 24(10); 7-20.
- Yılmaz, N. (2004) Farklılaştıran ve Ayrıştıran Bir Mekanizma Olarak Kentleşme. **Sosyal Siyaset Konferansları Dergisi**, 48, 250-267.
- Yörükan, A. (2006). Şehir Sosyolojisinin ve İnsan Ekolojisinin Teorik Temelleri, Nobel Yayınları, Ankara.
- Zhou, H., Deng, Z., Xia, Y., & Fu, M. (2016). A new sampling method in particle filter based on Pearson correlation coefficient. *Neurocomputing*, 216, 208–215.

İnternet kaynakları

[https://www.tuik.gov.tr > duyuru > favori_raporlar](https://www.tuik.gov.tr/duyuru/favori_raporlar), Erişim Tarihi 01.10.2021.

<https://www.trthaber.com/haber/ekonomi/turizmin-baskenti-antalyada-90-ulkeden-insan-yasiyor-557579.html>, Erişim Tarihi 02.10.2021

<https://www.alanya.bel.tr/Documents/StratejikPlan/2015/stratejikplan.pdf>, Erişim Tarihi 01.09.2021

EKLER

EK-1: İNGİLİZCE ANKET FORMU

SURVEY OF THE RESEARCH

Dear participants

This survey has been developed for use in a scientific research conducted Alanya Hep University. The information to be obtained will be used for scientific purposes and will not be share with third parties. Correct answers are important for health of the study. You do not need to specify a name.

We thank you for your contributions and offer respect.

When answering the questions, put (x) in the answer options that are appropriate for you.

Asst. Prof. Bayram ER

Mail:

Ebru KARAKAŞ

Mail:

IN THE SURVEY, WE WOULD APPRECIATE IF YOU ARE CAREFUL TO MAKE THE ASSESSMENT CONSIDERING YOUR OWN COUNTRIES AND INDEPENDENTLY OF THE SITE YOU LIVE IN ALANYA.

Demographic Questions

1. Gender

☐ Female ()

☐ Male ()

2. Marital

☐ Married ()

☐ Unmarried ()

☐ Other ()

3. Your age (please write)

.....

4. Your education (please write)

.....

5. How long have you been living in Alanya (please write)

.....

6. Do you work? (please write)

.....

7. If you are retired please specify? (please write)

.....

8. If you work, where do you work? (please write)

.....

9. What is your job? (please write)

.....

10. What is your nationality? (please write)

.....

QUALITY LIFE OF CITY SURVEY		Generally speaking, please tell me if you are				
(1) Very satisfied	(2) Fairly satisfied	(3) No idea	(4) Not very satisfied	(5) Not At all satisfied	Very satisfied	
					Fairly satisfied	
					No Idea	
					Not very satisfied	
					Not at all satisfied	
					the following issues in Alanya?	
1	2	3	4	5		
1. Public transport, for example the bus, tram or metro	☐	☐	☐	☐	☐	☐
2. Health care services, doctors and hospitals	☐	☐	☐	☐	☐	☐
3. Sports facilities such as sport fields and indoor sport halls	☐	☐	☐	☐	☐	☐
4. Cultural facilities such as concert halls, theatres, museums and libraries	☐	☐	☐	☐	☐	☐
5. The state of the streets and buildings in your neighbourhood	☐	☐	☐	☐	☐	☐
6. Public spaces such as markets, squares, pedestrian areas	☐	☐	☐	☐	☐	☐
7. Green spaces such as parks and gardens	☐	☐	☐	☐	☐	☐
8. Availability of retail shops	☐	☐	☐	☐	☐	☐
9. Scools and other reductional facilities	☐	☐	☐	☐	☐	☐
10. The quality of the air	☐	☐	☐	☐	☐	☐
11. The noise level	☐	☐	☐	☐	☐	☐
12. Cleanliness	☐	☐	☐	☐	☐	☐
On the whole, are you very satisfied, fairly satisfied, not very satisfied or not at all satisfied with...?						
13. Your personal job situation	☐	☐	☐	☐	☐	☐
14. The financial situation of your household	☐	☐	☐	☐	☐	☐
15. The life you lead	☐	☐	☐	☐	☐	☐
16. The place where you live	☐	☐	☐	☐	☐	☐

		Please tell me whether you strongly agree, somewhat agree, somewhat disagree or strongly disagree with each of these statements?				
(1) Strongly agree	(2) Somewhat agree	(3) No idea	(4) Somewhat disagree	(5) Strongly disagree	Strongly agree	
					Somewhat agree	
					No Idea	
					Somewhat disagree	
					Strongly disagree	
1	2	3	4	5		
1. I am satisfied to live in Alanya	☐	☐	☐	☐	☐	☐
2. It is easy to find a job in Alanya	☐	☐	☐	☐	☐	☐
3. The presence foreigners is good for Alanya	☐	☐	☐	☐	☐	☐
4. Foreigners who live in Alanya are well integrated	☐	☐	☐	☐	☐	☐
5. It is easy to find good housing at a reasonable price in Alanya	☐	☐	☐	☐	☐	☐
6. The administrative services of Alanya help people efficiently	☐	☐	☐	☐	☐	☐
7. I will safe in Alanya	☐	☐	☐	☐	☐	☐
8. I will safe in my neighbourhood	☐	☐	☐	☐	☐	☐
9. Alanya is committed to fight against climate change (e.g. energy, efficiency, gren transport)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
10. Generally speaking, most people in Alanya can be trusted	☐	☐	☐	☐	☐	☐
11. Generally speaking, most people neighbourhood can be trusted	☐	☐	☐	☐	☐	☐
12. Generally speaking, the public administration of Alanya can be trusted.	☐	☐	☐	☐	☐	☐

In your opinion, among the following issues, which are the three most important for Alanya?			
READ OUT - MAX. 3 ANSWERS			
1. I am satisfied to live in Alanya		1	☐
2. It is easy to find a job in Alanya		2	☐

3.	The presence foreigners is good for Alanya	3	☐
4.	Foreigners who live in Alanya are well integrated	4	☐
5.	It is easy to find good housing at a reasonable price in Alanya	5	☐
6.	The administrative services of Alanya help people efficiently	6	☐
7.	I will safe in Alanya	7	☐
8.	I will safe in my neighbourhood	8	☐
9.	Alanya is committed to fight against climate change (e.g. energy, efficiency, green transport)	9	☐
10.	Generally speaking, most people in Alanya can be trusted	10	☐
11.	Generally speaking, most people neighbourhood can be trusted	11	☐
12.	Apart from the 11 items mentioned above, you can add other factors below (factors such as sea, entertainment life, weather, etc.)		

EK-2: ALMANCA ANKET FORMU

Umfrageforschung

Sehr geehrte Teilnehmerinnen und Teilnehmer,

Diese Umfrage ist für eine wissenschaftliche Studie an der Universität Alanya Hep entwickelt worden. Die gesammelten Informationen werden nur für wissenschaftliche Zwecke verwendet und werden nicht an Dritte weitergegeben. Für die Qualität der Studie ist es wichtig, präzise Antworten zu erhalten. Sie brauchen keinen Namen einzugeben.

Wir danken Ihnen für Ihre Beiträge und drücken Ihnen unsere höchste Wertschätzung aus.

Setzen Sie bei der Beantwortung der Fragen ein (x) in die für Sie passenden Antwortoptionen

Asst. Prof. Bayram ER

Mail:

Ebru KARAKAŞ

Mail:

FÜR DIESE UMFRAGE BITTEN WIR SIE, IMMER DIE SITUATION IN IHREM EIGENEN LAND IM AUGE ZU BEHALTEN, UNABHÄNGIG DAVON, WO SIE IN ALANYA LEBEN.

Demographische Fragen

1. Geschlecht

☐ Weiblich ()

☐ Männlich ()

2. Familienstand

☐ Verheiratet ()

☐ Unverheiratet ()

☐ Anderes ()

3. Ihr Alter (schreiben Sie bitte auf)

.....

4. Ihre Ausbildung (schreiben Sie bitte auf)

.....

5. Wie lange leben Sie schon in Alanya (schreiben Sie bitte auf)

.....

6. Sind Sie berufstätig? (schreiben Sie bitte auf)

.....

7. Bitte geben Sie an, wenn Sie bereits pensioniert sind (schreiben Sie bitte auf)

.....

8. Wenn Sie erwerbstätig sind, geben Sie Ihren Arbeitsort an. (schreiben Sie bitte auf)

.....

9. Was ist Ihre Tätigkeit? (schreiben Sie bitte auf)

.....

10. Welche Staatsangehörigkeit haben Sie? (schreiben Sie bitte auf)

.....

UMFRAGE ZUR LEBENSQUALITÄT IN DER STADT		Sehr zufrieden	Relativ zufrieden	Keine Meinung	Relativ unzufrieden	Überhaupt nicht zufrieden
(1) Sehr zufrieden (2) Relativ zufrieden (3) Keine Meinung (4) Relativ unzufrieden (5) Überhaupt nicht zufrieden		Bitte geben Sie im Allgemeinen an, ob Sie mit einem der folgenden Themen in Alanya sehr zufrieden, relativ zufrieden, relativ unzufrieden oder überhaupt nicht zufrieden sind.				
		1	2	3	4	5
1. Öffentliche Verkehrsmittel, zum Beispiel Bus, Straßenbahn oder U-Bahn		☐	☐	☐	☐	☐
2. Gesundheitsdienste, Ärzte und Krankenhäuser		☐	☐	☐	☐	☐
3. Sportanlagen wie Sportplätze und Indoor-Sporthallen		☐	☐	☐	☐	☐
4. Kulturelle Einrichtungen wie Konzertsäle, Theater, Museen und Bibliotheken		☐	☐	☐	☐	☐
5. Der Zustand der Straßen und Gebäude in Ihrer Nachbarschaft		☐	☐	☐	☐	☐
6. Öffentliche Räume wie Märkte, Plätze, Fußgängerzonen		☐	☐	☐	☐	☐
7. Grünanlagen wie Parkanlagen und Gärten		☐	☐	☐	☐	☐
8. Die Verfügbarkeit von Einzelhandelsgeschäften		☐	☐	☐	☐	☐
9. Schulen und andere Bildungseinrichtungen		☐	☐	☐	☐	☐
10. Die Luftqualität		☐	☐	☐	☐	☐
11. Lärmpegel		☐	☐	☐	☐	☐
12. Sauberkeit		☐	☐	☐	☐	☐
Im Allgemeinen, sind Sie sehr zufrieden, relativ zufrieden, nicht ganz zufrieden oder überhaupt nicht zufrieden mit...?						
13. Ihre persönliche berufliche Situation		☐	☐	☐	☐	☐
14. Die finanzielle Situation Ihres Haushalts		☐	☐	☐	☐	☐
15. Ihr eigenes Leben		☐	☐	☐	☐	☐
16. Ihr Wohnort		☐	☐	☐	☐	☐

		Stimme ausdrücklich zu	Stimme einigermaßen	Keine Meinung	Stimme teilweise nicht	Stimme überhaupt
(1) Stimme ausdrücklich zu (2) Stimme einigermaßen zu (3) Keine Meinung (4) Stimme teilweise nicht zu (5) Stimme überhaupt nicht zu		Bitte geben Sie für die folgenden Aussagen jeweils an, ob Sie völlig zustimmen, einigermaßen zustimmen, teilweise nicht zustimmen oder eindeutig nicht zustimmen.				
1. Ich bin glücklich, in Alanya zu leben		☐	☐	☐	☐	☐
2. In Alanya ist es einfach, eine Arbeit zu finden		☐	☐	☐	☐	☐
3. Die Anwesenheit von Ausländern ist gut für Alanya		☐	☐	☐	☐	☐
4. Ausländer, die in Alanya leben, sind gut integriert		☐	☐	☐	☐	☐
5. Es ist leicht, in Alanya gute Wohnungen zu einem akzeptablen Preis zu finden		☐	☐	☐	☐	☐
6. Die Verwaltungsdienste von Alanya helfen den Menschen effizient		☐	☐	☐	☐	☐
7. Ich fühle mich sicher in Alanya		☐	☐	☐	☐	☐
8. Ich fühle mich in meiner Nachbarschaft sicher		☐	☐	☐	☐	☐
9. Alanya setzt sich für den Kampf gegen den Klimawandel ein (z.B. Energie, Effizienz, umweltfreundlicher Verkehr).		☐	☐	☐	☐	☐
10. Im Allgemeinen kann man den meisten Menschen in Alanya vertrauen.		☐	☐	☐	☐	☐
11. Im Allgemeinen kann man den meisten Menschen in der Nachbarschaft vertrauen		☐	☐	☐	☐	☐

12. Im Allgemeinen kann man der öffentlichen Verwaltung von Alanya vertrauen.					
---	--	--	--	--	--

Welches sind Ihrer Meinung nach die drei wichtigsten Themen für Alanya?			
VORLESEN - MAX. 3 ANTWORTEN			
1. Ich bin zufrieden, in Alanya zu leben	1		☐
2. In Alanya ist es einfach, eine Arbeit zu finden	2		☐
3. Die Anwesenheit von Ausländern ist gut für Alanya	3		☐
4. Ausländer, die in Alanya leben, sind gut integriert	4		☐
5. Es ist leicht, in Alanya gute Wohnungen zu einem akzeptablen Preis zu finden	5		☐
6. Die Verwaltungsdienste von Alanya helfen den Menschen effizient	6		☐
7. Ich fühle mich sicher in Alanya	7		☐
8. Ich fühle mich in meiner Nachbarschaft sicher	8		☐
9. Alanya setzt sich für den Kampf gegen den Klimawandel ein (z.B. Energie, Effizienz, umweltfreundlicher Verkehr).	9		☐
10. Im Allgemeinen kann man den meisten Menschen in Alanya vertrauen.	10		☐
11. Im Allgemeinen kann man den meisten Menschen in der Nachbarschaft vertrauen	11		☐
12. Abgesehen von den 11 oben genannten Punkten können Sie unten weitere Faktoren hinzufügen (Faktoren wie Meer, Unterhaltungsleben, Wetter usw.).			
.....			

ЕК-3: RUSÇA ANKET FORMU

ОБЗОР ИССЛЕДОВАНИЯ

Уважаемые участники!

Этот опрос был разработан для использования в научных исследованиях, проводимых в Аланийском Университете Хамдулы Эмина Паши (ХЕП). Получаемая информация будет использоваться в научных целях и не будет передаваться третьим лицам. Правдивые ответы важны для чистоты результатов исследования. Указывать имя необязательно.

Мы благодарим вас за ваш вклад и выражаем вам свое уважение.

Отвечая на вопросы, поставьте крестик (x) напротив подходящих для вас вариантов ответа.

Доцент Байрам Эр

email:

Эбру КАРАКАШ

email:

МЫ БУДЕМ ПРИЗНАТЕЛЬНЫ, ЕСЛИ В ХОДЕ ОПРОСА ВЫ ВНИМАТЕЛЬНО ОТНЕСЕТЕСЬ К ОЦЕНКЕ, УЧИТЫВАЯ ОСОБЕННОСТИ ВАШИХ СТРАН И НЕЗАВИСИМО ОТ ТОГО, ГДЕ ВЫ ЖИВЕТЕ В АЛАНИИ.

Демографические вопросы

1. Пол

☐ Женский ()

☐ Мужской ()

2. Семейное положение

☐ Женат/замужем ()

☐ Не женат/не замужем ()

☐ Другое ()

3. Возраст (пожалуйста, укажите)

.....

4. Образование (пожалуйста, укажите)

.....

5. Как долго вы живете в Алании? (пожалуйста, укажите)

.....

6. Вы работаете? (пожалуйста, укажите)

.....

7. Если вы на пенсии, пожалуйста, укажите (пожалуйста, укажите)

.....

8. Где вы работаете? (пожалуйста, укажите)

.....

9. В чем заключается ваша работа? (пожалуйста, укажите)

.....

10. Кто вы по национальности? (пожалуйста, укажите)

.....

ОБЗОР КАЧЕСТВА ЖИЗНИ ГОРОДА		Очень доволен	Скорее доволен, чем	Затрудняюсь ответить	Скорее не доволен	Совсем не доволен
Пожалуйста, в общем укажите степень удовлетворенности по каждому из следующих вопросов, касаемых жизни в городе Алалия, отметив «очень доволен», «скорее доволен, чем нет», «скорее не доволен» или «совсем не		1	2	3	4	5
(1) Очень доволен	удовлетворенности по каждому из					
(2) Скорее доволен, чем нет	следующих вопросов, касаемых жизни в					
(3) Затрудняюсь ответить	городе Алалия, отметив «очень					
(4) Скорее не доволен	доволен», «скорее доволен, чем нет»,					
(5) Совсем не доволен						
1. Общественный транспорт, например, автобус, трамвай или метро		☐	☐	☐	☐	☐
2. Медицинские услуги, врачи и больницы		☐	☐	☐	☐	☐
3. Спортивные сооружения, такие как спортивные площадки и закрытые спортивные залы		☐	☐	☐	☐	☐
4. Культурные объекты, такие как концертные залы, театры, музеи и библиотеки		☐	☐	☐	☐	☐
5. Состояние улиц и зданий в вашем районе		☐	☐	☐	☐	☐
6. Общественные места, такие как рынки, площади, пешеходные зоны		☐	☐	☐	☐	☐
7. Зеленые насаждения, такие как парки и сады		☐	☐	☐	☐	☐
8. Наличие розничных магазинов		☐	☐	☐	☐	☐
9. Школы и другие образовательные заведения		☐	☐	☐	☐	☐
10. Качество воздуха		☐	☐	☐	☐	☐
11. Уровень шума		☐	☐	☐	☐	☐
12. Чистота		☐	☐	☐	☐	☐
В целом, вы очень довольны, скорее довольны, чем нет, не очень довольны или совсем не довольны ...?						
13. Вашей личной ситуацией с работой		☐	☐	☐	☐	☐
14. Финансовым положением вашей семьи		☐	☐	☐	☐	☐
15. Своей жизнью		☐	☐	☐	☐	☐
16. Местом, где вы живете		☐	☐	☐	☐	☐

		Полностью согласен	Отчасти согласен	Затрудняюсь	Не совсем	Категорически не
		1	2	3	4	5
(1) Полностью согласен	Скажите, пожалуйста, полностью ли вы согласны, отчасти согласны, не совсем согласны или категорически не согласны с каждым из этих утверждений?					
(2) Отчасти согласен						
(3) Затрудняюсь ответить						
(4) Не совсем согласен						
(5) Категорически не согласен						
1. Я доволен тем, что живу в Алалии		☐	☐	☐	☐	☐
2. Найти работу в Алалии легко		☐	☐	☐	☐	☐
3. Присутствие иностранцев хорошо для Алалии		☐	☐	☐	☐	☐
4. Проживающие в Алалии иностранцы хорошо интегрированы		☐	☐	☐	☐	☐
5. В Алалии легко найти хорошее жилье по разумной цене		☐	☐	☐	☐	☐
6. Административные службы Алалии эффективно помогают людям		☐	☐	☐	☐	☐
7. Я чувствую себя в безопасности, находясь в Алалии		☐	☐	☐	☐	☐
8. Я чувствую себя в безопасности в моем районе		☐	☐	☐	☐	☐
9. В Алалии поддерживают борьбу с изменением климата (например, экономия энергии, эффективность, экологичный транспорт)		☐	☐	☐	☐	☐
10. Говоря в общем, большинству людей в Алалии можно доверять		☐	☐	☐	☐	☐
11. Говоря в общем, большинству людей в вашем районе проживания можно доверять		☐	☐	☐	☐	☐
12. Говоря в общем, администрации города Алалии можно доверять.		☐	☐	☐	☐	☐

На ваш взгляд, среди следующих утверждений, какие три наиболее верны для Алании?		
ВНИМАТЕЛЬНО ПРОЧИТАЙТЕ — ВЫБЕРИТЕ МАКС. ТРИ ОТВЕТА		
1. Я доволен тем, что живу в Алании	1	☐
2. Найти работу в Алании легко	2	☐
3. Присутствие иностранцев хорошо для Алании	3	☐
4. Проживающие в Алании иностранцы хорошо интегрированы	4	☐
5. В Алании легко найти хорошее жилье по разумной цене	5	☐
6. Административные службы Алании эффективно помогают людям	6	☐
7. Я чувствую себя в безопасности, находясь в Алании	7	☐
8. Я чувствую себя в безопасности в моем районе	8	☐
9. В Алании поддерживают борьбу с изменением климата (например, экономия энергии, эффективность, экологичный транспорт)	9	☐
10. Говоря в общем, большинству людей в Алании можно доверять	10	☐
11. Говоря в общем, большинству людей в вашем районе проживания можно доверять	11	☐
12. Помимо одиннадцати пунктов, упомянутых выше, ниже вы можете добавить другие факторы (такие, как море, развлекательная жизнь, погода и т. д.)		

ÖZGEÇMİŞ

Adı Soyadı : Ebru KARAKAŞ
Yabancı Dil : İngilizce
Doğum Yeri ve Yılı :
E-Posta :

Eğitim:

Erciyes Üniversitesi, Mimarlık Fakültesi, Şehir ve Bölge Planlama Bölümü (2004-2009).

Mesleki Deneyim:

Ankara İmar Proje, (2010-2011).

Akdeniz Üniversitesi, Sağlık, Kültür ve Spor Daire Başkanlığı, Yurt Sorumlusu, Alanya, (2011-2016).

İş Sağlığı ve Güvenlik Uzmanı, C-Sınıfı (2021)